www.nv-online.info

Народная Воля

№ 22 (3865)

21 сакавіка 2014 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец: УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!

Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

ВЫБАРЫ

Бюлетэняў хопіць з лішкам

— На мясцовых выбарах друкаваннем бюлетэняў займаюцца акруговыя і тэрытарыяльныя камісіі. Таму, натуральна, яны друкаваліся ў розных месцах. Гэта калі прэзідэнцкія выбары, дык бюлетэні друкуюцца ў Доме друку і гэтае пытанне кантралюем мы, ЦВК. А цяпер, на мясцовых выбарах, у нас 118 раёнаў, 10 гарадоў абласнога падпарадкавання, шэсць абласцей і горад Мінск, і яны самі адказваюць за друкаванне, — менавіта такім быў адказ сакратара Цэнтральнай выбарчай камісіі **Мікалая Лазавіка** на пытанне "Народнай Волі" аб тым, хто кантралюе колькасць надрукаваных бюлетэняў для галасавання і дзе яны друкуюцца.

Ва ўсім свеце нават пытанне не паўстае, ці павінен быць грамадскі кантроль над колькасцю надрукаваных выбарчых бюлетэняў. Там у склад выбарчых камісій уваходзяць прадстаўнікі розных партый, каб кантралявалі адзін аднаго і такім чынам забяспечвалі дэмакратызм і чэснасць падліку галасоў. А ў нас нават на сметніцах знаходзілі бюлетэні з "няправільным" галасаваннем, аднак, з другога боку, у выбарчых камісіях не было зафіксавана ніякіх нястач. Як так?

Працягваем размову з Мікалаем Лазавікам.

— **Колькасць бюлетэняў павінна быць абмежавана?**

— Заканадаўства дазваляе друкаваць іх з запасам у 5 працэнтаў.

— **Якім чынам можна гэта праверыць?**

— Кожная камісія атрымлівае бюлетэні і па акце перадае іх ва ўчастковыя выбарчыя камісіі. На практыцы ўсё выглядае так: акруговая камісія прывозіць бюлетэні на ўчасткі, і там складаецца акт. Усё пералічваюць і фіксуюць, колькі бюлетэняў перадала акруговая камісія і колькі іх прыняла ўчастковая камісія.

— **А можа такое быць, што зробяць больш за 5 працэнтаў "лішніх" бюлетэняў?**

— А навошта гэта трэба? Я лічу, што і 5 працэнтаў зашмат. У нас жа 100-працэнтнай яўкі на ўчасткі ніколі не бывае. Таму і гэты запас у 5 працэнтаў ніколі яшчэ не спатрэбіўся. Дастаткова было б друкаваць 100% бюлетэняў ад спісу выбаршчыкаў. Але могуць быць, канешне, нейкія надзвычайныя сітуацыі, напрыклад, пажар ці паводка. Мінімальны запас на такія выпадкі трэба рабіць, але я не прыпомню, каб гэта спатрэбілася.

— **Калі на ўчастак прыйшло, напрыклад, толькі 10 працэнтаў выбаршчыкаў, які лёс нявыкарыстаных бюлетэняў?**

— Колькі б людзей ні прыйшло, пасля заканчэння галасавання перш за ўсё пералічваюць тыя бюлетэні, якія засталіся. Яны пагашаюцца.

— **Якім чынам?**

— Можна абрэзаць вугал ці шылам іх праткнуць. Карацей, камісіі павінны іх неяк механічна сапсаваць. Потым гэты стос апячатваецца, падпісваецца, з якога яны выбарчага ўчастка. І толькі пасля гэтага павінен пачынацца падлік бюлетэняў, якія засталіся ў скрынях. Потым тыя бюлетэні, якімі не скарысталіся, і тыя, якімі скарысталіся, з усёй дакументацыяй перадаюцца для захавання ў архіў.

Любоў ЛУНЁВА.

Тым часам

Кандыдат у дэпутаты Брэсцкага гарсавета па выбарчай акрузе №31 **Аляксандр Мельнік** звярнуўся ў пракуратуру Брэсцкай вобласці з заявай, у якой просіць правесці праверку па факце адсутнасці выхадных дадзеных на бюлетэнях для галасавання на сваёй выбарчай акрузе. Такім чынам, ці сапраўдныя, афіцыйныя гэтыя бюлетэні, ці нейкая падробка, кандыдат не ведае. Аляксандр Мельнік абураецца: "*Я патэлефанаваў у Брэсцкую друкарню, дзе мне паведамілі, што ніколі не друкуюць выхадныя дадзеныя на выбарчых бюлетэнях. На маё пытанне "Чаму?" адказалі: "Усе даведкі ў аблвыканкаме*".

Паводле слоў кандыдата ў дэпутаты, у заяве на імя пракурора Брэсцкай вобласці ён настойвае на тым, што гэта як мінімум парушэнне закона аб друку, а таксама правілаў прыёму і выканання заказаў на прадпрыемствах, якія ажыццяўляюць паліграфічную дзейнасць. Мельнік просіць прыцягнуць да адказнасці вінаватых службовых асоб і абавязаць іх ліквідаваць парушэнне.

"*Калі такія бюлетэні друкуюцца без выхадных дадзеных, дык увогуле нельга высветліць, кім, калі і колькі іх было зроблена. Акрамя таго, іх можна растыражаваць у любой колькасці на ксераксе. І гэта — шчыліна для тых, хто хоча зрабіць вынікі выбараў такімі, якія ім трэба. За дзесяць гадоў свайго ўдзелу ў выбарчых кампаніях я сабраў столькі матэрыялу, што можна выпусціць манаграфію пра фальсіфікацыі на выбарах*", — кажа Аляксандр Мельнік.

АФІЦЫЙНА

Мінскія ўлады дазволілі шэсце на Дзень Волі

Учора быў атрыманы дазвол на правядзенне мітынгу і шэсця ў Дзень Волі 25 сакавіка. Пра гэта распавёў адзін з заяўнікаў, намеснік старшыні Руху "За Свабоду" ***Алесь Лагвінец.***

У выніку дазволены наступны маршрут: з 18.00 да 18.30 збор ля кінатэатра "Кастрычнік" (м. "Акадэмія навук") і потым шэсце да плошчы Бангалор.

Сярод заяўнікаў акцыі на 25 сакавіка ў гэтым годзе — шэсць асоб: намеснік старшыні Руху "За Свабоду" **Алесь Лагвінец,** старшыня Партыі БНФ **Аляксей Янукевіч,** сябра прэзідыума БСДП (Грамада) **Анатоль Сідарэвіч, Антон Жылко** (АГП), **Марына Хоміч** (аргкамітэт па стварэнні Партыі БХД), **Уладзімір Колас** (Рада беларускай інтэлігенцыі).

ГАЗЕТА—ЧЫТАЧЫ

Каб мець магчымасць рэгулярна трымаць у руках свежыя нумары «Народнай Волі», выйсце адно — падпісацца!

Ну вось і ўчора было некалькі званкоў: чаму не выстаўляеце свежыя нумары "Народнай Волі" на сайт?

Шаноўныя сябры! Мы ўжо не раз паведамлялі: газета "Народная Воля" і аднайменны сайт рэдакцыі — розныя рэчы. Таму ўжо каторы месяц матэрыялы, якія друкуюцца на старонках выдання, выстаўляюцца ў інтэрнэт толькі праз два тыдні, для архіва, а не для аператыўнага азнаямлення. Для таго каб Вы ведалі, якія найбольш важныя матэрыялы змешчаны ў чарговым нумары, на сайце даюцца спецыяльныя анонсы.

Паўтараем: каб мець магчымасць рэгулярна трымаць у руках свежыя нумары "Народнай Волі", выйсце адно — падпісацца! Калі Вы гэта зробіце да 27 сакавіка, то ўжо з 1 красавіка паштальёны будуць прыносіць Вам дахаты "Народную Волю".

Нагадваем: у некаторых чытачоў заканчваецца падпісны тэрмін. Не забудзьцеся, калі ласка, падоўжыць падпіску на IV квартал.

Прыхільнікаў "Народнай Волі" чакаюць ва ўсіх паштовых аддзяленнях, а мінчан — яшчэ і ў спецыялізаваных пунктах "Белсаюздруку".

Вы — з «Народнай Воляй», «Народная Воля» — з Вамі!

ПАД ГРАДУСАМ

На выхадных можна будзе загараць

Вось прагноз надвор'я, які агучыў вядомы сіноптык ***Дзмітрый Рабаў*** *на бліжэйшыя дні.*

Пятніца: днём +9...+15°С, па паўднёвым захадзе да +17°С. Раніцай і днём у многіх раёнах краіны ўзмацненне ветру парывамі да 15—20 м/с. Мінск — +13...+15.

Субота: тэмпература ноччу +4...+9°С, днём +10...+17°С, па поўдні да +20°С. Ноччу па Віцебскай вобласці, днём месцамі па паўночна-заходняй палове краіны кароткачасовыя дажджы. Мінск — +14...+16.

Нядзеля: тэмпература ноччу +4...+9°С, днём +13...+20°С. Месцамі кароткачасовыя дажджы. Мінск — +16...+18.

Вера ВІР.

НЕДВИЖИМОСТЬ

Минские офисы за год подорожали на 16%

Квадратный метр на вторичном рынке офисной недвижимости за год в среднем подорожал более чем на 16% в валютном эквиваленте. Об этом рассказала заместитель руководителя компании "Твоя столица. Недвижимость для бизнеса" ***Ольга Сенчук****.*

В феврале 2014 года средняя стоимость офисного "квадрата" в готовых объектах составила 2260 долларов, тогда как в тот же месяц, но годом ранее — 1940 долларов. Самые дорогие офисы расположены вдоль проспекта Независимости, наиболее дешевые — в Заводском районе.

Для столичного рынка офисной недвижимости характерен значительный разброс цен. Стоимость офисного "квадрата" в разных бизнес-центрах варьируется в 2 раза — от 1987 до 4200 долларов. На цены влияют такие факторы, как месторасположение объекта, качество планировки и строительства, площади помещений, наличие парковки, удобного холла и т.д. Причем дороже всего покупателям обходятся помещения малого или среднего размера.

И хотя спрос и цена предложения растут, число реальных сделок снижается. В 2013 году офисные помещения стали приобретать на 5% реже. Более того, число таких сделок в 4-м квартале прошлого года снизилось на 23% по сравнению с аналогичным периодом 2012 года. На первичном рынке средняя стоимость 1 кв. метра составила 2085 долларов. С привлечением дольщиков строятся 11 бизнес-центров В-класса и восемь зданий класса "С". Однако, несмотря на разнообразие, по-настоящему знаковых объектов на рынке крайне мало. Среди них — достраиваемый комплекс "На торговой набережной" в Верхнем городе и бизнес-центр А-класса "Титул", которые станут визитными карточками города. Ставки для арендаторов столичных офисов за последние месяцы практически не изменились. В феврале за офисный "квадрат" наниматель в среднем платил 24,2 евро. Одна из тенденций — 20-процентное увеличение спроса на аренду современных офисов. Наибольшей популярностью у арендаторов по традиции пользуются помещения от 50 до 100 кв. метров. Возрастает у белорусских компаний интерес и к более крупным помещениям размером от 151 до 300 "квадратов".

"На рынке сложилась интересная ситуация: продавцы и арендодатели рассчитывают на повышение спроса, а покупатели и арендаторы, напротив, ожидают снижения цен и арендных ставок, — отметила **Ольга Сенчук**. — *Открытие новых бизнес-центров прогнозируемо приведет к обострению конкуренции и ужесточению требований к офисным помещениям, от чего выиграет как сам арендатор, так и рынок в целом".*

ЗА РУЛЕМ

Пьяный водитель сбил на остановке в Речице пятерых человек

Трое погибли.

Трагедия произошла 19 марта в 23.00 на остановке транспорта "Улица имени Фрунзе" районного центра. По предварительной информации, 28-летний водитель, управляя автомобилем "Крайслер", неправильно выбрал скорость во время движения, в результате чего выехал на тротуар и совершил наезд на людей, стоявших на остановке.

В отношении водителя возбуждено уголовное дело по статье 317, часть 3 — нарушение правил дорожного движения, повлекшее по неосторожности смерть трех человек. Он задержан. Результаты проведенного медицинского освидетельствования показали, что водитель и пассажиры его автомобиля во время ДТП находились в нетрезвом состоянии.

ЧУЛІ?

8 красавіка можа выйсці на волю Мікалай Аўтуховіч

Ваўкавыскі прадпрымальнік, ветэран афганскай вайны быў асуджаны на 5 гадоў і 2 месяцы зняволення.

18 сакавіка ў Гродзенскай турме адбыўся выязны суд, дзе разглядалася пытанне пра ўстанаўленне над Мікалаем Аўтуховічам прэвентыўнага нагляду. Паводле інфармацыі праваабаронцаў, над палітвязнем устаноўлены прэвентыўны нагляд тэрмінам на 1 год і 4 месяцы, хоць сам Аўтуховіч разлічваў на больш мяккі прысуд — шэсць месяцаў нагляду.

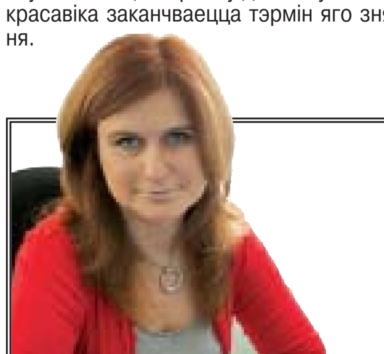
Нагадаем, Мікалай Аўтуховіч быў асуджаны на 5 гадоў і 2 месяцы зняволення за захоўванне пяці патронаў да паляўнічай зброі. 8 красавіка заканчваецца тэрмін яго зняволення.

"Мікалай мужна перанёс "ад званка да званка" ўвесь тэрмін, — распавядае праваабаронца **Алег Волчак**. — *Не аднойчы паведамлялася, якому ціску ён падвяргаўся за кратамі за сваю пазіцыю, але гэтага чалавека не ўдалося нікому зламаць. Шчыра кажучы, Аўтуховіч павінен быў выйсці раней часу, да яго маглі прымяніць амністыю, чаго мы ўсе чакалі... На жаль, не выпусцілі, а таму ўбачымся толькі зараз. Спадзяюся, што да 8 красавіка для Мікалая ніякіх "сюрпрызаў" не падрыхтуюць".*

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

З НАГОДЫ

Марыя ЭЙСМАНТ

Не пагарэць на цяпле

Днямі старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Аляксандр Якабсон заявіў, што да 1 мая павінны быць распрацаваны новыя нарматывы ў сістэме жыллёва-камунальнай гаспадаркі.

Пра што гаворка?

Гэтым разам — аб дыферэнцыяцыі тарыфаў на цяпло. "*Трэба знайсці такі механізм уліку і размеркавання паслуг, напрыклад, па цеплазабеспячэнні, які дазволіў бы адысці ад адзінай аплаты, прыкладна так, як ужо зроблена па вадзе. Не павінен адзіны жыхар чатырохпакаёвай кватэры плаціць за цяпло гэтак жа, як усе. Трэба перагледзець нормы спажывання паслуг і ўсталяваць тарыфы ў залежнасці ад іх*", — сказаў Якабсон.

Калі шчыра, зразумець логіку гэтай прапановы складана. Усе ведаюць, што ацяпленне ў нашых шматпавярховых дамах цэнтралізаванае, і ўсе "клеткі"-кватэры забяспечваюцца цяплом аднолькава. І няма ніякай розніцы ў тым, колькі чалавек жыве ў кватэры — адзін, два ці пяць, бо яны усё роўна не могуць паўплываць на тое, як грэюцца батарэі. Таму я асабіста супраць, калі маю суседку знізу абавяжуць плаціць за ацяпленне больш, чым плаціць мая сям'я з трох чалавек толькі таму, што яна жыве адна ў трохпакаёвай кватэры. Гэта проста несправядліва! Іншая справа, калі на батарэях будуць устаноўлены так званыя лічыльнікі цяпла. У багатай Германіі такую аўтаматыку я назірала яшчэ ў 1990-я гады. Рэч, безумоўна, вельмі зручная. Папершае, тэмпературу ў пакоі выстаўляеш якую хочаш, у залежнасці ад таго, на вуліцы мароз ці адліга. Па-другое, гэта дазваляе значна эканоміць у аплаце ацяплення.

Аказваецца, у нашых умовах цэнтралізавана абсталяваць такімі лічыльнікамі кватэры немагчыма. Спецыялісты Мінжылкамгаса ўжо даўно патлумачылі: у Беларусі шматпавярховыя жылыя дамы маюць вертыкальную разводку сістэмы ацяплення, якая не дазваляе арганізаваць пакватэрны ўлік цяпла. Каб усё гэта перарабіць, патрэбны немалыя сродкі, якіх, як водзіцца, у бюджэце няма.

Аднак тыя ж спецыялісты кажуць, што ў кожнай кватэры можна ўсталяваць індывідуальныя прыборы ўліку цяпла. Але тады ўжо на кожнай батарэі і, зразумела, за кошт саміх жыхароў. Паводле прыблізных падлікаў, на аснашчэнне толькі двухпакаёвай кватэры такімі лічыльнікамі спатрэбіцца каля трох мільёнаў рублёў (самі прыборы + работа). Не кожная сям'я можа сабе такое дазволіць.

Але фінансавы складнік — не галоўны аргумент супраць такой справы.

У Беларусі з 2003 года жыхарам шматпавярховак прапаноўваюць усталёўваць лічыльнікі цяпла. Але сёння ў Мінску толькі каля 300 дамоў разлічваюцца за ацяпленне па схеме "колькі спажылі — столькі заплацілі". Літаральна ўсе гэтыя дамы — новабудоўлі. З аўтаматыкай, якая рэгулюе тэмпературу ў кватэрах, яны праектаваліся і здаваліся. А вось у старым жылым фондзе жадаючых перайсці на, здавалася б, эканомнае спажыванне цяпла не знаходзіцца. Чаму? Усё проста: перайсці на новую схему спажывання цяпла можна толькі ўсім дамам, бо батарэі ў нашых кватэрах злучаныя: адзін зменшыць паступленне цяпла ў свае пакоі — усе суседзі зверху застануцца з халоднымі батарэямі... І калі людзі пачынаюць разважаць, то адразу з'яўляюцца аргументы, каб адмовіцца ад прыбораў. У адных няма сродкаў на іх пакупку. Некаторыя скардзяцца, што жывуць у халоднай вуглавой кватэры альбо на першым паверсе з сырой падлогай, і ў такую кватэру хоць сто лічыльнікаў пастаў, зэканоміць на аплаце наўрад ці атрымаецца. А ёсць дамы, дзе батарэі ўвогуле схаваны ў сцены. І гэтыя батарэі спачатку трэба са сцен дастаць, каб усталяваць у іх тэрмастаты. Гэта ж які рамонт прыйдзецца перажыць?! Сапраўды, ніякага лічыльніка не захочаш.

Не выключана, што ў бліжэйшай будучыні ніхто нашай згоды на ўстаноўку лічыльнікаў цяпла нават не будзе пытацца. Таму што, па логіцы, *"адысці ад адзінай аплаты цяпла"*, як таго хоча дзяржава, можна, толькі ўсталяваўшы ў кожнай кватэры індывідуальныя прыборы. Памятаеце, як было з лічыльнікамі на ваду? Народ доўга разважаў, узважваў усе "за" і "супраць", а потым урад выдаў пастанову: тыя, хто не ўсталяваў лічыльнікі, будуць аплачваць 100% кошту вады. І прыйшлося ісці ды тыя лічыльнікі купляць. Праўда, калі шчыра, гэта новаўвядзенне нельга назваць неразумным, ваду беларусы сапраўды сталі эканоміць.

Лічыльнікі на ваду і лічыльнікі на цяпло — розныя рэчы. Спажыванне вады — твая асабістая справа: хоць плавай у гэтай вадзе — сколькі вальеш, за столькі і заплаціш. А вось з лічыльнікамі цяпла не ўсё так проста. Тэмпературу паменшыць не атрымаецца, бо суседзяў можаш замарозіць, а значыць, не зможаш паўплываць на аб'ёмы спажытай цеплаэнергіі. А калі батарэі будуць распаленыя дачырвана, якая ж тады будзе эканомія?

Як будзе праходзіць увядзенне тарыфаў на ацяпленне? Што прапануюць чыноўнікі? З уводам новых тарыфаў на электраэнергію, якія прывязалі да кватэры, а не да колькасці людзей, якія ў ёй пражываюць, выйграла дзяржава, а не простыя людзі. І сёння для многіх сем'яў аплата электраэнергіі — немалая частка выдаткаў. Таму неяк слаба верыцца ў тое, што "*пасля перагляду нормаў спажывання паслуг"* на цеплаэнергію і *"ўстанаўлення тарыфаў у залежнасці ад іх"* выйграюць шараговыя грамадзяне. Хаця, канешне, хацелася б памыліцца.

ХТО ЁСЦЬ ХТО

Стаўка на... камуністаў

Ціха-ціха і выбары ў мясцовыя Саветы падыходзяць да свайго фіналу. Бюлетэні на ўчасткі ўжо завезены, у аўторак пачалося датэрміновае галасаванне, ды і твары ў выбарчых камісіях знаёмыя — па большасці, "працэс" забяспечваюць настаўнікі. У чым жа сакрэт такой высокай выканаўчай дысцыпліны **кіраўнікоў педагагічных калектываў,** якія не толькі самі пакорліва пагаджаюцца выконваць непрафесійныя абавязкі, але і мабілізуюць на гэтую справу сваіх падначаленых?

Сёння, карыстаючыся абнародаванымі дэкларацыямі аб даходах кандыдатаў у дэпутаты, "Народная Воля" вырашыла праанализаваць узровень матэрыяльнага дастатку дырэктараў школ і іншых педагагічных установ і іх падначаленых.

Настаўнікі ў нас на ўсе рукі майстры. Высокі ўзровень навучання, як сведчыць кожная ўступная кампанія, яны, праўда, забяспечыць ніяк не могуць, затое на кожных выбарах яны і ў складзе выбарчых камісій, і па той бок працэсу — самі балатуюцца ў дэпутаты. Гэта і дае рэдкую магчымасць упэўніцца: ці такія ўжо бедныя настаўнікі, як гэта прынята лічыць?

Ларыса Давыдзенка — настаўніца беларускай мовы мінскай СШ №141. Член кампартыі, хоча стаць дэпутатам Мінгарсавета ад Ахоцкай выбарчай акругі №1. За мінулы год мела даход — 71 мільён 156 тысяч 413 беларускіх рублёў. У разліку на месяц атрымліваецца амаль што 6 мільёнаў рублёў. З улікам таго, што Ларысе Паўлаўне яшчэ і сарака гадоў няма, а значыць, педагагічны стаж далёка не астранамічны, гэта не так ужо і дрэнна. Тым больш што чатыры разы на год і ў школьнікаў, і ў настаўнікаў "здараюцца" канікулы.

Святлана Знак — кандыдат у дэпутаты па Аўтазаводскай выбарчай акрузе №4 — чалавек больш сталы і больш вопытны. Ды і ўжо не проста настаўнік, а дырэктар СШ №124. І, дарэчы, таксама член камуністычнай партыі. Задэклараваны гадавы даход склаў 102 мільёны 16 тысяч 705 рублёў. Альбо ў сярэднім 8,5 мільёна рублёў у месяц. Між іншым, амаль тая самая тысяча долараў, якую ўсёй краіне абяцаюць толькі ў 2015 годзе.

Анжэла Кіракасян, што балатуецца па Мілінаўскай выбарчай акрузе №8, у свае 35 гадоў таксама займае адказную пасаду і з'яўляецца намеснікам дырэктара па выхаваўчай рабоце дзяржаўнай установы адукацыі "Пачатковая школа №29 г.Мінска". Што цікава — маладая камуністка.

Агульная сума даходу за 2013 год склала 25 мільёнаў 826 тысяч 629 рублёў, ці, як лёгка падлічыць, крыху больш за 2 мільёны ў месяц. Што вельмі дзіўна. Альбо значную частку года Анжэла Іванаўна нідзе не працавала, альбо гэты паказчык трэба прызнаць няпраўдападобна малым, аналагаў якому ў яе калег мы проста не знайшлі.

Алена Баршчэўская — яшчэ адна настаўніца, дырэктар СШ №89. І яшчэ адна камуністка ў спісе кандыдатаў у дэпутаты Мінгарсавета. Тут ужо міжволі задумаешся: ці не з'яўляецца членства ў кампартыі нейкай абавязковай умовай для кадравага росту ў педагагічнай сферы, тым больш што намеснік старшыні Мінгарвыканкама І.Карпенка, які курыруе і адукацыю, гэтую самую кампартыю ўзначальвае?.. Можа, ён, выкарыстоўваючы службовае становішча, ціхай сапай прасоўвае ў мінскія дэпутаты сваіх аднапартыйцаў і рыхтуе такім чынам у сталіцы камуністычны пераварот?..

Як кажуць, ёсць пра што падумаць.

Але вернемся да даходаў. Алена Баршчэўская ў 2013 годзе мела даход 69 мільёнаў 873 тысячы 684 рублі. Гэта 5,8 мільёна рублёў у месяц, што згодна з сярэднім валютным курсам эквівалентна 685 доларам.

Прыкладна такі ж даход мела і **Марына Осіпава** — дырэктар мінскай СШ №168. Згодна з дэкларацыяй, ён склаў 67.113.946 беларускіх рублёў. Для дырэктара — няшмат. Па крайняй меры ў параўнанні з іншымі дырэктарамі-калегамі.

Далей у сталічным спісе кандыдатаў-педагогаў — настаўнік СШ №159 **Уладзімір Шэін**. Тут адразу звяртае на сябе ўвагу год нараджэння прэтэндэнта на мандат — 1945-ы. Іншымі словамі, чалавек мае і пенсію, і заробак, так што ў нашым эксперыменце з вывучэннем даходаў улічваць гэтую кандыдатуру будзе некарэктным. Але нельга не адзначыць, што Уладзімір Шэін — яшчэ адзін настаўнік-камуніст.

І, як вы здагадаліся, не апошні.

Так, кандыдат у дэпутаты па Жудроўскай выбарчай акрузе №30 — член КПБ, дырэктар Мінскага дзяржаўнага каледжа тэхналогіі і дызайну лёгкай прамысловасці **Вольга Рунец**. Гадавы даход — 158 мільёнаў 248 тысяч 966 рублёў, ці амаль 14 мільёнаў у месяц. Як сведчыць статыстыка, большасць нашых землякоў пра такія даходы толькі марыць.

Дырэктар гімназіі №31 **Ганна Старавойтава** — беспартыйная. І таксама можа пахваліцца тым, што ўжо здзейсніла мару многіх пра тысячу долараў: у мінулым годзе мела даход 161 мільён 909 тысяч 018 рублёў.

Для параўнання прывядзём заробак простага настаўніка гімназіі. **Юрый Круглік**, настаўнік гімназіі №37, што ў тым жа Фрунзенскім раёне Мінска, задэклараваў даход больш як удвая меншы — 78 мільёнаў 246 тысяч 862 рублі.

Напэўна, на гэтым вывучэнне спісу кандыдатаў і іх даходаў можна спыніць. Выснова ўжо напрошваецца сама сабой: за рэдкім выключэннем, кіраўнікі навучальных устаноў у мінулым годзе мелі даход, памер якога дасягаў і перавышаў "салодкую планку" — тысячу долараў у месяц. У параўнанні з сярэднімі даходамі па краіне гэта зусім нямала.

Простыя настаўнікі, як і трэба было чакаць, аказаліся людзьмі значна бяднейшымі. Але таксама не самымі беднымі. Бо ўзровень іх даходаў таксама вышэй за сярэдні па краіне.

А вось чаму сярод педагогаў выявілася нечакана шмат камуністаў?.. Магчыма, мы не заўважылі, што нашых дзяцей зноў выхоўваюць настаўніцы-камуністкі, адданыя начальству, кіруючаму рэжыму і бальшавіцкім ідэям, дзеля якіх не шкада чужых жыццяў?.. Калі так, то гэта павінна насцярожыць не толькі бацькоў дзяцей, а і ўсю грамадскасць.

Ірына МАЛЬЦАВА.

P.S. *Не, не выпадкова на пасадзе намесніка старшыні Мінскага гарвыканкама, які курыруе і адукацыйную сферу, апынуўся лідар беларускіх камуністаў Ігар Карпенка. Гэтае крэсла ў сталічнай уладзе перадаецца камуністам быццам па спадчыне. Узгадайце, хто быў у Мінгарвыканкаме адным з папярэднікаў І.Карпенкі — Валянцін Чыкін, ён таксама ўзначальваў партыю камуністаў Беларусі.*

Паколькі Ігар Карпенка з'яўляецца галоўным сталічным ідэолагам, то атрымліваецца, што ўся ідэалогія ў Мінску трымаецца на падмурках камуністычнай ідэалогіі.

СКАНДАЛ

МЗС Беларусі высвятляе, каго затрымала Польшча

Знешнепалітычнае ведамства Беларусі накіравала запыт у адпаведныя органы Польшчы, каб высветліць, хто канкрэтна з беларускіх грамадзян затрыманы ў гэтай краіне.

"Мы хочам даведацца, ці з'яўляюцца затрыманыя менавіта тымі людзьмі, пра якіх пішуць польскія мэдыя", — паведаміў сёння на брыфінгу прэс-сакратар МЗС Беларусі **Дзмітрый Мірончык.**

Раней у польскіх СМІ з'явілася інфармацыя пра тое, што двух беларусаў затрымалі паводле падазрэння ў шпіянажы. Прычым адзін з затрыманых, паводле сцвярджэнняў "Газэты выборчай", — вайсковы аташэ амбасады Беларусі.

Спадар Мірончык паведаміў, што затрыманых ужо наведваў беларускі консул.

РЭГІЁНЫ

Пераход не выратаваў

У Брэсце на пешаходным пераходзе маршрутка збіла пенсіянерку.

Пажылая жанчына пераходзіла дарогу на вуліцы Леніна па нерэгуляваным пешаходным пераходзе. На поўным ходу яе збіла маршрутка. Жанчыну адразу даставілі ў рэанімацыю з закрытай чэрапна-мазгавой траўмай, закрытым пераломам правай плечавой косткі і пераломам сцегнавай косткі. На жаль, жанчына не перажыла аварыю.

Праваахоўнікі высвятляюць, якім чынам кіроўца не заўважыў пешахода. У яго ўзялі кроў для даследавання на наяўнасць алкаголю. Па ДТЗ праводзіцца праверка.

Жывёльныя норавы

Гродзенскія ўладальнікі сабак упадабалі воінскія могілкі для выгулу сваіх гадаванцаў. Заўвагі і пагрозы для іх — пусты гук. Не саромеюцца нават нацкаваць сабаку на тых, хто робіць ім заўвагі.

Між тым могілкі з'яўляюцца гістарычным помнікам і ахоўваюцца дзяржавай. Больш падобнага мемарыяла ў Беларусі няма. Першыя пахаванні тут з'явіліся яшчэ ў 1888 годзе.

Вырашыць праблему пакуль не атрымліваецца. Уладальнікі сабак лічаць, што робяць усё правільна, і нават штрафы іх не палохаюць.

Увага!

Міліцыя Гродна шукае гвалтаўніка, які напаў на малалетнюю дзяўчынку.

Здарэнне адбылося яшчэ ў лютым у Румлёўскім парку. Невядомы напаў на малалетнюю дзяўчынку і здзейсніў гвалтоўныя дзеянні сексуальнага характару. Гродзенская міліцыя склала фотаробат падазронага і просіць гараджан дапамагчы ў раскрыцці злачынства.

Прыкметы падазронага: узрост — 26—28 гадоў; рост — 185—190 сантыметраў, хударлявага целаскладу, цёмныя валасы. Быў апрануты: паліто чорнага колеру, спартыўная кофта з капюшонам цёмна-сіняга або чорнага колеру, цёмныя штаны.

Марыя МАЛЕВІЧ.

У сельскагаспадарчых вытворчых кааператывах, прадпрыемствах іншых форм уласнасці сёння працуюць больш за 60 тысяч кіраўнікоў і спецыялістаў. Калі браць у сярэднім, то атрымліваецца, што ў кожнай гаспадарцы склад такіх кадраў перавышае 40 чалавек.

Як кажуць у народзе, "на сем прыганятых адзін араты". Якая эканоміка вытрымае такую колькасць едакоў?

У наркалагічным дыспансеры — зніжкі

28 сакавіка ў Гарадскім клінічным наркалагічным дыспансеры ў Мінску лячыць людзей, якія пакутуюць на алкагалізм, будуць з 50%-най зніжкай.

Метады лячэння — кадзіраванне (са зніжкай 380 тысяч рублёў) і падшыўка (са зніжкай 240 тысяч рублёў).

Запісацца на льготнае лячэнне можна да 27 сакавіка па тэлефоне (017) 292-31-03. Лячыць будуць па адрасе: вул.Някрасава, 22/1. Пацыентам неабходна перш за ўсё жаданне пазбавіцца ад алкагольнай залежнасці, а таксама ўстрыманне ад алкаголю не менш як 10 дзён да моманту лячэння.

ПЕРСОНА

Бизнес-ангел

25 вопросов инвестору, который считает, что приватизировать нужно все, вплоть до тюрем, потому что патерналистские, иждивенческие настроения портят характер нации

Наверное, наш читатель спросит, во-первых, кто такие бизнес-ангелы. Если кратко и просто, это бизнесмены, готовые поделиться собственными средствами. Но не со всеми подряд. Рисковые люди, они вкладываются в новичков, в проекты на самых ранних стадиях их развития. Причем не одалживают деньги под проценты, как банк, а предоставляют деньги, а также связи, опыт в обмен на долю акций в новой компании. Одно это делает этих инвесторов заслуживающими внимания общественности и достойными поддержки со стороны государства, ведь развитие малого и среднего частного бизнеса способствует эффективности экономики.

Во всем мире бизнес-ангелы весьма популярны, например, в США их насчитывается около миллиона. Благодаря им начались и успешно продолжаются истории таких именитых компаний, как Google, Apple, Amazon. В Беларуси поддержкой стартапов занимается пока только одна организация — "Бавин". Сейчас к слову, "Бавин" объявил конкурс проектов для малого бизнеса Start2go.move together. Уже 40 человек подали свои заявки. Пользуясь случаем, упомяну, что за первое место в конкурсе будет выплачено 15 тысяч долларов, за второе место — 10 тысяч долларов, за третье место — 5 тысяч долларов. Обдумайте свои идеи — есть шанс начать собственное дело да еще найти ментора, гуру, сильную поддержку.

Конечно, бизнес-ангел — профессия нервная. Ты отдаешь свои кровно заработанные деньги кому-то, и он их последовательно тратит на рискованные эксперименты в надежде найти свою нишу. Но ***Александр КНЫРОВИЧ,*** *член сообщества бизнес-ангелов "Бавин", умеет балансировать между риском и опытом. Говоря простым языком, он вывел в люди уже около десятка бизнесов, и некоторые из них весьма известны: бутик премиум-шоколада Shocos, настольные экономические игры "Игрика", арт-хостел Traveler, международный обмен открытками "Postcard of dream".*

Готовясь к интервью, я прочитала, что Александр Станиславович во время серьезных встреч, переговоров снимает с руки свои часы и кладет их рядом — такая вот привычка. Как спортсмен перед тренировкой или даже как земледелец перед трудной жатвой, подумала я. Что ж, в своем роде Александр Кнырович, собственно, и тот, и другой: как тяжеловес, поднимает молодых, их веру в себя, финансово поддерживая их идеи. И так же, как настоящий хозяин на земле, сеет в своих подопечных зерна знаний, опыта — бесценные дополнительные ресурсы для развития молодых предпринимателей.

Досье «Народной Воли»

Александр Кнырович — совладелец ряда компаний в сфере энергетики, девелопмента, масс-медиа, ивент-менеджмента. Совладелец строительного холдинга "Сармат", учредитель ООО "Сармат Термо Инжиниринг".

Родился в Минске. Закончил БГЭУ (управление промышленным предприятием), получил степень магистра бизнес-администрирования MBA в Высшей школе бизнеса МГУ.

В рамках Всемирной недели предпринимательства награжден премией "Ментор 2013 года".

1. **— Как вы относитесь к жизни, Александр Станиславович?**

— Жизнь — это Божий дар. Если уж ты родился, руки-ноги целы, глаза видят, а уши слышат, то это уже большое счастье. Хочу прожить долго и сделать много полезного.

2. **— Вам приходилось менять свои взгляды?**

— Да, конечно. Это вопрос возраста и опыта. Жизнь идет, взгляды меняются. Черчилль говорил: кто в молодости не был радикалом (вариант: либералом) — у того нет сердца, кто в зрелости не стал консерватором — у того нет ума. С годами, когда понимаешь, что и откуда растет, смотришь на многие вещи спокойнее. Мои взгляды менялись постепенно и эволюционно. Наверное, тот человек, каким я был 20 лет назад, мне бы самому теперь не понравился.

3. **— Скажите, на сколько процентов для вас участие в проекте "Бизнес-ангел" — миссия, а на сколько — бизнес?**

— У нас в стране в отличие от США это в очень большой степени миссия социальная. Заработать деньги на стартапах в Беларуси непросто. О причинах я могу говорить долго, но факт, что я и мои коллеги, участвующие в проекте, прежде всего хотим поделиться опытом. Я верю в две вещи: что каждому от рождения дан талант и что главная задача личности — развить его. А если ты этим не занимаешься, то ты, условно говоря, совершаешь грех — или назовите это как угодно. А второе: я верю в капитализм. Верю, что свободное предпринимательство — это хорошо. Что, если человек не висит на шее у государства, а, наоборот, создает товары, продукты, услуги и отвечает перед своими сотрудниками за их рабочие места, а также платит налоги, — это хорошо. Миссия "Бавина" — создавать в стране больше частного бизнеса.

4. **— Что вам нравится в сегодняшних молодых, которые приходят к вам с идеями?**

— Мне нравится, что в отличие от нас, когда мы были в их возрасте, они гораздо более энергичны. Благодаря интернету молодые сейчас гораздо больше вплетены в мировой контекст, более эрудированны.

5. **— То есть можно сказать, что человек со временем все-таки становится лучше?**

— В исторической перспективе — да! Когда мне говорят, что все в мире плохо-плохо, я отвечаю, что еще 400 лет назад люди собирались на площадях, чтобы посмотреть и похлопать казни как яркому зрелищу. Сегодня мы и представить себе этого не можем. Но в 20-летнем периоде я серьезного рывка не вижу, конечно.

6. **— Тогда что не нравится в молодых людях?**

— Не в молодых — мне в принципе не нравится, что Беларусь патерналистская страна. Но, повторю, по этому вопросу у меня нет претензий к молодым. Общество мыслит так массово: "Государство нам должно". Как было при Советском Союзе, так остается и теперь. Но такие настроения убивают энергию! Мы видим это даже по "Бавину". К нам приходит около 300 заявок в год, а должно, по-моему, 3000. Я бы очень хотел, чтобы каждый понял, что отвечает сам за себя.

7. **— Вы считаете, что можно изменить ментальность нации? Сделать ее более энергичной за счет воспитания, идеологии?**

— Понимаете, либо мы обречены на ассимиляцию с соседями, либо что-то надо менять в своем характере, и я, скорее, верю во второе. У меня, сегодняшнего сорокалетнего, осталось активной жизни, думаю, лет 30. Это небольшой отрезок времени. Кардинально изменить взгляды соотечественников мне, наверное, не удастся, но я хотел бы сделать то, что доступно моим скромным силам.

8. **— Вы любите спорить с молодыми, с подчиненными?**

— Мы же занимаемся бизнесом. С этой точки зрения мой опыт значительно больше, чем опыт молодого человека. Поэтому молодые люди со мной особо в спор не вступают. Хотя и не все берут из советов.

9. **— По какому принципу подбираете людей в команду?**

— Люди должны сочетаться друг с другом, это классика. Если у вас структура "армейская", то творцов туда лучше не приглашать, они погибнут. И наоборот: творческим людям нельзя навязывать жесткую норму. Но если говорить о моих личных предпочтениях, то я, конечно, люблю людей голодных, то есть тех, у кого много амбиций. Я понимаю, что если дам им зону ответственности, определю мотивацию, то они, стремясь к собственным достижениям, потянут компанию вверх. И очень не люблю людей пессимистичных. Если у человека фон "все плохо", ему нельзя работать на сколько-нибудь ответственных должностях. Он распространяет эти эмоции вниз, на подчиненных, и они плохо сказываются на корпоративном климате. А бизнес — это всегда отношения между людьми. Да, сейчас в стране нехорошо, даже плохо с точки зрения экономики — она стагнирует, в последние несколько месяцев это явно видно. Но есть менеджеры, взрослые люди, которые пришли и сели на должности, они должны с этими ситуациями справляться.

10. **— А вот знаете ли вы, Александр Станиславович, что такое предательство? Испытали на собственной шкуре?**

— Конечно, сталкивался. Но, как я говорю, на низшем уровне. То есть люди крали деньги из фирмы, организовывали конкурирующий бизнес и так далее. Впрочем, за каждым из них стояла собственная история и причины, по которым они так поступали. Смотришь и понимаешь: ну несчастные люди. Я, конечно, предъявляю претензии, пытаюсь судиться, но в душе каждому из них соболезную. Вору трудно — он-то в душе знает, что украл. В то же время я строже спрашиваю с самого себя: что сам сделал не так? Почему я этого человека взял на работу, доверил деньги? Как сам создал возможность украсть? Анализ собственных действий гораздо эффективнее, чем концентрация многих сил на борьбу с воришкой.

11. **— Что бы вы сделали для бизнеса, если бы стали президентом?**

— Провел бы приватизацию всего, вплоть до тюрем. Видите ли, платить безработным пособия в размере нынешних зарплат государству было бы гораздо дешевле, чем оплачивать всю экономическую систему, как это происходит сегодня. Это первое. Второе — открытие всех границ. Третье — стабилизация судебной и налоговой систем. Неважно, какой уровень налогов, важно, чтобы они не менялись в течение сколь-нибудь длительного срока и люди знали, что их дела в судах будут рассматриваться по принципу законности или незаконности. А не по принципу "частное предприятие — государственное предприятие" либо по любому другому, не имеющему отношения к законности.

12. **— Удовлетворены ли вы состоянием диалога между властью и бизнесом?**

— Диалога нет вообще. Диалог с позиции царя — это не диалог.

13. **— Чувствуете ли вы как бизнесмен дискриминацию со стороны государственного сектора?**

— У нас она, дискриминация, как звук колес поезда, идет постоянным фоном: тук-тук, тук-тук. Если вы внутри вагона, то вскоре привыкаете к шуму и даже не слышите его. Так и в экономическом секторе: привыкли, что делать. Вот программа модернизации. Давайте и мне дадут пару сотен миллионов долларов, которые я не должен возвращать, а? А в деревообрабатывающей отрасли именно так и произошло. Но если бы частное предприятие хозяйствовало, как тот же "Борисовдрев", его менеджеров давно бы посадили, обанкротили. Но стоимость и доступ к финансовым ресурсам для госпредприятий и для частных компаний у нас разные.

14. **— Какой ценой дался вам успех?**

— Я не люблю говорить про успех, это штука относительная, у каждого в этом вопросе своя мерка. Но могу сказать, что совершал поступки, которые не противоречили моим внутренним убеждениям. При этом часто рисковал и брал на себя много ответственности. Не могу сказать, что мне когда-либо было легко. Бизнес — это бурлящий котел, ты не можешь сидеть на берегу и ждать, что все само собой утрясется. Надо совершать поступки.

15. **— Может быть, у вас есть любимый афоризм?**

— Пожалуй. Слова Алисы про Страну Чудес: здесь, чтобы оставаться на месте, надо бежать со всех ног.

16. **— Каким стартапом вы особенно гордитесь?**

— Отвечу так: можно красиво играть в футбол, но, если счет на табло минус два очка, ты проиграл. Так и в бизнесе. Пока есть стартапы, которые работают в ноль, а другие в минусе, то я не могу быть доволен. Да, некоторые идеи что-то приносят... Но бурного развития с точки зрения денег нет. А вот если смотреть на социальную составляющую, то мне многое нравится: например, как развивается арт-хостел, проект "ОРО". Я могу назвать штук пять проектов, которым явно помогла наша поддержка. А с деньгами... Я считаю, что если вы совершаете правильные действия, деньги к вам все равно придут.

17. **— С чего начинаете рабочий день? И интересно — во сколько?**

— Я человек организованный слабо, скажем честно. А бизнес, напротив, неорганизованным быть не может. Поэтому я подбираю ответственных топ-менеджеров, у которых другой склад характера, чем у меня, которые встают в 6 утра, а в 8 проводят совещание. Я в таком режиме жил когда-то сам, и мне это сильно не нравилось. Сейчас первую деловую встречу я назначаю часам к одиннадцати утра.

18. **— Какими информационными источниками пользуетесь?**

— Я читаю официальную статистику Беларуси. И взвешиваю ее на весах фактов, то есть вношу собственные корректировки. Бумажную прессу не покупаю. Откровенно говоря, читаю "Хартию'97" — чтобы понять взгляд на Беларусь со стороны махровой оппозиции. Читаю также ленты "Фэйсбука", там всегда что-нибудь свеженькое. Мировые новости узнаю из РБК.

19. **— А как вы относитесь к леди-боссам?**

— Леди-босс создание неестественное. Я имею в виду руководство компаниями. Я не сексист, ни в коем случае! Но природа сформировала женскую психику для деторождения, воспитания, то есть для сохранения и стабильности. Задача же мужчины — это риск, вечные беспокойства. Поэтому у женщины-босса очень много мужских черт. Хотя вот женщина в политике — это немного другая история. Но женщине у руля бизнеса, чаще всего, мы можем только посочувствовать.

20. **— У вас есть хобби, дорогие увлечения?**

— Я играю в баскетбол и футбол. Раз в год путешествую: Африка, Латинская Америка, Азия. Мне нравятся дальние страны, чужие культуры вызывают у меня интерес. У меня было ощущение детского счастья, нирваны, когда я, например, недавно попал на водопады Игуасу в Бразилии. Вообще красоту Амазонки, джунглей, водопадов по открыткам, по описаниям представить невозможно. Но есть еще и фавелы, трущобы. Собственно Рио-де-Жанейро — это и есть фавелы. Кошмарно. Дикий вид, дикие люди... Представить себе такое в Беларуси невозможно. Хотя, наверное, если зайти в пятницу вечером в захудалое общежитие, то тоже можно ужаснуться. Но у нас это отдельные зоны, темные пятна. А в Бразилии в трущобах живут массово. Приехать посмотреть очень интересно. Но жить в Рио-де-Жанейро не хочется.

21. **— Как вы думаете, латиноамериканцы тоже изводят себя вопросом, почему они не живут так же, как североамериканские штаты? Мы-то ведь постоянно, до болезненности сравниваем свой уровень жизни с Германией...**

— Когда наш среднестатистический житель говорит, что хотел бы жить так же, как в Германии, он очень слабо представляет, что такое жить и особенно работать в Германии. Но вопрос в другом: зачем делать сравнения? Если мы занимаемся реальным анализом — я, например, министр штанов и задаю себе вопрос, почему отрасль производства штанов в стране выглядит не так, как в Германии, а потом делаю выводы и предлагаю программу — так вот в этом случае я занимаюсь делом. А если просто терзать себя — несчастный, почему я здесь родился?! — то я занимаюсь ерундой, самобичеванием. Философствовать можно, но это непродуктивно.

22. **— Какую книгу предпочитаете: бумажную или электронную?**

— Не могу привыкнуть читать электронные книги! Я не фанат новинок информационных технологий. Скорее, иду во втором эшелоне. Фанатам завидую, но я — пользователь. И в автомобилях пользователь. Не знаю, где карбюратор, тормозная система и так далее. Но очень ценю удобства.

23. **— Вы отдыхаете с семьей или любите выкроить отдельное время для "сурового" мужского отдыха?**

— Мне не нужен дополнительный адреналин, я не чувствую, что организм надо дополнительно стимулировать.

24. **— А подчиненные часто делают вам подарки?**

— На день рождения, конечно, делают. Взятки? Нет, что вы, это скорее благодарности. Знаете, как врачу.

25. **— Скажите, вы часто звоните своей маме?**

— Слава Богу, в последнее время значительно чаще, чем было раньше.

Елена МОЛОЧКО.

РУБАМ!

На словах — за простых людзей, на справе — за начальнікаў

Добры дзень, паважаная "Народная Воля"!

Чытаю газету з першых нумароў.

Больш пішыце пра заробкі начальнікаў, многія з якіх, як кажуць, з раскошы шалеюць, а рабочым людзям даюць капейкі.

На ААТ "Гродна Азот" рабочы атрымлівае 6 мільёнаў, а майстар - можа і 12 мільёнаў. І пайшло, і паехала вышэй — да самага дырэктара, які мае ў месяц ужо дзясяткі мільёнаў рублёў.

Пішыце, каб людзі ведалі, што А.Лукашэнка толькі на словах за простых людзей, а на справе даў чыноўнікам такія грошы, што нам, рабочым, і не сніліся.

Брэжнеў такога не дазваляў: 150 рублёў — слесару, 120—130 — майстру. Хочаш больш зарабляць — ідзі слесарам. Калі ўлічваць нізкую кваліфікацыю і безадказнасць шэрагу ітээраўцаў, то такі падыход у многіх выпадках быў апраўданы.

Пішыце пра існуючую сёння несправядлівасць больш, няхай людзі чытаюць і ведаюць, на чыёй шыі сядзяць начальнікі, якім патураюць улады і якія ўпэўнены ў сваёй усёдазволенасці.

З павагай —

П.КАЗЕЙКА.

Гродна.

ЗАЧАПІЛА!

Здароўе ці лядовыя палацы?

Прыйшоў час даведацца мне пра стан маіх вачэй. 79 гадоў — гэта ўжо не жартачкі, і трэба карыстацца выгодамі сацыяльна арыентаванай краіны, якую адбудавалі і ў якой жывём.

У паліклініцы накіравалі ў спецыялізаваную ўстанову па дыягностыцы зроку ў афтальмалагічнае аддзяленне 3-й бальніцы, што на Леніна, 30. Там усё знаходзіцца ў маленькіх дамках, якія называюцца "карпусы". Прыходзіш у корпус №8, у рэгістратуру, якая накіроўвае на 2-гі паверх у кабінет №209 да ўрача Вольгі Святаславаўны Савіцкай — ветлівага і прафесійнага доктара-афтальмолага, адтуль пойдзеш у суседні 6-ы корпус, у кабінет №7. І тут, і там пастаіш у чарзе да гардэроба. Затым вернешся зноў да Вольгі Святаславаўны. Потым зноў у корпус №6, ужо ў кабінет №6. А тады зноў да ўрача. Такім чынам шлях твой мае шэсць чэргаў у гардэробы, чатыры разы туды-сюды па вельмі крутых з высокімі прыступкамі лесвіцах, па доўгіх калідорах, дзе падлога двойчы ідзе па розных узроўнях з подпісамі-перасцярогамі для паўсляпых людзей, каб не падалі. Паглядзіш на ўсё гэта і закрадваецца думка: а ці не маглі б мы мецъ для лячэння зроку людзей сталага ўзросту спецыяльна сканструяваныя будынкі аддзялення афтальмалогіі, каб гэтыя старыя, якія ў свой час будавалі ўсё ў краіне, адчувалі сябе ў сапраўды сацыяльна арыентаванай прасторы? Апаратура, узровень кваліфікацыі персаналу — усё добра. А памяшканне нікуды не вартае. Тут і ўспомніш, што недзе паблізу прастойваюць амаль непатрэбныя лядовыя палацы.

Алег ГАЕЎСКІ,
пенсіянер з Мінска.

ГОНАР АЙЧЫНЫ

...То ўзаемна, Кастусь!

22 сакавіка — 150 год ад пакарання смерцю Нацыянальнага героя Беларусі К.Каліноўскага

Паважаная рэдакцыя "Народнай Волі"!

У артыкуле В.Хурсіка "Беларускія вучоныя на расійскай службе", змешчаным у вашай газеце 25.02.2014 г., расказвалася аб гісторыках К.Шаўчэнку, А.Гронскім, Ю.Барысёнку, Г.Шчаглове, якія ў сваіх публікацыях прадстаўлялі народнага героя Беларусі Канстанціна Каліноўскага, які паклаў жыццё за лепшае будучае беларусаў, "польскім" паўстанцам, а расійскіх вайскоўцаў, што патапілі ў крыві паўстанне 1863—1864 гадоў, канечне ж, вызваліцелямі, што прынеслі нам спакой, дабрабыт, шчасце...

Калі называць рэчы сваімі імёнамі, то вышэйназваныя гісторыкі, як і некаторыя іншыя рэнегаты, з гістарычных крыніц выбіраюць толькі тое, што на патрэбу ўласнай выгадзе і вялікадзяржаўнаму расійскаму шавінізму. Лічу, што грамадзянскі абавязак і справа гонару не толькі навукоўцаў, а і ўсіх нас — выкрываць дзічэзную хлусню, абараніць найвялікшага героя айчыннай гісторыі, аддаць даніну павагі светлай памяці паўстанцаў, якія прагнулі аднаго: каб беларусы займелі сваё права "людзьмі звацца".

...Вядома, што вызвольнае паўстанне 1863—1864 гадоў выбухнула 22 студзеня 1863 года спачатку на тэрыторыі Польшчы. Яно было скіравана супраць маскоўскай акупацыйнай улады.

Пастуупова паўстанне перакінулася на землі былога ВКЛ — тэрыторыю сучасных Беларусі і Літвы. Тут змаганне з царскімі войскамі трывала даўжэй і было вельмі зацятае. Паўстанцкія аддзелы налічвалі каля 80 тысяч чалавек. Паміж змагарамі за Айчыну і куды мацнейшай 200-тысячнай расійскай арміяй адбылося каля 260 баёў.

У нашым краі паўстанне сваім характарам адрознівалася ад таго, што ў Польшчы. Там рэй вяла багатая шляхта, якая імкнулася аднавіць незалежнасць зліквідаванай Рэчы Паспалітай з яе старымі шляхецкімі парадкамі і прывілеямі. На Беларусі (Літве) паўстаннем кіравалі маламаёмасная дробная шляхта і мяшчане: яны былі прыхільнікамі ўзнаўлення незалежнасці ВКЛ і нават больш за тое — усталявання новага сацыяльнага ладу, каб сяляне атрымалі зямлю без выкупу — разам з асабістай свабодай і доступам да асветы.

Мозгам і рухавіком паўстання ў нас стаў 25-гадовы Кастусь Каліноўскі. Ягоныя ідэі і нязломны дух выявіліся ў сутнасці змагання, якое ставіла перад сабою дзёрзкія мэты, прадыктаваныя глыбіннымі, каранёвымі інтарэсамі прыгнечанага да немагчымасці беларускага люду.

Яшчэ да пачатку паўстання Кастусь разам з сябрам Феліксам Ражанскім абышлі ледзь не ўсю Гродзеншчыну. Гутарылі з сялянамі, казалі аб неабходнасці змагацца з маскоўскай уладай і польскімі панамі, якія трымалі сялянства ў эканамічнай і палітычнай няволі. З працы сялян нажываліся тысячы насланых сюды маскоўскіх урадоўцаў ды дваран. Новыя рускія паны пасылалі сялян-беларусаў, як нявольнікаў, ва ўсе часткі Расіі на цяжкія работы — будаўніцтва чыгунак, каналаў і іншых аб'ектаў. (Узгадайце хаця б незабыўную някрасаўскую паэму "Железная дорога", дзе паўстае трагічны партрэт і лёс хворага, знясіленага беларускага нявольніка, які дзень і ноч сваёй рыдлёўкай "мерзлую землю долбит".)

Знаходзячыся сярод сялян, Каліноўскі даводзіў, як важна адраджаць народнае беларускае гаспадарства, любіць сваю мову, не мірыцца з гвалтам, стаяць за свой край. Усё гэта з магутнай перакананасцю і душэўным напалам — проста і даходліва, на сялянскай, мужыцкай (беларускай мове той пары) выказваў у сваёй беларускамоўнай газеце "Мужыцкая праўда" — яна выдавалася падпольна і перадавалася з рук у рукі. Многія сяляне, незадаволеныя падманнай зямельнай палітыкай расійскага цара, прыхільна прымалі гэтыя ідэі, сугучныя іх трывогам.

А ён, малады яшчэ чалавек, які скончыў юрыдычны факультэт Пецярбургскага ўніверсітэта і атрымаў дыплом кандыдата права, марыў не аб уласнай бліскучай кар'еры і добраўладкаванні, а каб суайчыннікі здабылі сабе зямлю і волю, сталі нацыянальна свядомымі, эканамічна моцнымі і адукаванымі грамадзянамі, на якіх змагла б абаперціся будучая незалежная Беларусь. Дамагаючыся роўных правоў для людзей без розніцы іх сацыяльнага стану, Каліноўскі выказаў вялікую мудрасць і прадбачлівасць, да якіх тады яшчэ не дайшлі нават самыя дэмакратычныя мысляры ў Расіі. На старонках "Мужыцкай праўды" ён пісаў: *"Нам вольнасці трэба не такой, якую нам цар хоча даці, але якую мы самі, мужыкі, паміж сабою зробім.*

О, загрыміць наша праўда і, як маланка, праляціць па свеце... Ад Маскаля і паноў няма чаго спадзявацца, бо яны ня вольнасці, а глуму і здзірства нашага хочуць... Але ня доўга яны нас будуць абдзіраці, бо мы пазналі, дзе сіла і праўда, і будзем ведаць, як рабіць трэба, каб дастаць зямлю і волю..."

І яшчэ:

"Станьма-ж дружна разам за нашую вольнасць... І будзе ў нас вольнасць, якой не было ў нашых дзядоў і бацькоў".

На жаль — і ў тым трагедыя нашай Беларусі — далёка не да кожнага беларуса змагла дайсці тады "Мужыцкая праўда" Каліноўскага, думкі якога падзялялі лепшыя сыны Бацькаўшчыны таго часу — у прыватнасці Францішак Багушэвіч, Вінцэнт Дунін-Марцінкевіч і іншыя, хто падтрымліваў паўстанцаў і пацярпеў за гэта ад царскага пераследу.

...Прысланы з Масквы ў Вільню ў чэрвені 1863 года губернатар М.Мураўёў жорстка распраўіўся з паўстанцамі, расстрэльваючы, вешаючы, высылаючы жывых у Сібір.

Каліноўскага, які пад мянушкай Віталёнец быў у Святаянскім манастыры ў Вільні, 19-гадовы студэнт Вітаўт Парафіяновіч (трэба ведаць і гэтае імя) выдаў расійскім карнікам. Пасля арышту правадыр паўстання быў прыгавораны да смяротнага пакарання.

Апошнімі словамі мужнага змагара за светлую будучыню беларускага народа быў запавет з віленскага астрогу: *"Ваюй, народзе, за сваё чалавечае і народнае права, за сваю веру, за зямлю сваю родную. Бо я табе з-пад шыбеніцы кажу, народзе, што тады толькі зажывеш шчасліва, калі над табой Маскаля ўжо не будзе".* Хіба не прарочыя словы? Яны і сёння аддаюцца трывожным звонам у беларускім сэрцы.

У апошнюю сваю раніцу 22 сакавіка 1864 года, пачуўшы, што ўрадовец падчас "рытуала" пакарання кліча яго "...дворянин Константин Калиновский", Кастусь перабіў: "Няпраўда! У нас няма дваранаў! У нас усе роўныя!" Ён быў паслядоўны і непахісны да апошняга ўздыху...

Тысячы змагароў загінулі геройскай смерцю ў тым паўстанні. Дзясяткі тысяч былі сасланы ўглыб Расіі. Маёнткі шляхты канфіскоўваліся і перадаваліся расійскім афіцэрам і чыноўнікам як узнагарода за адданую службу "царю-батюшке". За падтрымку паўстання быў учынены разгром і каталіцкаму касцёлу. Забіралі храмы, зачынялі кляштары, святароў высылалі, а вернікаў-уніятаў па-варварску змушалі пераходзіць у праваслаўе...

Масква адразу ж узялася за жорсткі ўціск усяго беларускага. Мэтай было знішчыць ідэю беларускай дзяржаўнасці, а сам народ цалкам зрусіфікаваць — ператтварыць у расійцаў. Беларуская мова была выведзена з ужытку ў школах, установах, судах. Рабілася ўсё, каб запанавала паўсюль руская. Паняволенне духоўнае і паняволенне тэрытарыяльнае — цесна звязаныя звёны аднаго ланцуга, аб чым — ужо ўголас — заявіў нядаўна сп.Пуцін: "Россия кончаецца там, где кончается русский язык". Ды гэтае ж самае ўцямяшвала сваім вернападданым і тагачаснай беларускай "эліце" расійская імператрыца Кацярына ІІ. "Мудрая" імперская ідэя ўвасабляецца і ў XXI стагоддзі, робячы мноства бед.

Варты ўвагі імпэт, з якім галоўны рэдактар часопіса "Родина" Ю.Барысёнак у сваёй публікацыі імкнецца вышукаць і падкрэсліць **небеларускасць** Каліноўскага. Дзеля гэтага ён прыцягнуў погляд польскага гісторыка Стэфана Кеневіча, што беларускасць кіраўніка паўстання была быццам толькі тактыкай дзейнасці "паляка" на Беларусі. Глупства, пане дабрадзею, як казаў несмяротны Янка Купала вуснамі свайго героя.

Спадару Барысёнку не варта шукаць беларускасці Каліноўскага ў паперках польскіх ці рускіх гісторыкаў. Яе знойдзеш у сэрцах людзей, што нясуць праз гады і гады імя героя Беларусі ў сваёй душы, людзей, хто і сёння ўсёй істотай адгукаецца на пароль каліноўцаў:

— *Каго любіш?*

— *Люблю Беларусь.*

— *То ўзаемна! Праходзь!*

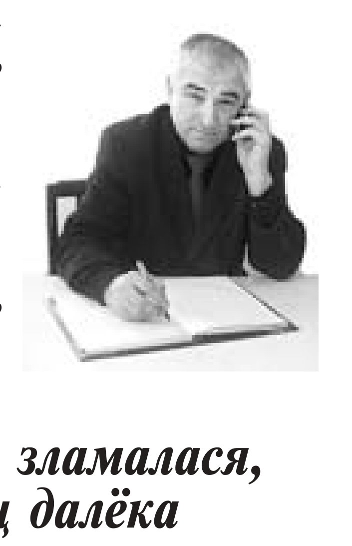
Ён любіў суайчыннікаў і нас, хто прыйшоў за ім, хто не здрадзіць Радзіме ў цяжкі час. І мы адказваем герою:

— То ўзаемна, Кастусь! Ты — жывы, ты гонар Бацькаўшчыны на ўсе вякі.

Іван ЯФІМЕНКА.

ДАВЕДАЧНАЕ БЮРО СПАЖЫЎЦОЎ

На пытанні чытачоў "Народнай Волі" адказвае кіраўнік Пухавіцкай раённай арганізацыі ГА "Беларускае таварыства абароны спажыўцоў" Васіль ВАЛАСЮК.

Мультыварка зламалася, а прадавец далёка

У кастрычніку мінулага года набыла мультыварку. Яна працавала добра, а зараз раптам перастала рэагаваць на націсканне кнопак (хоць экран свеціцца). Тавар тэхнічна складаны, мы хочам аддаць у рамонт. А да прадаўца звярнуцца пакуль не можам, бо далёка ехаць. Калі проста здадзім мультыварку ў бліжэйшы сэрвісны цэнтр, ці не станем пасля гэтага менш абароненымі? Калі тавар зламаўся не па нашай віне і яго нельга адрамантаваць, ці зможам мы пасля з магазіна патрабаваць грошы ці абмен?

Алена ПАЛЯНСКАЯ, Кобрынскі раён.

— Звярніцеся з пісьмовай прэтэнзіяй да прадаўца. Дакладна акрэсліце свае патрабаванні па замене няякаснага тавару. У любым сэрвісным цэнтры зрабіце акт тэхнічнага абследавання мультыварікі на прадмет істотнага недахопу. І тады ўжо зможаце законна патрабаваць абмену тавару ці вяртання грошай.

Забыў шапку ў магазіне...

У Мінску ў адным з цэнтральных магазінаў забыў дарагую шапку (дакладна памятаю, што там). Прыехаў на наступны дзень — не аддаюць. Што зараз мне рабіць?

Валянцін, г.Маладзечна.

— Магу параіць звярнуцца з заявай у міліцыю, няхай правядуць расследаванне. Магчыма, у магазіне ёсць запісы відэакамер... Чакайце адказу. Паводле яго вынікаў і будзеце карэкціраваць свае далейшыя дзеянні.

Муж, не параіўшыся, купіў фільтр для вады

Днямі да нас прыйшоў малады чалавек, стаў паказваць, якая ў нас брудная вада... Справа дайшла да таго, што муж са мной не параіўся і купіў фільтр. Але на сямейным савеце ўсё ж такі вырашылі, што ён нам не патрэбны. Муж падпісаў крэдыт, але фільтр яшчэ не ўстанаўлівалі. Ці можам мы ад яго адмовіцца?

Святлана ЧЫГРЫНАВА, Віцебск.

— Можаце. Заяўляйце прэтэнзію і скасоўвайце крэдытную дамову. Калі спатрэбіцца юрыдычная дапамога, можаце звярнуцца да спецыялістаў па абароне правоў спажыўцоў.

У дзіцячай кашы знайшлі лічынкі

Купілі ў краме дзіцячую кашу, у якой знайшлі нейкія лічынкі. Аднеслі кашу ў магазін, там сказалі, што будуць разбірацца. Маўляў, гэта не яны вінаваты. Што я магу патрабаваць?

Святлана, Мінск.

— Магазін павінен тэрмінова вам вярнуць грошы за няякасны тавар. А з вытворцам прадавец няхай сам разбіраецца. Вы пасля можаце даведацца аб выніках гэтага разбіральніцтва.

Уважліва выбірайце касметыку

Набыла ў магазіне дарагую туш для веек. Мне прадалі з вітрыны без упакоўкі і адкрытую. Ці маю я права вярнуць сабе грошы ці абмяняць тавар?

Паліна ЗАБЛОЦКАЯ, Магілёў.

— Не маеце. Спажывец павінен быць больш уважлівы і без упакоўкі касметыку не купляць. Вас жа ніхто не прымушаў гэта рабіць.

Ці можна вярнуць зламаны тэлефон праз два месяцы пасля пакупкі?

Купіў мабільны тэлефон, але праз два месяцы ён зламаўся. Ці можна зараз абмяняць тэлефон на новы ці трэба рамантаваць?

Сяргей ВЫСОЦКІ, Мядзельскі раён.

— Замяніць апарат ці вярнуць грошы можна толькі ў тым выпадку, калі ў тэлефоне ёсць істотны недахоп.

Тавар з недахопам, а чэк згубілі

Купілі надзіманы матрац, праз 20 дзён знайшлі вытворчы недахоп, а чэк згубілі. Што рабіць?

Юрась СТРЭЛЬНІКАЎ, г.Лепель.

— Заявіце прэтэнзію, калі факт пакупкі пацвердзяць сведкі.

Зламаўся насценны гадзіннік

У які тэрмін я магу патрабаваць вяртання грошай за зламаны насценны гадзіннік?

Віталь, г.Вілейка.

— На працягу 7 ці 14 дзён. Але пытанне не вельмі карэктнае, бо невядома, калі вы набылі гадзіннік і хто яго зламаў.

У новай кватэры паставілі падрапаныя шклопакеты

Прымаем кватэру ў новабудоўлі, знайшлі шмат недахопаў. У прыватнасці — ёсць драпіны на шкле. На маю прэтэнзію замяніць пашкоджаныя шклопакеты забудоўшчык адмаўляецца гэта рабіць. Ці павінны замяніць падрапаныя вокны?

Сям'я Саўчыц, Мінск.

— Абавязаны, але найперш неабходна правесці экспертызу, пасля чаго і можна падаваць у суд. Вы аплацілі будоўлю, работы павінны быць выкананы якасна.

Падрыхтаваў Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ПАМЯТЬ

Каждый его прыжок мог стать последним...

Хочу вспомнить о полковнике Вениамине Яковлевиче Дорофееве. Службу в Советской Армии он начинал с царицы полей — пехоты. Первое боевое крещение получил в Курской битве. Вениамин Яковлевич, участвовавший в том историческом сражении, рассказывал мне, что это было ужасное месиво, в котором в одну кучу смешались сотни танков, гаубиц и многие тысячи людей... Из его взвода осталось в живых всего двое. Сам Дорофеев был ранен и контужен и до конца войны получил еще пять ранений, но судьба явно берегла его.

Вениамин Яковлевич был награжден тремя орденами и двумя десятками медалей.

После войны Дорофеев окончил парашютно-десантное училище. Совершил более трех тысяч прыжков! В том числе и сто испытательных, а ведь каждый из них мог стать последним... Службу в армии закончил в звании полковника. Он был одним из самых молодых полковников в семье парашютистов. Сам выполнил норматив мастера спорта и подготовил 20 мастеров-парашютистов, за что удостоен высокого звания "Заслуженный тренер БССР".

Когда Вениамин Яковлевич ушел на гражданку, то продолжал свой трудовой путь в минском областном совете "Динамо", где много времени уделял военно-патриотическому воспитанию юных спортсменов, будущих защитников Отечества.

В день своего 80-летия Вениамин Дорофеев сказал мне, что в своем беззаветном служении Отечеству и в армии, и в спорте он, видимо, мог быть примером для молодого поколения. Беру на себя смелость утверждать, что это так!.. На его дне рождения мы с ним пели: *"Мне часто снятся те ребята, друзья моих военных лет..."*. Это, к большому сожалению, было в последний раз...

Но память о нем живет. Вот и недавно в вышедшей к 90-летию "Динамо" энциклопедии под редакцией Е.Павловского Вениамину Дорофееву уделено достаточно внимания. А если память жива, значит, жив и человек!..

С уважением —

Юрий ЯСИНСКИЙ,
ветеран труда и спорта,
заслуженный тренер БССР.

ВАС ИНТЕРЕСУЕТ...

Начался ли суд?

"Народная Воля" рассказывала, что за прослушку своих сотрудников была задержана директор фабрики "Слодыч". Начался ли суд по ее делу? Она сама находится в СИЗО или под подпиской о невыезде?

Ирина МАКОВА, Минск.

Татьяну Селих задержали в середине декабря минувшего года. С тех самых пор она находится в следственном изоляторе. Уголовное дело передано в Мингорсуд.

Как выяснилось, директор фабрики за счет предприятия купила подслушивающее и звукозаписывающее оборудование и поручила установить его в служебных помещениях. Записи разговоров хранились в ее компьютере. Селих со следствием не сотрудничала, своей вины не признала и, по словам зампрокурора Минска **Александра Реутского**, даже пыталась препятствовать действиям следователей.

ОАО "Кондитерская фабрика "Слодыч" заявило иск о возмещении ущерба в 202 млн рублей.

Алина ВЕТРОВА.

ПОГЛЯД

Карта паляка... А дзе карта беларуса?

Міністэрства замежных спраў Польшчы падтрымлівае польскую дыяспару за межамі сваёй дзяржавы. І гэта цалкам зразумела, гэта варта толькі вітаць. Палякам, якія жывуць у краінах СНД і Балтыі, амбасада Польшчы выдае "карту паляка". Па просьбе даволі шматлікай дыяспары ў Беларусі яна выдаецца з 2008 года і грамадзянам нашай краіны.

Што гэтыя карты ім даюць? Перш за ўсё — ільготы для бязвізавай паездкі ў Польшчу, пражывання і навучання ў гэтай краіне.

Кіраўніцтва Рэспублікі Беларусь цягам некалькіх гадоў разглядала гэта як умяшанне суседняй дзяржавы ва ўнутраныя справы нашай краіны. Але Польшча прадоўжыла гэтую акцыю, бо клапоціцца аб інтарэсах этнічных палякаў за мяжой.

Але пры тым узнікае пытанне: чаму ж наш урад не бярэ добры прыклад з суседзяў і сам не аказвае дапамогу беларускім дыяспарам за межамі сваёй дзяржавы? Чаму ў самой Беларусі зачыняюцца беларускія школы? Чаму дзяржаўныя выдавецтвы так мала выдаюць добрых кніг на мове тытульнай нацыі? У выніку атрымалася, што прыдуманы яшчэ былым міністрам адукацыі А.Радзьковым слушны заклік "Жыву ў Беларусі і тым ганаруся" давялося зняць. Яго больш не чуваць. Краязнаўчыя мерапрыемствы пад гэтым дэвізам, што праводзіліся сярод школьнікаў, спынены. Няма чым ганарыцца? Бадай... А тым часам маладыя людзі, атрымаўшы ў нашых ВНУ адукацыю, пакідаюць Радзіму і едуць за яе межы шукаць шчасця... Хто ж у гэтым вінаваты?

Паўтаруся: у тым, што палякі атрымліваюць карту паляка, нічога кепскага няма. Аднак засмучае і насцярожвае, што нярэдка такія карты пачалі атрымліваць і маладыя этнічныя беларусы, якія выраслі ў каталіцкіх сем'ях. Так, у мінулым годзе у маіх знаёмых дачка са сваім жаніхом неяк карту атрымалі. Ім давялося вывучаць польскую мову на курсах, а пасля здаваць іспыты, шукаць архіўныя даведкі, што іх дзядулі і бабулі жылі ў Заходняй Беларусі, прайсці праз доўгую цяганіну. Нарэшце яны з'ехалі. Маючы дыпломы ВНУ, многія — поўныя сіл маладыя людзі — гатовы, толькі прапануй ім добрую работу, пакінуць сваю Беларусь... Яны, па сутнасці, не ўшаноўваюць, а разбураюць беларускую нацыянальную ідэю і саму нацыю, бо не падтрымліваюць беларускую мову...

Між тым беларуская дзяржава па-ранейшаму не выдае карту беларуса сваім суродзічам за мяжой. Няма такой карты? Дык зрабіце хаця б праз ГА "Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына" для нашых землякоў, што апынуліся ў далечыні ад Бацькаўшчыны, але не павінны парываць з ёю сувязь. Трэба дапамагаць сваім, дзе б яны ні былі — у Сібіры, Германіі, Канадзе ці Амерыцы! Можа, калі хто і вернецца. А не, дык будзе імкнуцца ведаць як мага больш пра сваю Радзіму, будзе любіць яе, не адрываючы ад душы, бо пра іх там не забываюць.

Прызнаем: даволі шмат сярод моладзі такіх, для каго святыя паняцці — Айчына, родны дом, матчына мова — мала што значаць. Ці не таму, што глыбінны патрыятычны сэнс гэтых слоў проста не даходзіць да самых нашых "вярхоў"?

Сымон БАРЫС,
мінчанін.

ЗА ЧАШЕЧКОЙ КОФЕ С МАРИНОЙ КОКТЫШ

Геннадий ДУЛЕВИЧ:

«Кажется, к “Кемпински” уже многие привыкли»

На интервью известный архитектор Геннадий Дулевич приехал с очередного совещания по поводу текущих работ в строящемся возле цирка отеле “Кемпински”. Геннадий Антонович проектирует там спа- и фитнес-центр. Само собой, разговор начался с обсуждения именно этого объекта...

Отель преткновения

— Минск — красивый, уютный и удобный город, — *сразу отметил Геннадий Дулевич.* — Но в последнее время появляются какие-то совершенно случайные объекты-ужастики...

— “Кемпински” — как раз из таких? Здание уже стоит, но вокруг него до сих пор столько споров...

— Споров действительно очень много. И это понятно — место-то знаковое! А отель закрывает прекрасную панораму, причем почти со всех точек. Когда-то ныне покойный председатель правления Союза архитекторов Степанов, которого все очень любили и уважали, предложил построить на этом месте трехэтажный Дом молодежи, представил эскиз. Так его на архитектурном градостроительном совете просто смешали с грязью! Мол, какое ты имеешь право лезть в это прекрасное место?

Что касается отеля “Кемпински”, то... Ну что уже сделаешь? Знаете, люди очень быстро привыкают. И к хорошему, и к плохому. Моментально просто! И мне кажется, что многие уже привыкли и к “Кемпински”... Мой глаз он тоже не радует, но... Даже я привык...

— Вы ведь тоже приложили руку к этому строению?

— К самому зданию я никакого отношения не имею. Делаю там спа и фитнес на втором и третьем этажах. Разрабатывал планировку, технологию, все инженерные разделы, дизайн. При этом я спроектировал немало гостиничных объектов, в том числе и отель “Марриотт”, который должен был появиться в Минске — сейчас на этом месте “Хайят” строится (тоже ужастик, кстати). Одним словом, я немного понимаю в этой теме, знаю требования всех отель-операторов...

— Пару недель назад в интервью “Белгазете” писатель Артур Клинов высказал мнение, что рано или поздно “Кемпински” может быть снесен, даже несмотря на огромные средства, которые вложены в его строительство...

— Если сносить “Кемпински”, то половину этих ужастиков, которые понастроили в последнее время, тоже надо снести! Поэтому, думаю, будет стоять отель еще не одну сотню лет!

— Высочайшим решением “Кемпински” поручено достроить к 1 мая 2014 года. Как думаете, успеют?

— Нет, конечно! Это невозможно. Тем более что “Кемпински” уже исключен из списка объектов, которые нужно сдать к чемпионату мира по хоккею. Да и вообще мне кажется, что Минску столько пятизвездочных отелей не нужно. Даже для такого крупного спортивного мероприятия. Тем, кто едет на хоккей, хватает и трех звезд. А пять — это уже для буржуев, которым по статусу положено. К тому же заполняемость пятизвездочных отелей у нас всего 20 процентов...

Дело вкуса

— В своих публикациях вы частенько критикуете современные постройки в Верхнем городе...

— В последнее время появилось немало строений, которые, на мой взгляд, портят центр Старого города. Причем система такая, что Рада Минкульта ссылается на Комитет архитектуры, комитет — на Раду, и в конце концов решение по поводу той или иной застройки принимает так называемый научный руководитель. Он известный архитектор и реставратор, но последние объекты его авторства — не самые лучшие. Там просто ералаш в архитектуре! Поэтому я предлагаю создать хотя бы общественные советы, в состав которых войдут именитые специалисты. Пусть эти советы будут консультативными, но важно, чтобы профессионалы своего дела могли выразить мнение по поводу той или иной застройки.

— А что сейчас мешает авторитетам от архитектуры высказываться? Например, почему промолчали по поводу того же “Кемпински”?

— Возмущались! Но было принято волевое решение.

— А не стыдно потом признаваться, что ты, профессиональный архитектор, родил один из этих, как вы говорите, ужастиков?

— Не все ведь делают белорусские архитекторы. А для тех же россиян Минск — как российская глубинка: можно городить все что угодно! В свое время Белгоспроект отказался от железнодорожного вокзала. А москвичи взялись, построили этот ящик над железной дорогой — его иначе и не назовешь.

— Можете объяснить, почему стало модно даже на белорусские стройки выписывать импортных дизайнеров?

— Наверное, все дело в менталитете. Допустим, решил какой-то богатенький белорус сделать ремонт в новой квартире. И обязательно итальянца или француза пригласит, чтобы оформил дизайн. Если взять западные журналы по дизайну и сравнить с нашими, то это небо и земля! У нас значительно ниже уровень, а там больше вкуса.

Недавно дочка (она тоже архитектор) оформляла коттедж для двух дочерей одного очень богатого россиянина. У одной и другой было шесть спален. И у каждой в цокольном этаже — по холодильнику для хранения шуб. Это то, что я называю купеческим менталитетом, переломить который очень сложно... В Беларуси, кстати, это тоже есть: наши люди до сих пор просят, чтобы было больше золота, лепнины, диванчики а-ля Людовик XVI с обивочкой покупают...

— Интересно, в деревне Тарасово под Минском, где вы живете, много приличных с точки зрения архитектора домов?

— Есть обычные, классические. Мне самому, кстати, нравится архитектура в балтийском стиле: простые параллелепипеды с хорошей отделкой. Некоторые, конечно, придумывают что-то такое в стиле “ай-яй-яй”... Вот я одному клиенту нарисовал пять эскизов коттеджа, и все ему не то! То бассейн маленький, то стены не такие. В конечном итоге у него не дом, а склад кирпича...

Одним словом, у нас очень много безвкусицы. Бывает, архитектор сделает проект, а потом клиент все равно начинает самовыражаться. Я в районе улицы Пионерской спроектировал два дома. И когда начали строиться, хозяева вдруг начали свое чудить. И сегодня даже невооруженным глазом видны все огрехи: и по стилю, и по пропорциям.

— А может, у людей просто внезапно денег не хватило на ваши придумки? Бывает же и такое...

— Не думаю. Тем более что эти люди покупали участки, которые находятся фактически напротив “Минск-Арены”, на аукционе, за приличные суммы.

Канцлер Бисмарк говорил так: *“Хочешь разорить государство — дай волю архитекторам”.* Я из Советского Союза. Тогда по нормам было положено: кухня, койка в больнице и гостинице — 7 квадратных метров. Это, конечно, крайность. И слава Богу, что сейчас этого нет. Можно создать любой комфорт для себя — были бы деньги. Но еще важно, чтобы при наличии финансов не подводил здравый смысл.

Кстати, очень интересные интерьеры в близлежащем к “Минск-Арене” торговом центре “Арена-сити” — литовцы делали.

— А “Минск-Арена” вам нравится?

— По фасаду это может быть все что угодно: ангар, производственный корпус или даже атомная электростанция. На мой взгляд, знаковые спортивные объекты должны иметь какой-то яркий образ. Допустим, в Пекине национальный стадион имеет уникальный дизайн и конструкцию в виде птичьего гнезда. Мюнхенский футбольный стадион “Альянц Арена” за оригинальную форму называют “автомобильной шиной” или “воздушной подушкой”. Последние спортивные объекты в Сочи тоже имеют свой образ. Сейчас на проспекте Победителей в Минске строится Центр художественной гимнастики в виде ленты: образ есть, причем на пять с плюсом!

— Недавно читала, что в южноафриканском Йоханнесбурге из заброшенного элеватора и грузовых контейнеров сделали общежитие на 375 комнат. В Саудовской Аравии строят Центр нефтяных исследований из гигантских клеток-кристаллов. Почему в Беларуси слишком мало оригинальной архитектуры? Дорого или специалисты боятся рисковать?

— Я проектировал операционный блок в Центре неврологии и нейрохирургии и сразу представил его как фрагмент летающей тарелки. Хаотично разметил окна, которые светятся, а дальше — дело техники: ты знаешь, где будет расположен операционный стол, а где — помещение для швабры... Архитектору в голову просто должна прийти хорошая идея.

Дом на овраге

— А над идеей проекта собственного дома вы долго думали? Соседи, наверное, обзавидовались! Насколько я знаю, на этот участок желающих было мало — неудобица, овраг. А ваш дом — просто местная достопримечательность...

— Меня один хороший знакомый както привез в Тарасово похвалиться своим домом. Я прошелся по улице и увидел этот овраг. Позже узнал, что там после войны был карьер по добыче глины. И на его склонах с одной стороны выросли дубы, а с другой — ольха. Я сразу представил, как там на четырех опорах может стоять дом. Бетона, конечно, пришлось залить туда немало, но были когда-то деньги, мог себе позволить... Правда, сейчас мой интерес к этому дому слегка остыл. Главная причина в том, что живу там один. С кошкой. А в таком доме должна быть семья...

— Когда последний раз мы с вами виделись, вы были женаты...

— Семь лет назад развелся. И буквально через год-полтора я увидел этот участок. Сначала думал, что дом большой, хватит места и для дочери, и для сына. Но я не знаю ни одной семьи, в которой бы дети и родители жили вместе. Даже в самом просторном доме...

— Конечно, всем хочется элементарной независимости. Чтобы можно было свои порядки устанавливать.

— Да, так и есть. А мне одному в большом доме грустно, особенно зимой. Приедешь вечером после работы, загонишь машину в гараж — и волком выть хочется! Тоска зеленая!

— Жена у вас, кажется, тоже была архитектором?

— У меня было две жены, и обе — архитекторы. Вторая супруга некоторое время не работала, а после развода она вернулась в профессию, и сегодня я от души радуюсь ее успехам. Она создала ряд очень достойных объектов!

Обеих жен, кстати, звали Еленами. У меня по этому поводу есть теория, что имена все-таки наделяют людей рядом каких-то общих или очень похожих качеств...

— Если не секрет, сколько лет вы прожили во втором браке?

— 20. Конечно, за эти годы я привык, что борщ приготовлен, рубашки выглажены, в квартире чисто. Первое время в этом смысле было непросто. Но привык.

— Вокруг вас, мне кажется, должно быть немало красивых женщин.

— Их могло быть значительно больше (*хохочет).*

— Значит, сейчас вы просто более тщательно относитесь к выбору спутницы жизни.

— В таком возрасте уже не знаешь, что тебе надо...

— А мне кажется, как раз наоборот: с возрастом уже точно знаешь, чего тебе не надо.

— Архитектура любви — сложное искусство. И чтобы в нем до конца разобраться, нужно быть как минимум гением.

Во время празднования “Октоберфеста” в Германии.

— Что для вас сейчас самое важное? Когда-то вы говорили: *“Дети, их надо поставить на ноги”.* А теперь?

— Хочу завершить некоторые обременительные проекты, а потом заниматься исключительно тем, чем хочу. Зарабатывать на жизнь, закончить отделку дома. Не хочу совещаний, штабов — сыт по горло всем этим! Большой архитектуры, наверное, не хочу. Я много чего создал, у меня есть знаковые объекты, за которые не стыдно. Что еще? Да и зачем? Тем более что это уже не приносит такого удовлетворения, как раньше...

— Вы отказываетесь от каких-то денежных заказов, если к ним не лежит душа?

— Да. И часто. Недавно отказался от двух супермаркетов “Евроопт” в Гомельской области. Работа была большая и выгодная, но... Там нечего было придумывать. Коробка и все.

Издержки профессии

— Ваша проектно-творческая мастерская существует с 1990 года. Знаю, что когда однажды своим французским коллегам вы стали перечислять объекты, над которыми работали, они изумились: “*Ты, наверное, просто миллионер!..”*

— Да, была такая история, очень давняя. Потом, когда я посадил их в свою “шестерку”, они поняли, что здесь что-то не так *(смеется).* Хотя в те годы времена были небогатые. Но я, работая в “Белгоспроекте”, получал полторы тысячи, и в мастерской зарабатывал прилично — около 5—6 тысяч.

— В долларах или рублях?

— В рублях, но тогда это было почти как в долларах. Я за один месяц купил себе новую “шестерку”. Сейчас за свою месячную зарплату я такого себе позволить не могу.

— Как раз сегодня просматривала список городских вакансий и удивилась, что асфальтоукладчику предлагают 12 миллионов в месяц, а архитектору — от 3 до 7. По-моему, это просто издевательство...

— Да, архитекторов резко опустили в материальном плане. Нет объемов работ. В крупных проектных организациях без работы сидят практически все архитектурные бригады!

Еще одна беда — уходит поколение профессионалов...

— Вы об этом мне говорили еще лет семь назад. Отвечая на вопрос, насколько сильна школа белорусских архитекторов, вы заметили: *“Времена настоящих мастеров уходят. И достойной смены им нет. Как ни парадоксально, нет фанатов своего дела...”*

— И сейчас этот процесс продолжается. Талантливой молодежи мало. Выпускников архитектурных вузов я называю операторами машинного доения. Прошу одного студента начертить разрез по лестнице, а он мне: *“Я этого никогда не делал, не умею!”* Так делай, ты же инженер, каждую деталь должен изобретать!

— Есть мнение, что сегодня в архитектурных вузах не хватает преподавателей-практиков. Почему вы не преподаете?

— Мне предлагают. И я, кстати, не согласен с мнением, что в вузах нет достойных преподавателей. Есть! В том же архитектурном работают профессионалы своего дела. Другое дело, что не у всех студентов есть интерес к профессии. Вот я лет пять назад взял пару дипломников. Один из них приходит и говорит: *“Вы столько санаториев сделали, дайте проект, я его спишу”.* Это ужас! Диплом для архитектора — прекрасная возможность реализовать себя, показать, на что способен. Я решил заинтересовать этого студента и взял его с собой на реконструкцию детского санатория “Росинка” между Миорами и Браславом. Все показал, рассказал, а у студента глаза не горят! И вот что сделаешь, если у человека нет никакого интереса к профессии?

— Не понимаю, зачем тогда поступать в архитектурный, сушить мозги...

— Наверное, в любой профессии есть такое, когда люди совершенно случайно получают диплом. После института обычно становятся ремесленниками. Когда на компьютере в профессиональных программах могут проект сделать — это азы. За ними уже идут мастера, главные архитекторы проектов, которые могут что-то создать, например, какой-нибудь ужастик. Потом — талантливые архитекторы, и затем — гении.

— Вы гений?

— Нет, я просто талантливый. И, поверь, мне этого достаточно. А сейчас даже и ремесленников хороших тяжело найти... Хотя, лукавлю: есть талантливые архитекторы 30-35 лет.

— Можете назвать их имена?

— Например, Ермольчик-младший, Вадим Дражин, Арсений Воробьев, Юра Матяш...

Запах Кокосово

— Геннадий Антонович, а почему вы решили стать именно архитектором?

— Я с самого детства хотел, лет с четырех. У меня было хорошо развито пространственное мышление. С первого класса начал ходить в изостудию. Когда пришел в институт, мне не нужно было изучать историю архитектуры, историю искусств — я это все давно перечитал. Был один момент, когда я под впечатлением какого-то фильма захотел стать летчиком. Но этой мечты хватило лишь на месяц.

— А детям советовали, какую профессию выбрать?

— Нет. И мне никто ничего не советовал, и я не вмешивался. Для меня было большой неожиданностью, когда сын решил поступать на истфак БГУ. Потому что по натуре он технарь, причем это было заметно с самого детства. Он закончил институт, прекрасно разбирается в компьютерах. Учился, кстати, на потоке с Виктором Александровичем Лукашенко, но тот потом перевелся на факультет международных отношений. Сын некоторое время работал и у меня в мастерской, но затем мы поссорились, и он снова ушел на вольные хлеба.

— Непростой у вас характер...

— У меня и дочь работала, но я ее тоже уволил. Завалила мне планы здания прокуратуры Минска. Зато теперь с ней, бывает, советуемся по каким-то вопросам.

— Вы себе или детям купили бы квартиру в доме Чижа возле Троицкого предместья?

— Сразу скажу, что не очень люблю архитектора, который строил этот дом. С одной стороны, я тоже как-то уже привык к этому дому... Хотя с точки зрения градостроительной — это ужасно. Есть только одно место, с которого это строение может впечатлить: когда на лодочке плывешь по Свислочи. А если смотреть со стороны бывшей второй больницы, то это просто некрасиво. Фасад — полная безвкусица. Интерес представляет только само место: вышел на балкончик, полюбовался пейзажем...

— Где, на ваш взгляд, должно возводиться дорогое жилье: в центре или на окраине города?

— Многие новостройки я называю просто тарой для жилья. Вот возьмите район “Каменная Горка”. Окно в окно! Грязища кругом. Там уже сейчас негде поставить машину. Мне кажется, в таких районах можно иметь квартиру, чтобы после работы, если сильно задержался, было где переночевать. А как там жить — не представляю. Магазинов мало, с детскими садами и школами — проблема. Я считаю, надо развивать идею индивидуальной застройки. И дать возможность белорусам быть ближе к земле.

Дом, на мой взгляд, может быть небольшим, 100—150 квадратных метров, но обязательно чтобы была зелень и небольшой участок, где можно будет ручками работать, а не сидеть постоянно у монитора компьютера. И дети лучше развиваются, когда живут не в бетонных тарах для жилья, а ближе к природе. Таких неудобиц, как у меня, в том же Тарасово я могу показать много. И сети, и инфраструктура уже есть. И мне кажется, что если есть деньги на квартиру, то их лучше потратить на строительство собственного дома. Утром вышел на крыльцо — свежий воздух, красота! Хочешь — в снегу валяйся, хочешь — цветы нюхай. И это так здорово — ощущать природу, запахи, свою землю. Я, кстати, Тарасово в шутку называю Кокосово.

— Почему?

— У меня есть там несколько любимых мест. Одно из них — под дубами. Я летом расстилаю спальничек, закрываю глаза и просыпаюсь от того, что падает желудь. И думаю тогда*: “Хорошо, что кокосы на участке не растут!” (Смеется.)*

— Много лет назад в одном из интервью вы сказали: “*Я не проектировал только атомных станций”.* Как вы относитесь к тому, что в Беларуси появится своя АЭС? И не приглашали ли вас поучаствовать в проекте?

— Я и не пошел бы. На мой взгляд, там ничего интересного нет. Простые объемы, трубы, голая технология. Я несколько лет назад писал рецензию на диплом одного молодого человека, который придумал очень интересный дизайн атомной станции: такой фантастический жук-монстр, с лапами, панцирем и костями. Смотрелось очень оригинально!

— В последние годы в нашем обществе стало принято обсуждать новые застройки. В некоторых странах это давно стало нормой. А, например, в той же России архитектор Москвы заявил, что *“люди зачастую мыслят очень локально”.* Вы с ним согласны?

— У меня на Притыцкого был торгово-административный объект — трехэтажное здание, на свободной площадке. Проект прошел все экспертизы, но народ вышел чуть ли не с косами: *“Нам мешает!”* И инвесторам пришлось от него отказаться. Как говорится, выбросили деньги на ветер. Это, конечно, отрицательный момент.

На мой взгляд, все эти так называемые общественные обсуждения больше похожи на какие-то свары, конструктивного диалога не получается. У меня складывается ощущение, что белорусы пока к нему не готовы...

— Геннадий Антонович, а как вы на критику реагируете? В интернете ведь и ваше имя вовсю склоняют, например, за ту же Немигу - за застройку от Комсомольской до Городского Вала...

— Совершенно спокойно! Если критика конструктивная — это хорошо. Допустим, за Немигу больше критикуют не меня, а автора паркинга Багласова...

— Какой объект, появившийся в Минске за последнее время, вам нравится?

— Гостиница “Марриотт” на проспекте Дзержинского. С одной стороны, это сложное здание, но оно эргономичное. И интересно смотрится с любой точки.

— Архитекторам, которые своими инновационными идеями и постройками внесли значительный вклад в искусство архитектуры, вручают главную мировую премию — Притцкеровскую. Как думаете, в Беларуси есть претенденты на эту награду?

— Эту премию дают за концептуальную архитектуру, которая ближе к искусству. У нас это пока не очень развито. Но у меня есть мечта — заняться когда-нибудь именно этим направлением...

Из личного дела

Геннадий Дулевич. Главный архитектор и директор ПЧУП “Творческая мастерская Дулевича Г.А.”.

Родился 9 апреля 1951 года.

Овен, холерик.

Не женат. С отличным чувством стиля и юмора.

КОРАТКА

Грошы мяняюць да 1 красавіка

1 красавіка спыняецца абмен беларускіх купюр у 10 і 20 рублёў на больш буйныя.

Нацбанк Беларусі заявіў аб заканчэнні тэрміну абмену банкнот наміналам 10 і 20 рублёў. Яны былі выведзены з наяўнага абарачэння 1 сакавіка 2013 года.

Да 31 сакавіка старыя банкноты яшчэ можна абмяняць без камісійнага збору ў любой суме ў структурных падраздзяленнях Нацбанка.

Азімыя загінулі

Праўда, не ўсе, а толькі частка.

Паводле слоў першага намесніка міністра сельскай гаспадаркі і харчавання **Леаніда Марыніча,** з-за неспрыяльных умоў надвор’я ў гэтым годзе ў Беларусі загінулі не менш за 44 тыс. га азімых збожжавых культур, што складае 3,1% ад іх агульнай плошчы. Аб гэтым піша БелаПАН.

У той жа час ён падкрэсліў, што ў ведамства пакуль няма дадзеных аб гібелі азімых у Магілёўскай вобласці. “*Адборы ўзораў ужо зроблены, і да канца тыдня мы атрымаем вынікі. Думаю, што там сітуацыя не пагоршыць агульны стан па структуры, але нас сёння насцярожвае стан азімых у Віцебскай вобласці”,* — адзначыў намеснік міністра.

Паводле яго слоў, з 44 тыс. га загінуўшых азімых 35,3 тыс. га былі засеяны ў Віцебскай вобласці. *“Згуба склала па азімых збожжавых 16,1%, па азімым рапсе — 42%”,* — сказаў Марыніч.

Беларускія студэнты змогуць атрымліваць вучоныя ступені ў Японіі

Нацыянальны паслядыпломны інстытут палітычных навук (GRIPS) Японіі плануе запрашаць беларусаў для навучання ў магістратуры і дактарантуры.

“Асноўная цікавасць японскага боку заключаецца ў запрашэнні беларускіх грамадзян для навучання ў магістратуры або дактарантуры, у тым ліку і за кошт фондаў урада Японіі”, — адзначылі ў прэс-службе Акадэміі навук Беларусі.

Старэйшы прафесар GRIPS, дырэктар двухгадовай магістарскай праграмы па дзяржаўнай палітыцы Джэймс Роўдс адзначыў, што ў японскім ВНУ 67% студэнтаў — замежнікі з 60 краін. Больш за палову праграм GRIPS з’яўляюцца міжнароднымі і вывучаюцца на англійскай мове. Прафесар упэўнены, што прадстаўнікоў Беларусі маглі б зацікавіць двухгадовая магістарская праграма GRIPS па дзяржаўнай палітыцы, а таксама праграма дзяржфінансаў, у прыватнасці адзін з яе напрамкаў — мытнае кіраванне.

Мінчане радзей скардзяцца на брудныя пад’езды

Колькасць зваротаў грамадзян з нагоды няякаснай уборкі пад’ездаў у сталіцы ў гэтым годзе значна скарацілася.

Як адзначыў гендырэктар ДА “Мінская гарадская жыллёвая гаспадарка” **Уладзімір Хадарцэвіч,** збольшага гэта звязана са змяненнем нормаў перыядычнасці ўборкі пад’ездаў, нагадвае агенцтва “Мінск-навіны”. Цяпер сухая ўборка праводзіцца не штодня, а 2 разы на тыдзень. Вільготную ўборку дастаткова праводзіць 2 разы на месяц. У выніку аб’ём работы для кожнага пад’езда паменшыўся. Рабочым па комплекснай уборцы прасцей абслугоўваць большую колькасць парадных, хоць штат такіх работнікаў у сістэме ЖКГ звычайна не ўкамплектаваны.

Хадарцэвіч нагадаў, што з кастрычніка мінулага года ў сталіцы дзейнічае сістэма кантролю якасці выканання ўборкі ў пад’ездзе пры дапамозе грамадскасці. Так, старэйшыя па пад’ездах падпісваюць акты выкананых работ пасля таго, як прыбіральшчык навёў парадак. Гэта дазваляе, з аднаго боку, кантраляваць рабочых па комплекснай уборцы, з другога — усталяваць ісціну ў выпадку з’яўлення скаргі на бруд: калі акт падпісаны, значыць, прыбіральшчык добрасумленна выканаў сваю работу і не вінаваты ў тым, што ў пад’ездзе брудна.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
21 САКАВІКА 2014 г.

ГДЕ ЭТО ВИДАНО?..

Как проходило голосование на референдуме в Крыму?

Вот что рассказала заместитель генерального директора Крымскотатарского телеканала ***Лилия Буджурова.***

"Мы провели свой журналистский эксперимент. Журналист нашего телеканала несколько раз сумел проголосовать, он свободно заходил на разные участки, просто предъявлял паспорт, там не обращали внимания на его прописку. Столько раз, сколько он заходил на участок, он и проголосовал. Он на самом деле рвал эти бюллетени, но тем не менее это только показало общую картину.

У нас в телекомпании 12 журналистов работали в этот день, и везде отмечалось огромное количество лиц, которые просто пришли с паспортами не по месту прописки, причем и с российскими паспортами, участвовали в голосовании граждане России, которые предъявляли доказательство своего иностранного гражданства, тем не менее они смогли проголосовать. На некоторых участках количество зарегистрированных избирателей равнялось количеству, будем говорить, приглашенных или пришедших на участки, неожиданно они в срочном порядке были внесены в списки и тоже проголосовали. Это одна из причин такой фантастической цифры поддержки референдума.

...Более того, например, в Севастополе произошел казус. Мы сравнили статистические данные по количеству избирателей на прошлых парламентских выборах и нынешний референдум, сопоставив эти цифры, получилось, что Севастополь проголосовал на референдуме в составе 123% избирателей".

Кто в мире признал Крым как часть России, а кто не признал

Во-первых, отметим, что Китай, который Владимир Путин во время своей речи перед Федеральным собранием России благодарил за поддержку, ему пока благодарить не за что. Китай высказался за сохранение территориальной целостности Украины, и от более конкретных комментариев на тему "присоединения" Крыма к России в КНР пока воздерживаются.

Законным договор о "присоединении" Крыма к Российской Федерации посчитали: сама Россия, Казахстан и... непризнанная Абхазия.

Еще несколько государств пока ничего не говорят об этом документе, но считают легитимным крымский "референдум". Это Венесуэла, Северная Корея (КНДР) и Сирия.

На данный момент уже осудили или просто не поддержали действия РФ и не считают "референдум" в Крыму законным: сама Украина, все страны ЕС, включая обычно стоящую особняком Великобританию (всего 28 государств), Канада, Япония, Южная Корея, Исландия, Турция, Молдова и даже Австралия.

РЕАКЦИЯ В МИРЕ

Обама: США готовы предпринять «еще более разрушительные экономические действия»

Барак Обама исключил военное вмешательство Соединенных Штатов в ситуацию в Украине, заявив, что боевые действия с Россией "были бы неуместны".

"Мы будем мобилизовать наши дипломатические ресурсы, чтобы создать мощную международную коалицию, посылающую четкий сигнал о том, что Украина должна сама решать свою судьбу", — заявил Обама. *"Думаю, украинцы признали бы, что боевые действия с Россией были бы неуместны и не пошли бы на пользу Украине",* — отметил президент США.

В другом интервью в Сент-Луисе Обама повторил, что военный вариант не рассматривается, но Соединенные Штаты и союзники готовы к тому, чтобы предпринять *"еще более разрушительные экономические действия".*

По мнению президента, действия Владимира Путина были продиктованы *"слабостью, а не силой".*

Керри: Им нужно перечитать историю

На фоне выступления перед парламентом президента Владимира Путина госсекретарь США Джон Керри подверг критике то, что он назвал "националистическим угаром" в России.

Глава американской дипломатии сравнил ситуацию в России с обстановкой накануне Второй мировой войны в Германии.

"Вам нужно вернуться и перечитать историю событий, приведших ко Второй мировой войне, и того угара, который стал следствием подобных националистических настроений", — добавил он.

Кэмерон: Это не должно остаться без последствий

Лондон предупредил Москву, что России грозит исключение из "Большой восьмерки", если она предпримет дальнейшие агрессивные действия в адрес Украины.

"Я думаю, мы должны обсудить вопрос о том, следует ли навсегда исключить Россию из G8, если будут предприняты дальнейшие шаги", — сказал премьер-министр Дэвид Кэмерон, выступая в британском парламенте.

На следующей неделе в Гааге собираются лидеры стран *"Большой семерки",* чтобы обсудить свои дальнейшие действия в ответ на аннексию Россией Крыма. *"Мы говорили ранее, что, если последуют дальнейшие шаги по дестабилизации Украины, а аннексия Крыма и есть такой шаг, — это не должно остаться без последствий",* — сказал британский премьер.

Чем может ударить ЕС?

Канцлер Германии предупредила Москву о серьезных экономических последствиях в случае продолжения таких действий.

Берлин хотел бы в качестве меры давления на нее сократить импорт. Но от этого сильно пострадают обе страны, поскольку объем германско-российской торговли составляет около 76 млрд евро. А товарооборот между Россией и Евросоюзом достигал в 2012 году 335 миллиардов. На долю ЕС приходится 41 процент российской внешней торговли.

В Брюсселе предполагают, что без экспорта природного сырья хозяйство России выжить не сможет, поскольку другие его отрасли отстают в развитии.

А зависимость от поставок из России энергоносителей варьируется среди 28 стран ЕС. К примеру, Великобритания получает сравнительно мало ее нефти и газа. А страны Балтии и Польша альтернативными источниками почти не пользуются.

Но украинский кризис может привести к радикальному пересмотру энергетической политики Евросоюза. И это может сильно ударить по России.

РЕЗОНАНС

«Сладкая пилюля» для Запада

Кто станет очередной жертвой России? Восточные области Украины, Молдова?.. Путин попытался в своем послании успокоить мировое сообщество и обещал *"нажать на тормоза".* Словом, подготовил для Запада *"сладкую пилюлю".*

Главным содержательным моментом речи стало обещание Путина не трогать остальную Украину. *"Не верьте тем, кто пугает вас Россией, кричит о том, что за Крымом последуют другие регионы,* — заявил он. — *Мы не хотим раздела Украины, нам этого не нужно. Только сами граждане Украины в состоянии навести порядок в собственном доме".*

Примерно половина 45-минутного выступления была посвящена реакции США и Евросоюза. Российский лидер не грозил ответить на санкции симметричными или асимметричными мерами, а искал правовые и моральные оправдания: сравнивал действия России в Крыму с действиями Запада в отношении Ирака, Ливии и в особенности Косова, напомнил американцам, что их нация возникла из борьбы за свободу, а немцам — что СССР в свое время не препятствовал воссоединению Германии.

По оценкам аналитиков, президент старался убедить слушателей в иностранных столицах, что Россия взяла то, что принадлежит ей по праву, и дальше не пойдет, для всех будет лучше считать проблему исчерпанной и не нагнетать. *"Сегодня необходимо прекратить истерику, отказаться от риторики холодной войны",* — заявил он.

Повторяется ситуация 2008 года, когда Москва ограничилась отъемом Абхазии и Южной Осетии и бранью в адрес Михаила Саакашвили, но посягать на так называемую неоспариваемую территорию Грузии или пытаться сменить там власть не стала.

"Владимир Путин не хочет идти на тотальный конфликт с мировым сообществом, который обрушит российскую экономику, и заявляет, что ничего страшного не произошло. Так, эксцесс местного значения, не противоречащий этике и практике международных отношений последних лет", — заявил Русской службе Би-Би-Си политолог **Станислав Белковский.**

По мнению экспертов, Кремль на словах никого не боится, но трезво оценивает свои возможности.

Заметное место в своем выступлении Владимир Путин уделил крымским татарам: вспомнил о сталинской депортации, которую охарактеризовал как *"жестокую несправедливость",* заверил, что в Крыму будут три официальных языка — русский, украинский и крымскотатарский, и вообще татарам будет хорошо.

"Безусловно, эти слова адресованы и Западу, и исламскому миру, и Турции, но прежде всего самим татарам", — считает Станислав Белковский.

И эти слова произвели эффект. Как заявил один из сотрудников Европейского Союза, *"экономические ограничения явно не вопрос ближайших дней, с этим никто спешить не будет".* Именно потому, что *"Путин заверил, что дальше Крыма не пойдет, вопрос о принятии наиболее жестких санкций по иранской модели пока подниматься не будет",* — отметил дипломатический источник в Брюсселе.

Это такой удар, от которого российско-украинские отношения не оправятся никогда

Украину можно оккупировать танками, самолетами, ракетами, можно бомбить Киев, Полтаву, но сердца украинцев — их же не оккупируешь. И вот та симпатия, та привязанность, которая существовала между Россией и Украиной долгие десятилетия и оставалась, несмотря на развод двух стран в 1991 году, она завершена. Это совершенно новая эпоха в отношениях даже не наших стран, а наших народов.

И вот эта схема, о которой говорил Владимир Путин, "Россия — Украина — Беларусь", славянское единство, — ее тоже больше нет.

И я думаю, это потеря не только Украины — это потеря всего постсоветского пространства. Потому что в этих государствах с ужасом смотрят, что происходит вокруг российско-украинского конфликта. Они понимают, что если можно так с Украиной, потому что Украина для России не Грузия и не Центральная Азия, это можно с каждым.

Так что в своем уходе с постсоветского пространства Россия практически расписалась, остальное дело времени. И мне опять-таки жаль, потому что потенциал нормального сотрудничества, взаимопонимания, построения новых цивилизованных государств на месте Советского Союза исчерпан, и последствия этого могут быть самые катастрофические.

Виталий ПОРТНИКОВ,
обозреватель
Радио Свобода.

Будет ли закон об «оккупированных территориях»?

Верховная Рада Украины приняла в четверг в первом чтении законопроект "О правовом режиме обеспечения прав и свобод граждан на оккупированных территориях Украины", которым определяет статус этих территорий и ответственность "коллаборационистов".

"Коллаборационистская деятельность, то есть преднамеренное, добровольное сотрудничество в любой форме с оккупационным государством или его представителями во вред государственным интересам Украины, считается государственной изменой и влечет за собой уголовную ответственность", — говорится в документе.

По этому законопроекту Республика Крым и город Севастополь, воздушное пространство над ними, а также внутренние воды и территориальное море Украины, включая подводное пространство, их дно и недра, признаются "временно оккупированной территорией" и являются неотъемлемой частью территории Украины. На оккупированных территориях вводится ограниченный доступ въезда и выезда.

БОЛЬ

Людзі самых розных прафесій, узростаў, нацыянальнасцяў устрывожаны тым, што зараз адбываецца паміж Расіяй і Украінай.

Халодная вайна-2

Даля ГРЫБАУСКАЙТЭ, прэзідэнт Літвы:

— Мы бачым краіну, якая ні на што не звяртае ўвагі, хлусіць, адкрыта ўводзіць войска без апазнавальных знакаў, а гэта сур'ёзныя міжнародныя парушэнні. Мы бачым краіну, якая пачала паводзіць сябе так, як паводзілі сябе нацысцкая Германія ці Сталін у 1938—1940 гадах. Балючыя постімперскія амбіцыі зараз дэманструюцца ўсім краінам Еўропы і свету. І, вядома, свет павінен рэагаваць. І вельмі добра, што прыйшло даволі аднадушнае асуджэнне з усіх кропак свету: асудзілі не толькі Еўропа, ЗША, але і Кітай, які заўсёды быў дружалюбны ў дачыненні да рэжыму Пуціна.

Такім чынам, мы бачым, што ўсе краіны ацэньваюць адназначна: гэта жорсткі факт агрэсіі, які парушае ўсе міжнародныя абавязацельствы і нормы. Але што далей? Ці трэба спыняць гэтую жорсткасць? Вядома, трэба. Мы павінны не толькі гаварыць, што гэта непрыгожа, але і спрабаваць паказаць, што краіны і свет не могуць у XXI стагоддзі быць памяркоўнымі да такой жорсткасці. Тое, што адбываецца ва Украіне, асабліва ў Крыме, паказала, што рэакцыя і міжнародныя інструменты занадта цывілізаваныя. Тут я не магу сказаць, што яны павінны быць іншымі, але мы маем справу з іншай цывілізацыяй або ўяўленнем аб цывілізацыі. Калі Захад у XXI стагоддзі, то цяперашнія паводзіны Расіі я аднесла б да сярэдзіны мінулага веку...

Я вельмі спадзяюся, што гэтая халодная вайна, якая вяртаецца ў міжнародныя адносіны самой Расіяй, усё ж не дасягне самай гарачай і найгоршай кропкі, але для гэтага трэба прыняць меры. Гэта робіць Літва, Еўропа, краіны НАТА. Менавіта таму Літва разам з Польшчай кансультавалася як з краінамі НАТА, так і з ЗША напрамую. Мы атрымалі дадатковыя захады, неабходныя для забеспячэння нашай бяспекі. Мы гаворым не толькі пра Крым, але і пра Украіну. Мы гаворым пра ўвесь еўрапейскі рэгіён і адносіны з так званымі краінамі былога Варшаўскага пакта або савецкімі рэспублікамі.

Постімперскія амбіцыі такія, што нават нам пагражаюць, Польшчы пагражаюць. У канцы лютага прайшлі неаб'яўленыя вучэнні — гэта міжнароднае парушэнне. Гэта адкрытая дэманстрацыя агрэсіі і пагрозы краінам Еўрасаюза ў Балтыйскім рэгіёне. Я хацела б, каб вы ясна зразумелі, што пуцінская Расія робіцца прыкладам агрэсіі і адна дэманструе ўсім сваю сілу.

На Савеце ААН усе асудзілі Расію. Яе прапаганду апраўдваў толькі яе пасол. Мы бачым, што краіна стала закладніцай амбіцый аднаго чалавека, быць можа, хваравітых амбіцый.

Слова ветэрана

Апошні жывы сведка, які выступаў на Нюрнбергскім працэсе, 87-гадовы палкоўнік у адстаўцы Іосіф Давыдавіч Гофман, які цяпер жыве ў Палтаве, звярнуўся з адкрытым лістом да кіраўнікоў дзяржаў былой антыгітлераўскай кааліцыі і заклікаў спыніць Расію, дзеянні якой могуць справакаваць Трэцюю сусветную вайну.

87-гадовы палкоўнік у адстаўцы нагадаў свету, да чаго прывялі дзеянні Гітлера, які развязаў самую жорсткую вайну на зямлі, якога ўдалося спыніць толькі пры садзейнічанні Савецкага Саюза. Але правапераемніца СССР — Расія, на думку ветэрана, па сутнасці, паступае гэтак жа.

"Папушчальніцтва тым, хто і цяпер спрабуе вырашаць пытанні ваенным шляхам, — гэта вяртанне да змрочных гадоў, калі Гітлер і Сталін дзялілі Еўропу, вырашаючы лёсы цэлых народаў, але толькі з больш страшнымі наступствамі. Кіраўнікі краін, недаацэньваючы гэтую пагрозу, кіруюцца прынцыпам, што **"зубны боль — глупства, калі зубы баляць у іншага".** Пакуль "зубы баляць" у жыхароў Украіны і нашых бліжэйшых еўрапейскіх суседзяў, якія на сабе адчулі, што такое халодная вайна. Яны памятаюць савецкія танкі на вуліцах Будапешта і Прагі, яны не забыліся на Вільнюс і рыжскі АМАП, сапёрныя рыдлёўкі ў Баку і Тбілісі. Цяпер "зяленыя чалавечкі" акупавалі Крым, а расійская армія працягвае гуляць мускуламі на мяжы з Украінай. І калі дэмакратычныя дзяржавы не аб'яднаюць сваіх намаганняў у справе прадухілення і далейшага развіцця гэтага канфлікту, то "зубы забаляць" ва ўсяго чалавецтва", — напісаў Язэп Гофман у сваім звароце да кіраўнікоў ЗША, Вялікабрытаніі, Францыі і Расіі.

ПО ПОВОДУ САНКЦИЙ

Пайки против танков

Санкции против Кремля, объявленные Америкой и ее союзниками, вызвали насмешки в Москве, а в США навлекли на Барака Обаму критику, как слева так и справа.

Либеральная Washington Post назвала их *"булавочным уколом",* а еще более либеральная Los Angeles Times охарактеризовала их как *"пустячные"."Я думаю, Владимир Путин будет окрылен такой малохольностью,* — заявил по поводу новых санкций сенатор-республиканец **Джон Маккейн,** вернувшийся из поездки в Киев, где он возглавлял делегацию из восьми членов сената США. — *Наложили санкции на семерых человек, и это после неприкрытой агрессии!"*

"Я обалдеваю! — сказал газете Boston Herald **Виктор Дэвид Хэнсон** из Гуверовского института. — *Это как если бы Великобритания и Франция решили арестовать авуары Геббельса и Геринга, когда Германия вторглась в Польшу".*

Хэнсон заметил, что Путина не волнует мировое общественное мнение: *"Его волнует лишь то, будет ли ему лучше, если он заграбастает Украину или Крым. Нужно убедить его, что будет хуже. Вы ведь не будете говорить хулигану: то, что вы делаете, контрпродуктивно. А мы именно это и сказали".*

"Над ним потешаются, особенно русские, потому что его заявление и его политика смехотворны, — заявил по поводу санкций Обамы консервативный обозреватель **Чарльз Краутхаммер,** выступая по телеканалу Fox News. — *У него не так много козырей, но какие-то все же имеются. И если он думает, что наложить санкции на семерых русских из населения в 140 миллионов — это настоящие санкции, то он живет в каком-то потустороннем мире".*

"Что мы могли сделать — это удовлетворить просьбу украинцев, с которой обратился их президент, когда он был здесь на той неделе, — продолжал Краутхаммер, имея в виду исполняющего обязанности премьер-министра Украины Арсения Яценюка. — *Они попросили у Пентагона оружие, а мы сказали "нет", потому что вооружать жертву агрессии — это провокация. Поэтому мы сказали "нет", мы будем давать им армейские пайки. Это, конечно, отразит русские танки, можете не сомневаться".*

По словам газеты, наверное, даже Путин не ожидал, что западные санкции будут столь слабосильными. Wall Street Journal перечисляет *"великолепную семерку"* россиян, подвергшихся санкциям, отмечая, что пятеро из их числа — это законодатели, имеющие мало влияния, и подчеркивает, что в этом списке нет ни Сергея Шойгу, ни Сергея Иванова, ни Александра Бортникова, входящих в узкий круг приближенных Путина, в котором принимаются решения по Украине.

Нет в списке и путинских *"денежных мешков",* таких как Алексей Миллер ("Газпром"), Игорь Сечин ("Роснефть") или Геннадий Тимченко. Как пишет газета, у этих людей имеются авуары и деловые интересы в Европе и Америке, и ограничение их способности инвестировать или ездить по миру принесло бы ближайшему путинскому окружению финансовые тяготы.

«Декларация об освобождении Украины»

Ее приняла Верховная Рада Украины. В документе содержится настоятельная просьба ко всем членам международного сообщества воздержаться от признания так называемой Республики Крым и включения Крыма и Севастополя в состав России

В тексте документа, в частности, говорится, что *"украинский народ никогда не признает аннексию неотъемлемой части своей территории — Автономной Республики Крым, захваченной Россией с грубым нарушением фундаментальных норм международного права и общепризнанных принципов сосуществования государств. Крым был, есть и будет в составе Украины. Украинский народ никогда и ни при каких условиях не прекратит борьбу за освобождение Крыма от оккупантов, какой бы тяжелой и продолжительной она ни была",* — отмечается в проекте декларации Верховной Рады.

Разорвать дипломатические отношения с Россией

В ответ на решения Кремля по Крыму партия "УДАР" призвала украинскую власть разорвать дипломатические отношения с Россией, *"исходя из враждебных действий российского руководства и общепринятой практики международных отношений".*

Ответ — вступление в Евросоюз

Ответом Владимиру Путину на присоединение к России Крыма и Севастополя может стать вступление Украины если пока не в НАТО, то в Евросоюз. Представитель Еврокомиссии **Штефан Фюле** накануне заявил, что в Брюсселе могут рассмотреть такой вопрос, а некоторые украинские политики уже предлагают вместе с досрочными президентскими выборами 25 мая провести и референдум относительно членства Украины в Европейском Союзе.

З БЛАКНОТА РЭЦЭНЗЕНТА

Сямён БУКЧЫН

Аднаўленне памяці пра Літву-Беларусь

«Пан Тадэвуш» на сцэне Купалаўскага тэатра

Мае спробы прыгадаць папярэднія тэатральныя інтэрпрэтацыі "Пана Тадэвуша" нічога не далі, хаця ўпэўнены, што на польскай сцэне яны не маглі не адбывацца. Фільм Вайды (1999 г.) і тое ўзрушэнне, якое ён зрабіў у польскім грамадстве, добра памятаю. Ну і, зразумела, сваю размову з панам Анджэем.

Своеасаблівая ўзбуджанасць у беларускіх медыях і тэатральнай публіцы напярэдадні прэм'еры ў Купалаўскім тэатры і першыя рэакцыі на спектакль нагадалі трохі (зусім трохі) тагачасную атмасферу ў польскім грамадстве. Палякі чакалі вайдаўскага "Пана Тадэвуша" з той жа нецярплівасцю, з якой чакалі "Агнём і мячом" Ежы Гофмана і "Quo vadis" Кавалеровіча. Аднаўлены ў сучасным мастацтве нацыянальны эпас павінен быў мацаваць дух адроджанай, новай Польшчы (90-я гады мінулага стагоддзя).

Дарэчы, і для беларусаў у тыя часы яшчэ многае здавалася нястрачаным. Героі пастаноўкі ў Купалаўскім тэатры (інсцэніроўка Сяргея Кавалёва) прыйшлі да нас, нягледзячы на невялікую адлегласць ад вайдаўскага фільма (паўтара дзясятка гадоў) у зусім іншую эпоху. Мы перажылі за гэты час і перажываем сёння тое, што іншым народам хапіла б, можа, на стагадовую гісторыю. І што ж яны могуць сёння сказаць нам — наіўны і рамантычны маладзён Тадэвуш, эксцэнтрычны Граф, грэшнік і разам з тым адданы патрыёт Літвы ксёндз Робак, гарачы прыхільнік старасвецкасці Гервас, вясковыя дзівакі кшталту Асесара і Рэгента, какетлівая майстрыха жаночых інтрыг Тэлімена ды ўся гэтая правінцыйная шляхта — і ганарлівая, і дурнаватая, і заўсёды гатовая да бойкі — на чале з развязлівым Суддзёй і хітраватым Падкаморыем?

Сярод розных водгукаў на прэм'еру, здаецца, найбольш Марыі Мартысевіч ("Новы час", 20.01.2014) удало сфармуляваць тыя прэтэнзіі, якія прыглушана-цьмяна адчуваліся ў іншых рэцэнзіях на спектакль. Крытык надае пастаноўшчыку спектакля Мікалаю Пінігіну статус не проста рэжысёра, а *"стратэга і ідэолага нацыянальнай культуры"*. І з гэтага пункту гледжання галоўная задача (звышзадача?) уяўляецца ім нявыканай. Да таго ж і *"аўтэнтычны "Пан Тадэвуш" не адлюстроўвае той нацыянальнай драмы, якую паспрабаваў пабачыць між радкоў Мікалай Пінігін"*.

Карацей кажучы, на думку крытыка, "*Пан Тадэвуш" — гэта "чужая пастараль"*. І ўвогуле: *"Ці такі ўжо ён наш — гэты Адам Міцкевіч?"* Дарэчы, нічога асабліва скандальнага не бачу і ў выказванії М.Мартысевіч наконт таго, што "Пан Тадэвуш" — *"твор занадта адназначны, каб быць беларускім. Гэта месцамі смешная, месцамі сумная — але пераважна дабрадушная казка, якую Міцкевіч напісаў пра сваё дзяцінства і юнацтва па Litwie... пранiклівы гімн страчанай Літве, канцэнтраваная настальгія. Адам Міцкевіч і Мікалай Пінігін як творцы супадаюць у тым, што абодва гарача любяць сваю радзіму. Але на гэтым, бадай, усе супадзенні заканчваюцца".*

Гэта па сутнасці працяг старой спрэчкі, калі адны кажуць, што польская мова была толькі абалонкай для творчасці Міцкевіча і ён быццам вымушана пісаў па-польску, іншыя сцвярджаюць, что гэта польскі нацыянальны геній з беларускімі каранямі. Спрэчка бессэнсоўная, калі спакойна абапірацца на факты біяграфіі Міцкевіча і яшчэ ў большай ступені на яго творчасць. І памятаць, что ў "Пане Тадэвушу" ёсць не толькі "O, Litwo, ojczyzna moja", але і "O, Matka Polska". Варта не забывацца на словы польскага даследчыка Станіслава Пігання пра тое, што ў Міцкевічу спалучаліся *"гарачыня і шырыня польскага патрыятызму"* з адчуваннем сябе ліцвінам, цесна звязаным *"з роднай Наваградскай зямлёй"*. Таму не трэба займацца дзяльбой Міцкевіча, а прымаць яго такім, якім ён ёсць.

Само ж гэта ўзнятае Марыяй Мартысевіч пытанне, наколькі Адам Міцкевіч "наш", мае натуральным вытокам патрабаванне абавязковай ідэалагізацыі і творчасці паэта і яе сённяшняга асэнсавання на сцэне Купалаўскага тэатра. Для пэўнай часткі крытыкаў аказалася сапраўднай трагедыяй, што з спектакля прыбралі харугву з гербам "Пагоня". Менавіта *"наяўнасць гэтай харугвы на сцэне, — на думку М.Мартысевіч, — была стрыжнем усёй задумы, без якога спектакль канчаткова разваліўся"*. Карацей, няма герба — няма спектакля. Такая пазіцыя эстэтычна і гістарычна ўзброенага крытыка (згадваюцца і Бісмарк, і Вагнер) магла здзіўляць, калі б не выснова, больш уласцівая рэзалюцыі пэўнай ідэалагічнай камісіі, якая прагледзела спектакль перад прэм'ерай: *"Вось і атрымалася, што ані эстэтаў, ані патрыётаў новая пастаноўка да канца не задаволіла".*

Зразумела, эстэты ад нараджэння не могуць быць патрыятычна настроенымі, бо эстэтычныя падыходы, як вядома з пэўных савецкіх часоў, патыхаюць касмапалітызмам. Ну а што да патрыётаў — нашто ім увогуле эстэтыка, калі яны патрыёты?

Канешне, не забароніш разглядаць творчасць Мікалая Пінігіна як "ідэолага і стратэга". Але мяне даўно цікавіць Пінігін-мастак. Ёсць жаданне больш пільна ўглядзецца ў ягонае вобразнае мысленне. Няпростым было ўражанне пасля нядаўняга наведвання Купалаўскага тэатра. Гэта быў шосты ці сёмы спектакль пасля прэм'еры "Пана Тадэвуша". Не адразу сеў я і за гэты тэкст. Пайшоў у бібліятэку па пераклад Язэпа Семяжона, выданы "Мастацкай літаратурай" чатыры гады таму ў серыі "Школьная бібліятэка". Няма, кажуць бібліятэкары, разабралі, шмат запытаў ад чытачоў. І ўспомніліся словы Вайды падчас нашай гутаркі ў Кракаве: *"Калі пасля прагляду майго фільма нехта перачытае твор Міцкевіча, я буду задаволены"*. Я не ўпэўнены, што па кнігу прыходзілі гледачы купалаўскага спектакля. Але ж нейкая інфармацыйна-зацікаўленая хваля была. І, мабыць, яна адбілася на нястачы кніжкі. Гартаючы яе, міжволі ўспомніў перакладчыка. Сын лесніка з-пад Смалявічаў, Язэп Ігнатавіч быў сапраўдным паліглотам і інтэлектуалам, выглядам быў падобны да нашчадка арыстакратаў з Літвы былых часоў. Высакародная сівізна, стрыманы паклон пры сустрэчы, уважлівы позірк... Падумалася пра яго магчымыя ўражанні аб спектаклі...

Ішлі дні, і спектакль пачаў вымалёўвацца для мяне праз нейкую смугу, у цэнтры якой былі белая брама і стары палац, створаныя Зіновіем Марголіным. Стала больш зразумела, чаму такімі імпрэсіяністычнымі выглядалі шматлікія насельнікі сцэны. Жыццё, гэтак падрабязна адлюстраванае ў паэме Міцкевіча, гэта самы пачатак XIX стагоддзя, калі каноны класіцызму і традыцыі эпохі Асветніцтва мяшаліся з эстэтыкай рамантызму. Адсюль тое, што падалося часткі крытыкаў як невыразнасць характараў, іх пэўная статуарнасць і празмерная падпарадкаванасць рэжысёрскай задуме. Але ж і задума, відаць, была перш за ўсё такая — стварэнне вобразу старой Літвы-Беларусі. Таму і каханне Тадэвуша і Зосі, і бойкі Гарэшкаў з Сапліцамі, і змовы-сакрэты ксёндза Робака (ён жа Яцак Сапліца) — усё гэта толькі часткі гэтага вобраза. Як быццам у святле чароўнага ліхтара рухаюцца азначаныя тонкім стылом густоўнага графіка фігуры, упісаныя ў гравюры Напалеона Орды. Касцюмы (**Алена Ігруша**), музыка (**Андрэй Зубрыч**) разам з мастацкім відэамэпінгам стварылі тонка стылізаваны свет, у якім натуральна жывуць вобразы Тадэвуша (**Павел Харланчук-Южакоў**), Суддзі (**Генадзь Аўсяннікаў**), Тэлімены (**Святлана Анікей**), Графа (**Раман Падаляка**), ксёндза Робака (**Сяргей Журавель**), Падкаморыя (**Мікалай Кірычэнка**), Вознага (**Сяргей Краўчанка**), Гервaза (**Ігар Дзянісаў**), маёра Плута (**Дзмітрый Есяневіч**), капітана Рыкава (**Сяргей Чуб**) і іншыя героі міцкевічаўскай літоўскай (ліцвінскай) эпапеі. Абсалютна арганічна гучыць у гэтай атмасферы міцкевічаўскі александрыйскі верш.

Камусьці ўсё гэта падалося толькі "асветніцтвам". Але нам замала асветніцтва, — кажуць прынцыповыя людзі. Нам патрэбна ідэя, давай харугву! — гучыць крытычны голас. Але, васпане (дазволю сабе ўжыць з лексікі "Пана Тадэвуша"), вобраз старой Літвы-Беларусі на сцэне Купалаўскага тэатра гэта не асветніцтва (хаця і яно не зашкодзіць). Гэта мастацтва. І даволі высокага ўзроўню. Дзякуючы як рэжысуры, сцэнаграфіі, акцёрскаму майстэрству, так і выкарыстанню сучасных электронна-графічных сродкаў. І таму не падыходзьце так утылітарна, спажывецка-плоска да гэтага ансамбля, хору, містэрыі — можна яшчэ шукаць патрэбных азначэнняў. І няўжо адсутнасць пэўнай харугвы перакрывае той трагічны фінал, калі ў полымі рушацца сцэны старога палаца? Гэтая метафара абсалютна далёкая ад амаль што банальнай канцоўкі паэмы:

Я там таксама быў, мёд, віны піў, а крышку,
Што ў памяці збярог, змясціў у гэту кніжку.

Так, рушыцца, гарыць старая Літва-Беларусь. Гэта вам не сентыментальныя ўспаміны пра маляўнічыя пагоркі і ўтульныя старыя шляхецкія сядзібы. Гэта рушыцца пераемнасць пакаленняў, традыцый, культуры. Скончылася ідылія (sielanka, як азначыў міцкевічаўскі твор Чэслаў Мілаш). У гэтым полымі згарае закрыты ў гады напісання паэмы Віленскі ўніверсітэт, які меўся быць асяродкам інтэлектуальнага слою беларускай нацыі. У ім відаць водблескі перажытага Міцкевічам паўстання 1830—1831 гадоў і не заспетага паэтам выбуху сярэдзіны 60-х.

У канцы спектакля пейзанская драма набывае шэкспіраўскія маштабы. "Прынцыповым людзям", можа, хочацца, каб і пра гэта крычала-лунала на сцэне пэўная харугва. Тут можа быць толькі адна парада. Чалавек нічога не зразумее, стоячы ў музее перад карцінамі на біблейскія, антычныя і многія іншыя сюжэты. Сустрэча з мастацтвам вымагае ведаў і культуры. І спектакль Купалаўскага тэатра патрабуе ад гледача інтэлектуальных намаганняў. Палац гарыць, але сама пастаноўка Пінігіна спрабуе аднавіць памяць і тым самым будаваць мост паміж адлеглымі часамі. Таму залішнія крыкі, што яму *"не далі дагаварыць"*.

Падчас згаданай вышэй размовы з Анджэем Вайдам славуты польскі рэжысёр сказаў, што створаны ім фільм *"перш за ўсё для польскай аўдыторыі, для людзей, што гавораць па-польску"*, што ягоная мара, *"каб мова герояў "Пана Тадэвуша" з экрана ўвайшла ў жыццё палякаў"*. Мікалай Пінігін паставіў свой спектакль для беларускай аўдыторыі, для людзей, якія і гавораць, і імкнуцца гаварыць па-беларуску, ва ўсякім выпадку не цураюцца беларускай мовы. Але адначасова гэта і спектакль-напамінанне пра Беларусь, пра складанасць яе нацыянальна-гістарычнага шляху тым, хто ўвогуле недасведчаны ці замала ведае пра гэты шлях. Менавіта з гэтай місіяй у спалучэнні з паказам узроўню беларускай тэатральнай культуры едзе Купалаўскі тэатр з "Панам Тадэвушам" у Парыж. Пажадаем нашым акцёрам поспеху!

І ўжо зусім не трэба ідэалагічнай камісіі вучыць Пінігіна, што яму ставіць далей, нават *"дзеля рэбрэндынгу беларускай культуры".* Спадзяюся, што члены той жа камісіі не палічаць нацыянальнай здрадай, калі замест падказаных ёю "Міколкі-паравоза" Лынькова і "Запісак Самсона Самасуя" Мрыя мы ў бліжэйшы час пабачым "Дон Жуана" Мальера.

ВЕДАЙ НАШЫХ!

На пасашок!

*Учора трохразовая алімпійская чэмпіёнка з Беларусі **Дар'я Домрачава** на заключным этапе Кубка свету ў Нарвегіі заваявала "золата" ў спрынтарскай гонцы.*

Нават з адным промахам Дашы не было роўных. У нарвежкі Торы Бергер, якая прыйшла на фініш другой і ні разу не прамахнулася, беларуска выйграла 10,7 секунды!

Дарэчы, на гэтым этапе Домрачава бегла пад 13-м нумарам. На Алімпіядзе ў Сочы Дар'я перамагла ў індывідуальнай гонцы з гэтай жа лічбай на форме.

Сама спартсменка кажа: *"Я не прымхлівая ў лічбах, і для мяне нумар 13 заўсёды быў шчаслівы".*

Алесь СІВЫ.

ЧУЛІ?

Беларусь збіраецца запусціць адукацыйны спадарожнік

Над праектам спадарожніка зараз працуюць у Маскоўскім дзяржаўным універсітэце, Маскоўскім дзяржаўным тэхнічным універсітэце ім. Мікалая Баўмана і Курскім дзяржаўным універсітэце.

Як распавёў гендырэктар Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі (АІПІ) Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі прафесар **Аляксандр Тузікаў**, Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт таксама прапрацоўвае розныя варыянты адукацыйнага спадарожніка. *"У рамках асобнай праграмы Саюзнай дзяржавы з Расійскім касмічным агенцтвам"*, — цытуе вучонага БелаПАН.

Фінансаванне пад гэтую працу БДУ яшчэ не атрымаў, дадаў Тузікаў.

СКАНДАЛ

Андрей СМОЛЯК:

«Отступать мы не намерены!»

*Вчера состоялось второе судебное заседание по иску известного белорусского художника **Андрея Смоляка** к издателям ликвидированного еженедельника "Обозреватель" и российскому миллионеру **Николаю Агурбашу.***

О том, как все было, "Народной Воле" рассказал сам художник.

— Агурбаш в суд не приехал, — говорит художник. — Зато явился адвокат журналистки, которая готовила с ним то самое скандальное интервью. Он заявил, что газеты уже давно не существует, "она умерла", поэтому не понимает, какие могут быть претензии и к журналисту, и к "покойнику".

Я с этим не согласился. Потому что, если следовать этой логике, можно оболгать человека, наговорить про него всяко-разно, а затем издание закрыть — и все на этом. Есть законы, которые нужно соблюдать. По моему мнению, журналист и главный редактор издания, подписавший номер газеты в печать, непрофессионально отнеслись к своей работе и должны за это ответить. Если газета предоставила слово Агурбашу, который весьма нелицеприятно обо мне высказался, то почему не дали слово мне? Я бы рассказал правду. Меня возмущает, что материал был подан однобоко.

Как прозвучало в суде, есть носитель, на котором записано интервью с Николаем Агурбашем. Его должны предоставить суду. Надеюсь, это многое прояснит. А вдруг, как предположила судья, выяснится, что это интервью вообще давал не Агурбаш?..

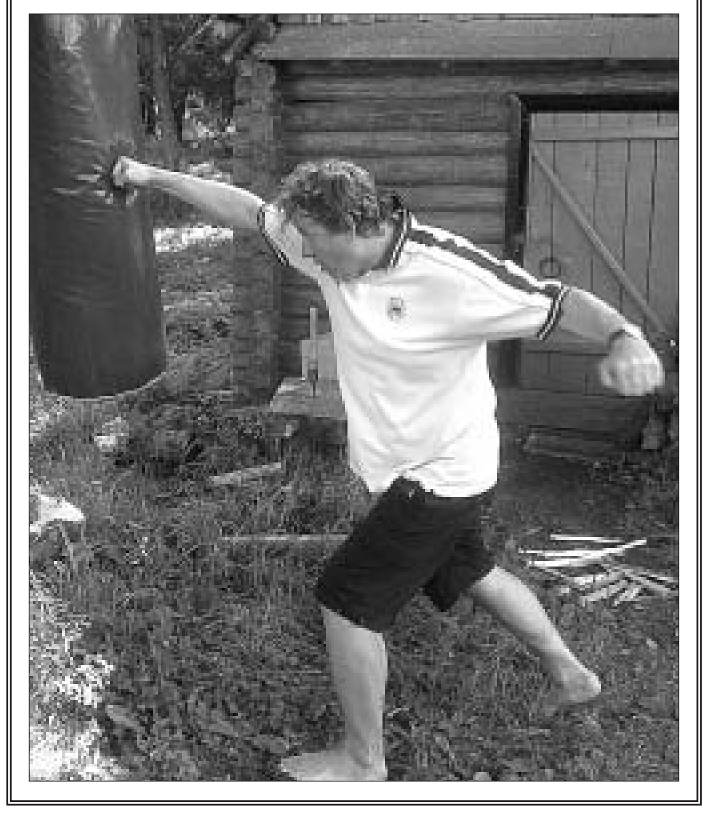
Очередное судебное заседание назначено на 23 апреля. До этого времени мы с адвокатом должны уточнить свои исковые требования к ответчикам. Отступать мы не намерены.

Суть вопроса

Напомним, что интервью Агурбаша, которое содержит ряд нелицеприятных высказываний в адрес художника Андрея Смоляка, было напечатано в декабре 2012 года. В этом же году вышел и последний номер газеты, владельцем которой был небезызвестный предприниматель Сергей Атрощенко.

Андрей Смоляк требует не только опровергнуть некоторые факты, о которых говорил в своем интервью Агурбаш, но и возместить ему причиненный публикацией моральный вред в размере трехсот миллионов белорусских рублей. Деньги он намерен потратить на благотворительность.

Даша ПАВЛОВСКАЯ.

НУ И НУ!

Злоумышленники разбирали BMW прямо во дворах

Минское РУВД задержало серийных "разукомплектовщиков" автомобилей BMW.

Ранее судимые минчане, одному из которых 28 лет, а другому — 24 года, промышляли кражами из салонов автомобилей, а также кражей деталей самих машин.

Их основной специализацией были автомобили BMW, с которых злоумышленники снимали молдинги, парктроники, линзы зеркал заднего вида, а также навигаторы, видеорегистраторы и другое оборудование.

В автомобиле, на котором передвигалась преступная парочка, милиция обнаружила 58 молдингов и 13 линз зеркал заднего вида.

Задержали минчан силами отдела уголовного розыска Советского РУВД при поддержке бойцов спецподразделения "Алмаз".

В данный момент идет проверка причастности молодых людей к аналогичным преступлениям в других районах города.

ГАСТРОЛЬ

Белорусский балет уехал во Францию

Несколько месяцев белорусские артисты проведут на больших гастролях во Франции и Бельгии. Европейским зрителям будет представлена классика балетного репертуара — спектакль "Лебединое озеро" Петра Чайковского.

Гастрольный тур пройдет с 23 марта по 4 мая и охватит десятки крупнейших городов Франции и Бельгии. Во французской столице "Лебединое озеро" будет представлено на сцене Дворца конгрессов трижды, а всего за 43 гастрольных дня будут показаны 42 спектакля.

В гастрольном туре принимают участие ведущие солисты балетной труппы Национального академического Большого театра оперы и балета Республики Беларусь: народная артистка Беларуси **Ольга Гайко**, заслуженные артисты Республики Беларусь **Ирина и Олег Еромкины**, лауреаты международных конкурсов **Константин Героник, Такатоши Мачияма, Игорь Оношко**, солист театра **Егор Азаркевич** и другие.

Вера ВИР.

МАСКУЛЬТУРА

Барбі — жанчына з нялёгкім лёсам

У сакавіку ёй стукнула 55. Высокія грудзі, ідэальная пастава, белая ўсмешка — яна і не думае выходзіць на пенсію.

Спецыяльна для яе вядомыя дызайнеры выпускаюць лініі адзення. Яе партрэт напісаў Эндзі Уорхал. Нягледзячы на спрэчкі аб маральным аблічы, гэтая прыгажуня па-ранейшаму адна з самых папулярных бландзінак. Кожную секунду ў свеце прадаюцца тры Барбі.

Яе мамай можна назваць легкадумную гераіню нямецкага комікса Лілі, вядомую выказваннямі накшталт: *"Я магла б абысціся без старога лысага мужчыны, але мой бюджэт — не"*. Другое жыццё Лілі атрымала, стаўшы лялькай. Яна прадавалася не ў крамах цацак, а ў тытунёвых і сувенірных. Аднойчы, будучы ў Германіі, красуню заўважыла Рут Хэндлер, прэзідэнт кампаніі Mattel, і запрасіла на гастролі ў Амерыку. Пад імем Барбі (у гонар дачкі Рут) прыгажуня паўстала на нью-ёркскім кірмашы ў сакавіку 1959 года. Дакладней, цэлая група ў паласатых купальніках: бландзінкі і брунеткі. Тады ж лялька здабыла новую, крышталёва чыстую біяграфію: Барбара Мілісент Робертс родам з штата Вісконсін, наведвала сярэднюю школу на Манхэтэне, любіць сяброў, сям'ю, жывёл. І ніякіх мільянераў!

Нельга сказаць, што Барбі за сваё доўгае жыццё наогул не памянялася. Яна стала першай лялькай, у якой згінаюцца ногі. У 1970-х, пасля сексуальнай рэвалюцыі, сарамлівая прыгажуня набыла разняволены прамы погляд. У 1990-я яе стан трохі раздаўся, наблізіўшыся да натуральных стандартаў. Але гэта ўсё дробязі.

Галоўнае: Барбі — жанчына з нялёгкім лёсам. За паўстагоддзя яна змяніла паўтары сотні прафесій. Яе бачылі ў форме сцюардэсы, з аквалангам і з апалонікам. Бландзінка засвяцілася ў свеце моды як дызайнер джынсаў і зорка эстрады. Служыла ў марскім флоце і дэсанце. Лячыла людзей і жывёл. Вучыла дзяцей мове жэстаў. Была дыпламатам ЮНІСЕФ. Танчыла "Жызель" і "Лебядзінае возера". У 1975-м рыхтавалася да Алімпіяды. У 1986 годзе пластмасавая дзіва асвоіла прафесію астранаўта. А ў 1992-м нават была кандыдатам у прэзідэнты. Праўда, як напісала паэтка Дэніс Дзюамель, прайграла выбары, таму што "таблоіды засеклі яе, калі яна скупляла ўсё запар і аб'ядалася марозівам пад шакаладным соусам". Адно з апошніх захапленняў — IT-інжынерыя (з адабрэння Нацыянальнай акадэміі інжынерыі і Згуртавання інжынераў-жанчын).

Супраць рабацягі Барбі даўно настроіліся феміністкі. Лялька прасоўвае "сексісцкую ролевую мадэль", заяўляюць яны. У 1989-м была заснавана Арганізацыя змагароў за свабоду Барбі, сябры якой сотнямі выкрадаюць красунь з крам. А нядаўна актывісткі спалілі на крыжы пластыкавую бландзінку.

Ды і дзеці да яе неміласэрныя. Англійскія навукоўцы высветлілі, што Барбі часцей за іншыя цацкі падвяргаецца цялесным пакаранням. Яе б'юць, засоўваюць у мікрахвалёўку і адрываюць ёй канечнасці. Верагодна, лялька стала ахвярай спажывецкага таварыства. Дзеці ставяцца да цацак як да аднаразовай.

Кажуць, прыгажосць выратуе свет. Гледзячы на Барбі, бачыш: нялёгкая гэта работа — быць прыгажуняй. Не проста даецца ганарлівая ўсмешка ў 55.

Ганна ЧУЖКОВА,
"К".

ПОНЕДЕЛЬНИК, 24 МАРТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 "Доброе утро, Беларусь!".
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.30 "Новости".
07.05, 08.05 "Деловая жизнь".
07.10, 08.10, 19.40, 00.15 "Зона Х".
09.10 "Главный эфир".
10.05 "Будет светлым день". Худ.ф.
11.55, 15.25, 18.35, 23.55 "Славянский базар в Витебске-2014. Национальный отбор.
14.00 "Наши".
14.15 "Клуб редакторов".
15.15, 18.40 "Новости региона".
15.30 "Новые приключения неуловимых". Худ.фильм.
17.10 "БеларусьLIFE".
17.30 "Белорусское "Времечко".
19.20 "Арена".
19.55 "Форум".
21.00 "Панорама".
21.45 "Фурцева". Сериал.
00.00 "Актуальное интервью".
00.50 "День спорта".
01.00 "Апокалипсис". Худ.фильм.

Беларусь 2

07.00 "Утро".
09.00, 10.05, 21.20 "Тэлебарометр".
09.05, 17.55 "Тени прошлого". Сериал.
10.40, 23.35 "Люди Шпака". Сериал.
11.55 "Ласточкино гнездо". Сериал.
14.00 "Женская лига. Парни. Деньги. Любовь".
14.30 "На перепутье". Худ.фильм.
16.25, 00.30 "Перезагрузка".
17.05 "Клуб Винкс. Школа волшебниц".
18.55 "Украсть у...". Сериал.
20.45 "Тело человека".
21.25 "КЕНО".
21.30 "Универ. Новая общага". Сериал.
22.35 "Реальные пацаны". Сериал.

Беларусь 3

07.20 "Дабраранак".
07.50 "Хачу ўсё ведаць!".
08.00, 13.15, 15.00, 17.00, 21.10, 00.40 "Калейдаскоп".
08.05, 13.20, 15.05, 17.05, 00.50 "Энцыклапедыя беларускага спорту".
08.15, 13.30, 15.15, 17.15, 00.55 "Галасы з мінулага".
08.20 "Без ашыйніка". Маст.фільм.
09.50, 22.00 "Дыя@блог".
10.15, 21.20 "Мегрэ". Серыял.
11.15, 00.15 "Святло далёкай зоркі".
11.40, 16.05, 17.50, 19.40 "Размаўляем па-беларуску".
11.45 "Славянскі базар-2005".
13.35 "Карані".
14.05 "Музеум".
14.20 "Бусляня". Маст.фільм.
15.20 "Скарбніца Гродзеншчыны".
15.50 "На прыродзе".
16.10 "Андрэй Грамыка. Гігант, якому ўдалося выжыць".
17.20 "Дойліды горада Сонца".
17.55 "Камертон".
18.20 "Палескі пачастунак".
18.35 "Цуды прыроды".
19.05 "Найменні і вобразы".
19.20 "Гісторыя адной фатаграфіі".
19.45 "Росчырк часу".
20.00 "Залатое цяля". Серыял.
20.45 "Калыханка".
22.30 "Сябры". Маст.фільм.

Беларусь 5

08.10 Футбол. "Челси"—"Арсенал".
10.00 Футбол. "Астон Вилла"—"Сток Сити".
11.50 Хоккей. Чемпионат Беларуси. 1/2 финала.
13.40 Биатлон. Кубок мира.
14.35 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
15.00 Хоккей. КХЛ. Плей-офф. "Сибирь"—"Металлург" (Магнитогорск).
17.30 "Овертайм".
18.10 Баскетбол. "Красные Крылья"—"Цмокі-Мінск".
19.55 Теннис. Турнир ВТА. Майами.
23.55 Футбол. Обзор тура.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Контуры".
10.05 "Жить здорово!".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 "Новости спорта".
11.10 "В наше время".
12.05 "Они и мы".
13.10 "Доброго здоровьица!".
13.55 "Модный приговор".
15.00 "Наедине со всеми".
16.15 "Понять. Простить".
16.55 "Давай поженимся!".
18.20 "Обратный отсчет".
19.00 "Жди меня".
20.00 "Время".
21.05 "Позиция".
22.05 "Armin Only Intense". Концерт.
23.25 "Особенности национальной охоты в зимний период". Худ.фильм.
00.50 "Ночные новости".

РТР-Беларусь

07.00 "Утро России".
10.00 "Картина мира".
10.55 "Погода на неделю".
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "Вести".
11.30 "Прямой эфир".
12.45 "Особый случай".
13.50, 16.50, 19.50, 00.20 "Новости — Беларусь".
14.30 "Осторожно, фальшаки!".
15.35 "О самом главном".
17.10 "Хозяйка моей судьбы". Сериал.
18.05 "Пока станица спит". Сериал.
18.55 "Блудные дети". Сериал.
20.45 "Ласточкино гнездо". Сериал.
21.45 "Я больше не боюсь". Сериал.
00.30 "Огонь, батарея! Неизвестная драма Севастополя".

НТВ-Беларусь

06.00 "НТВ утром".
08.40 "Новые русские сенсации".
09.40, 10.20 "Возвращение Мухтара". Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.10 "Сегодня".
11.00 "До суда".
11.55 "Суд присяжных".
13.25 "Суд присяжных. Окончательный вердикт".
14.25 "Дело врачей".
15.10 "Готовим".
15.40, 18.35 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
16.25 "Прокурорская проверка".
17.35 "Говорим и показываем".
19.35 "Дикий". Сериал.
23.35 "Прятки". Худ.фильм.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
08.30 "Неделя".
09.45 "Большой завтрак".
10.40, 17.30 "Званый ужин".
11.40 "Такова судьба".
12.30 "Дальние родственники".
12.50 "Большой город".
13.50 "Звездный ринг".
14.50 "Другая страна".
16.15 "Наше дело".
16.50 "Следаки". Сериал.
18.30 "Пища богов".
20.00 "Столичные подробности".
20.15 "Что скрывает ложь". Худ.ф.
22.00 "Смотреть всем!".
23.00 "Военная тайна".

Мир

05.00 "180 минут".
07.15, 22.55, 04.30 "Беларусь сегодня".
08.15 "Зимняя вишня". Сериал.
09.45, 00.35 "Ветер "Надежды". Худ.фильм.
11.30 "Наша марка".
12.00, 15.00, 18.00, 21.00 "Новости Содружества".
12.20 "Чужие ошибки". Сериал.
14.00 "Эпоха. События и люди". Док.фильм.
15.20, 23.20 "Слово за слово".
16.10, 03.30 "Монтекристо". Сериал.
18.20 "МУР есть МУР". Сериал.
21.20 "Капкан". Сериал.
00.10 "Общий интерес".
01.55 "Обручальное кольцо". Сериал.

Белсат

07.00, 12.00 "ПраСвет".
07.25, 13.00 "Зона "Свабоды".
08.00, 13.35 "Людскія справы".
08.30, 14.05 "Фітнес-шмітнес".
08.55, 12.30 "Два на два".
09.25 "Дакументаліст". Дак.фільм.
10.15 "Эксперт".
10.45 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
11.15, 18.00 "Mad Men. Утрапёныя". Серыял.
14.30 "Прыватны сусвет". Дак.фільм.
15.55, 22.10 "Падстаноўка, Нью-Ёрк". Маст.фільм.
18.45 "Калыханка для самых маленькіх".
19.00, 19.30 "Навіны".
19.10 "Агляд медыяў".
19.20, 20.15 "Гарачы каментарый".
19.50 "Dэвайс".
20.10 "Агляд падзей культуры".
20.35, 01.55 "Асабісты капітал".
21.00, 02.15 "Аб'ектыў".
21.25 "Размова дня".
21.45, 03.00 "Відзьмо-невідзьмо".
00.15, 02.40 "Інфармацыйна-публіцыстычны блок".

ВТОРНИК, 25 МАРТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 "Доброе утро, Беларусь!".
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.40 "Новости".
07.05, 08.05 "Деловая жизнь".
07.10, 08.10, 19.40, 00.20 "Зона Х".
08.50 Слово Митрополита Тадеуша Кондрусевича на Благовещение Пресвятой Богородицы.
09.10, 15.25 "Дыши со мной". Сериал.
11.05 "Ласточкино гнездо". Сериал.
11.55, 18.35, 23.55 "Славянский базар в Витебске-2014". Национальный отбор.
12.10, 01.10 "Мистические истории". Док.сериал.
13.05 "Фурцева". Сериал.
15.15, 18.40 "Новости региона".
17.30 "Белорусское "Времечко".
19.20, 00.00 "Сфера интересов".
20.00 "Азазель". Сериал.
21.00 "Панорама".
21.45 "Анна Герман". Сериал.
00.55 "День спорта".

Беларусь 2

07.00 "Утро".
09.00, 21.20 "Тэлебарометр".
09.05, 17.55 "Тени прошлого". Сериал.
10.10 "Белорусская кухня".
10.45, 23.35 "Люди Шпака". Сериал.
11.50, 18.55 "Украсть у...". Сериал.
13.45 "Под грифом "Известные".
14.20, 22.40 "Реальные пацаны". Сериал.
15.25, 21.30 "Универ. Новая общага". Сериал.
16.30 "Выше крыши".
17.05 "Клуб Винкс. Школа волшебниц".
20.45 "Тело человека".
21.25 "КЕНО".

Беларусь 3

07.20 "Дабраранак".
07.50 "Хачу ўсё ведаць!".
08.00, 12.25, 15.00, 17.00, 21.05, 00.30 "Калейдаскоп".
08.05, 12.35, 15.10, 17.05, 00.35 "Энцыклапедыя беларускага спорту".
08.15, 19.55 "Залатое цяля". Серыял.
09.00, 22.05 "Дыя@блог".
09.30, 21.15 "Мегрэ". Серыял.
10.10, 00.00 "Святло далёкай зоркі".
10.35, 16.00, 18.25 "Размаўляем па-беларуску".
10.40 "Сябры". Маст.фільм.
12.45 "Камертон".
13.10 "Читая письма с той войны...".
13.40, 19.45 "Наша спадчына".
14.10 "Цуды прыроды".
14.35 "Лабірынты".
15.20 "Карані".
15.45 "Палескі пачастунак".
16.05 "Паром". Маст.фільм.
16.45 "Музеум".
17.15 "Скарбніца Магілёўшчыны".
17.45 "На прыродзе".
18.00 "Настальжы".
18.30 "Росчырк часу".
18.45 "Шастаковіч буйным планам. Партрэт".
20.45 "Калыханка".
22.35 "Крыж на зямлі і поўня ў небе". Маст.фільм.

Беларусь 5

07.45 Теннис. Турнир ВТА. Майами.
09.50 Футбол. Обзор тура.
10.40 "Овертайм".
11.10 Олимпийские игры. Сочи-2014. Хоккей.
13.20 Баскетбол. "Красные Крылья"—"Цмокі-Мінск".
14.55 Хоккей. КХЛ. Плей-офф.
17.15 Олимпийские игры. Сочи-2014. Биатлон.
18.55 Хоккей. Чемпионат Беларуси. 1/2 финала.
21.25 "Спорт-кадр".
22.00 "Время футбола". Превью к чемпионату Беларуси.
22.40 Футбол. "Манчестер Юнайтед"—"Манчестер Сити".

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Жить здорово!".
10.25 "Контрольная закупка".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 "Новости спорта".
11.10 "В наше время".
12.05 "Они и мы".
13.10 "Доброго здоровьица!".
13.55 "Модный приговор".
15.00 "Наедине со всеми".
16.15 "Понять. Простить".
16.55 "Давай поженимся!".
18.20 "Смешное и еще смешнее".
18.50 "Пусть говорят".
20.00 "Время".
21.05 "Дурная кровь". Сериал.
23.20 "Крутой чувак". Худ.фильм.
01.05 "Ночные новости.

РТР-Беларусь

07.00 "Утро России".
10.00 "Особый случай".
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "Вести".
11.30 "Прямой эфир".
12.45 "Зоннентау". Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 00.20 "Новости — Беларусь".
14.30 "Березка". Капитализм из-под полы".
15.35 "О самом главном".
17.10 "Хозяйка моей судьбы". Сериал.
18.05 "Пока станица спит". Сериал.
18.55 "Блудные дети". Сериал.
20.45 "Ласточкино гнездо". Сериал.
21.45 "Я больше не боюсь". Сериал.
00.30 "Специальный корреспондент".

НТВ-Беларусь

06.00 "НТВ утром".
08.45, 10.20 "Возвращение Мухтара". Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.10 "Сегодня".
11.00 "До суда".
11.55 "Суд присяжных".
13.25 "Суд присяжных. Окончательный вердикт".
14.25 "Дело врачей".
15.15 "Дело вкуса".
15.40, 18.35 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
16.25 "Прокурорская проверка".
17.35 "Говорим и показываем".
19.35 "Дикий". Сериал.
23.35 "Под прицелом". Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
09.00 "Пища богов".
10.00 "100 процентов".
10.40, 17.30 "Званый ужин".
11.35 "Вовочка-3". Сериал.
12.05 "Семейные драмы".
13.00 "Центральный регион".
13.50 "Любовь в большом городе-2". Худ.фильм.
15.35 "Не ври мне!".
16.50 "Следаки". Сериал.
18.30 "Вам и не снилось".
20.00 "Столичные подробности".
20.15 "Фанфан-тюльпан". Худ.фильм.
22.10 "Смотреть всем!".
23.00 "Умнее не придумаешь".
23.55 "Автопанорама".
00.15 "Гремлины". Худ.фильм.

Мир

05.00 "180 минут".
07.15 "Общий интерес".
08.15 "Зимняя вишня". Сериал.
10.00, 00.15 "Пропавшие среди живых". Худ.фильм.
11.30 "Сделано в СССР".
12.00, 15.00, 18.00, 21.00 "Новости Содружества".
12.20 "Чужие ошибки". Сериал.
14.00 "Эпоха. События и люди". Док.фильм.
15.20, 23.20 "Слово за слово".
16.10, 03.30 "Монтекристо". Сериал.
18.20 "МУР есть МУР". Сериал.
21.20 "Капкан". Сериал.
23.00, 04.30 "Союзники".
01.55 "Обручальное кольцо". Сериал.

Белсат

07.00, 09.20, 12.20, 14.45, 23.30, 02.00 "Інфармацыйна-публіцыстычны блок".
08.35, 14.00 "Асабісты капітал".
08.55, 14.20, 21.00, 01.30 "Аб'ектыў".
09.40, 15.05 "Відзьмо-невідзьмо".
10.10, 15.35 "Два на два".
10.40, 16.10 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
10.50, 16.25 "Мой горад". Маст.фільм.
11.55, 17.25 "Дзень Волі". Дак.фільм.
17.50 "Чырвоныя маршруты". Дак.фільм.
18.45 "Калыханка для самых маленькіх".
19.00, 19.30 "Навіны".
19.10 "Агляд медыяў".
19.20, 20.15 "Гарачы каментарый".
19.50 "Сальда".
20.10 "Агляд падзей культуры".
20.40, 01.10 "Над Нёмнам".
21.25 "Размова дня".
21.45, 02.15 "Рэмарка": "Дзень Волі".
22.10 "Лонданцы". Серыял.
23.00 "Людскія справы".

СРЕДА, 26 МАРТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 "Доброе утро, Беларусь!".
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.30 "Новости".
07.05, 08.05 "Деловая жизнь".
07.10, 08.10, 19.40, 00.10 "Зона Х".
09.10, 15.25 "Дыши со мной". Сериал.
11.05, 20.00 "Азазель". Сериал.
12.10, 01.00 "Мистические истории". Док.сериал.
13.05, 21.45 "Анна Герман". Сериал.
15.15, 18.40 "Новости региона".
17.35 "Белорусское "Времечко".
19.20 "Специальный репортаж".
21.00 "Панорама".
23.55 "Актуальное интервью".
00.45 "День спорта".

Беларусь 2

07.00 "Утро".
09.00, 21.20 "Тэлебарометр".
09.05, 17.55 "Тени прошлого". Сериал.
10.10 "Империя песни".
10.40, 23.40 "Люди Шпака". Сериал.
11.55, 18.55 "Украсть у...". Сериал.
13.45 "Под грифом "Известные".
14.25, 22.45 "Реальные пацаны". Сериал.
15.30, 21.35 "Универ. Новая общага". Сериал.
16.40 "Репортер".
17.30 "Клуб Винкс. Школа волшебниц".
20.50 "На пути к чемпионату мира по футболу-2014". Видеожурнал.
21.25 "Спортлото 5 из 36".
21.30 "КЕНО".

Беларусь 3

07.20 "Дабраранак".
07.50 "Хачу ўсё ведаць!".
08.00, 12.25, 14.55, 17.00, 21.10, 00.30 "Калейдаскоп".
08.05, 12.30, 15.05, 17.05, 00.35 "Энцыклапедыя беларускага спорту".
08.15, 20.00 "Залатое цяля". Серыял.
09.05, 22.00 "Дыя@блог".
09.30, 21.20 "Мегрэ". Серыял.
10.25, 00.00 "Святло далёкай зоркі".
10.50, 15.55, 19.00 "Размаўляем па-беларуску".
10.55 "Крыж на зямлі і поўня ў небе". Маст.фільм.
12.40 "Цуд-волаты".
13.10, 16.20 "Росчырк часу".
13.25 "Без эпітафіі".
14.15 ""На прыродзе".
14.30 "Актрыса".
15.15 "Янка Купала... Я адплаціў народу".
15.40, 18.20 "Сямейны альбом".
16.00 "І толькі адна я яшчэ веру...".
16.35 "Цуды прыроды".
17.15 "Скарбніца Міншчыны".
17.40 "Найменні і вобразы".
17.55 "Маладзы дубок". Маст.ф.
18.35 "Карані".
19.05 "Палескі пачастунак".
19.20 "Таямніца помніка".
20.45 "Калыханка".
22.30 "Рудабельская Рэспубліка". Маст.фільм.

Беларусь 5

06.40 Теннис. Турнир ВТА. Майами. 1/4 финала.
10.40 Футбол. "Арсенал"—"Суонси".
12.30 Футбол. "Ньюкасл"—"Эвертон".
14.25 Хоккей. КХЛ. Плей-офф. "Сибирь"—"Металлург" (Магнитогорск).
16.15 Футбол. "Манчестер Юнайтед"—"Манчестер Сити".
18.10 Хоккей. Чемпионат Беларуси. 1/2 финала.
20.00 Теннис. Турнир ВТА. Майами.
22.00 "Время футбола". Превью к чемпионату Беларуси.
22.55 Футбол. "Ливерпуль"—"Сандерленд".

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Жить здорово!".
10.25 "Контрольная закупка".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 "Новости спорта".
11.10 "В наше время".
12.05 "Они и мы".
13.10 "Доброго здоровьица!".
13.55 "Модный приговор".
15.00 "Наедине со всеми".
16.15 "Понять. Простить".
16.55 "Давай поженимся!".
18.20 "Смешной и еще смешнее".
18.50 "Пусть говорят".
20.00 "Время".
21.05 "Гетеры майора Соколова". Сериал.
23.20 "Фантастическая четверка". Худ.фильм.
01.10 "Ночные новости".

РТР-Беларусь

07.00 "Утро России".
10.00 "Особый случай".
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "Вести".
11.30 "Прямой эфир".
12.45 "Зоннентау". Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.35 "Новости — Беларусь".
14.30 "Убийцы из космоса".
15.35 "О самом главном".
17.10 "Хозяйка моей судьбы". Сериал.
18.05 "Пока станица спит". Сериал.
18.55 "Блудные дети". Сериал.
20.45 "Ласточкино гнездо". Сериал.
21.45 "Я больше не боюсь". Сериал.
23.45 "Тайны следствия". Сериал.
00.35 "Запрещенная история".

НТВ-Беларусь

06.00 "НТВ утром".
08.45, 10.20 "Возвращение Мухтара". Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.10 "Сегодня".
11.00 "До суда".
11.55 "Суд присяжных".
13.25 Суд присяжных. Окончательный вердикт".
14.25 "Дело врачей".
15.15 "Дело вкуса".
15.40, 18.35 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
16.25 "Прокурорская проверка".
17.35 "Говорим и показываем".
19.35 "Дикий". Сериал.
23.35 "Под прицелом". Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
09.00, 18.30 "Вам и не снилось".
10.05 "Автопанорама".
10.40, 17.30 "Званый ужин".
11.35 "Вовочка-3". Сериал.
12.05 "Семейные драмы".
13.00 "Минск и минчане".
13.50 "Фанфан-тюльпан". Худ.фильм.
15.40 "Не ври мне!".
16.50 "Следаки". Сериал.
20.00 "Столичные подробности".
20.15 "Круг друзей". Худ.фильм.
22.10 "Смотреть всем!".
23.00 "Секретные территории".
23.55 "Добро пожаловаться".
00.15 "Гремлины-2. Скрытая угроза". Худ.фильм.

Мир

05.00 "180 минут".
08.15 "Зимняя вишня". Сериал.
10.00, 00.15 "Елки-палки". Худ.фильм.
11.30 "Любимые актеры".
12.00, 15.00, 18.00, 21.00 "Новости Содружества".
12.20 "Чужие ошибки". Сериал.
14.00 "Эпоха. События и люди". Док.фильм.
15.20, 23.20 "Слово за слово".
16.10, 03.30 "Монтекристо". Сериал.
18.20 "МУР есть МУР". Сериал.
21.20 "Капкан". Сериал.
23.00, 04.30 "Секретные материалы".
01.55 "Обручальное кольцо". Сериал.

Белсат

07.00, 09.25, 12.20, 14.45, 00.00, 02.20 "Інфармацыйна-публіцыстычны блок".
08.40, 14.00 "Над Нёмнам".
08.55, 14.20, 21.00, 01.55 "Аб'ектыў".
09.45, 15.05 "Рэмарка".
10.10, 15.30 "Відзьмо-невідзьмо".
10.40, 16.00 "Моўнік".
10.50, 16.10 "Назад у будучыню".
11.00, 16.25 "Людскія справы".
11.30, 16.55 "Сенсацыі XX стагоддзя". Серыял.
17.45 "Без рэтушы": "Фядора, якая лечыць". Рэпартаж.
18.05 "Лонданцы". Серыял.
18.50 "Калыханка для самых маленькіх".
19.00, 19.30 "Навіны".
19.10 "Агляд медыяў".
19.20, 20.15 "Гарачы каментарый".
19.50 "Сальда".
20.10 "Агляд падзей культуры".
20.35, 01.35 "Маю права".
21.25 "Размова дня".
21.45, 02.40 "54%".
22.10 "Парадокс". Серыял.
22.50 "Аблічча Нашай і Вашай свабоды". Дак.фільм.
23.30 "Эксперт".

ЧЕТВЕРГ, 27 МАРТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 "Доброе утро, Беларусь!".
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.30 "Новости".
07.05, 08.05 "Деловая жизнь".
07.10, 08.10, 19.40, 00.15 "Зона Х".
09.10, 15.25 "Дыши со мной". Сериал.
11.05, 19.55 "Азазель". Сериал.
12.10, 01.00 "Мистические истории".
13.05, 21.45 "Анна Герман". Сериал.
15.15, 18.40 "Новости региона".
17.35 "Белорусское "Времечко".
19.20, 23.55 "Сфера интересов".
21.00 "Панорама".
00.50 "День спорта".

Беларусь 2

07.00 "Утро".
09.00, 21.20 "Тэлебарометр".
09.05, 17.55 "Двое из ларца". Сериал.
10.10 "Завтра — это мы!".
10.40, 23.35 "Я — телохранитель". Сериал.
11.45, 18.55 "Украсть у...". Сериал.
13.40 "Под грифом "Известные".
14.15, 22.40 "Реальные пацаны". Сериал.
15.25, 21.30 "Универ. Новая общага". Сериал
16.30 "Автобаттл".
17.05 "Клуб Винкс. Школа волшебниц". Мультсериал.
20.45 Футбол. Чемпионат мира по футболу-2014. Видеожурнал.
21.25 "КЕНО".

Беларусь 3

07.20 "Дабраранак".
07.50 "Хачу ўсё ведаць!".
08.00, 12.15, 14.55, 17.00, 21.05, 00.35 "Калейдаскоп".
08.05, 12.25, 15.05, 17.10, 00.40 "Энцыклапедыя беларускага спорту".
08.15, 20.00 "Залатое цяля". Серыял.
09.00, 22.05 "Дыя@блог".
09.30, 21.10 "Мегрэ". Серыял.
10.15, 00.10 "Святло далёкай зоркі".
10.40, 13.55, 17.40, 19.35 "Размаўляем па-беларуску".
10.45 "Рудабельская Рэспубліка". Маст.фільм.
12.35 "Карані".
13.00 "Падарожжа са смакам".
13.35 "Імгненні музейнай цішыні".
14.00 "Госць". Маст.фільм.
14.30 "Скарбніца Гомельшчыны".
15.15 "Лабірынты".
15.40 "Палескі пачастунак".
15.55 "Янка Маўр. Капітан дзіцячых мараў".
16.20 "Росчырк часу".
16.35 "Маё кіно. Валерый Панамароў".
17.20 "Адлюстраванні".
17.45 "Канструктывізм".
18.10 "Плошча мастацтваў".
18.40 "Цуды прыроды".
19.05 "Наша спадчына".
19.40 "Чырвоны д'ябал".
20.45 "Калыханка".
22.30 "Жаніцьба".

Беларусь 5

08.05, 19.55 Теннис. Турнир ВТА. Майами.
10.05 Футбол. "Вест Хэм"—"Халл Сити".
12.00 Футбол. "Ливерпуль"—"Сандерленд".
13.50 Олимпийские игры. Сочи-2014. Сноуборд.
14.55 Олимпийские игры. Сочи-2014. Фристайл.
15.55 Хоккей. КХЛ. Плей-офф.
18.15 Олимпийские игры. Сочи-2014. Биатлон.
22.00 "Время футбола". Превью к чемпионату Беларуси.
22.40 Олимпийские игры. Сочи-2014. Фигурное катание.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Жить здорово!".
10.25 "Контрольная закупка".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 "Новости спорта".
11.10 "В наше время".
12.05 "Они и мы".
13.10 "Доброго здоровьица!".
13.55 "Модный приговор".
15.00 "Наедине со всеми".
16.15 "Понять. Простить".
16.55 "Давай поженимся!".
18.20 "Смешное и еще смешнее".
18.50 "Пусть говорят".
20.00 "Время".
21.05 "Гетеры майора Соколова". Сериал.
23.20 "Другая земля". Худ.фильм.
01.05 "Ночные новости".

РТР-Беларусь

07.00 "Утро России".
10.00 "Особый случай".
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "Вести".
11.30 "Прямой эфир".
12.45 "Зоннентау". Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.35 "Новости — Беларусь".
14.30 "Извините, мы не знали, что он невидимый".
15.35 "О самом главном".
17.10 "Хозяйка моей судьбы". Сериал.
18.05 "Пока станица спит". Сериал.
18.55 "Блудные дети". Сериал.
20.45 "Ласточкино гнездо". Сериал.
21.45 "Я больше не боюсь". Сериал.
23.45 "Тайны следствия". Сериал.
00.35 "На пороге вечности. Код доступа".

НТВ-Беларусь

06.00 "НТВ утром".
08.40, 10.20 "Возвращение Мухтара". Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.10 "Сегодня".
11.00 "До суда".
11.55 "Суд присяжных".
13.25 "Суд присяжных. Окончательный вердикт".
14.25 "Дело врачей".
15.15 "Дело вкуса".
15.40, 18.30 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
16.25 "Прокурорская проверка".
17.35 "Говорим и показываем".
19.35 "Дикий". Сериал.
23.35 "Под прицелом". Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
09.00, 18.30 "Вам и не снилось".
10.05 "Добро пожаловаться!".
10.40, 17.30 "Званый ужин".
11.35 "Вовочка-3". Сериал.
12.05 "Семейные драмы".
13.00 "Приключения дилетанта".
13.50 "Круг друзей". Худ.фильм.
15.45 "Не ври мне!".
16.50 "Следаки". Сериал.
20.00 "Столичные подробности".
20.15 "Смертельная битва". Худ.ф.
22.10 "Смотреть всем!".
23.00 "Тайны мира".
23.55 "Автопанорама".
00.15 "Белые ночи". Худ.фильм.

Мир

05.00 "180 минут".
08.15 "Зимняя вишня". Сериал.
10.00, 00.15 "Прощальная гастроль артиста". Худ.фильм.
11.30 "Диаспоры".
12.00, 15.00, 18.00, 21.00 "Новости Содружества".
12.20 "Чужие ошибки". Сериал.
14.00 "Эпоха. События и люди". Док.фильм.
15.20, 23.20 "Слово за слово".
16.10, 03.30 "Монтекристо". Сериал.
18.20 "МУР есть МУР". Сериал.
21.20 "Капкан". Сериал.
23.00, 04.30 "Преступление и наказание".
01.55 "Обручальное кольцо". Сериал.

Белсат

07.00, 09.20, 12.20, 14.40, 00.10, 02.35 "Інфармацыйна-публіцыстычны блок".
08.30, 13.55 "Маю права".
08.50, 14.15, 21.00, 02.10 "Аб'ектыў".
09.40, 15.00 "54%".
10.00, 15.25 "Рэмарка".
10.30, 15.50 "Эксперт".
11.00, 16.20 "Парадокс". Серыял.
11.45, 17.20 "Аблічча Нашай і Вашай свабоды". Дак.фільм.
17.05 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
17.55 "Час гонару". Серыял.
18.45 "Калыханка для самых маленькіх".
19.00, 19.30 "Навіны".
19.10"Агляд медыяў".
19.20, 20.15 "Гарачы каментарый".
19.50 "Сальда".
20.10 "Агляд падзей культуры".
20.30, 01.45 "Рэпартэр".
21.25 "Размова дня".
21.45, 02.55 "Два на два".
22.20 "Цвэтанка". Дак.фільм.
23.25 "Фальшываманетчыкі. Вяртанне "Зграі". Серыял.

ШТО? ДЗЕ? КАЛІ?

22—31 сакавіка

Канцэрты

Палац Рэспублікі
22 — Юбілейны канцэрт гурта **"Любэ".**
29 — Шоу-балет Алы Духавой **"Тодес".**
31 — "Театр. Вечная любовь". **Армен Джыгарханян**.

Канцэртная зала "Мінск"
23 — "Мадагаскар".
24 — "Дэнс-шоу-комедия "Кастинг".
25 — "Предбанник".
28 — "Большой смешной концерт".

Палац культуры ім. Шарко
22 — Рок-князёўна **Кася Камоцкая** і легенда аўтарскай песні **Алесь Камоцкі** ўпершыню ў сумесным вясновым канцэрце.

Белдзяржфілармонія
22 — "Свята баяна".
24, 25, 26, 27 — "Шлягеры на ўсе часы". Нацыянальны акадэмічны канцэртны аркестр Беларусі.
29 — Нацыянальны акадэмічны народны хор Рэспублікі Беларусь імя Г.Цітовіча.
30 — Карл Орф, кантата "Карміна Бурана". Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр Рэспублікі Беларусь.

Малая зала
22 — Канцэрт фартэпіяннай музыкі.
23 — *Абанемент №4* "Спяваюць хлопчыкі".
30 — "Чароўныя гукі домры", лаўрэаты міжнародных конкурсаў **Леанід Чарняк і Ірына Карнажыцкая** (домра), **Вераніка Сахарава** (фартэпіяна).-

22 сакавіка
Мінск, Палац культуры ім. Шарко
Рок-князёўна
Кася Камоцкая
і легенда аўтарскай песні
Алесь Камоцкі
ўпершыню
ў сумесным
вясновым
канцэрце.

ПЯТНИЦА, 28 МАРТА

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 "Доброе утро, Беларусь!".
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 01.05 "Новости".
07.05, 08.05 "Деловая жизнь".
07.10, 08.10, 19.20, 00.35 "Зона Х".
09.10, 15.25 **"Дыши со мной"**. Сериал.
11.00, 19.55 **"Азазель"**. Сериал.
12.10, 01.35 "Мистические истории".
13.05 **"Анна Герман"**. Сериал.
15.15, 18.40 "Новости региона".
17.20 "Без права на дубль".
18.10 "Тайны следствия".
21.00 "Панорама".
21.45 "Наши".
21.55 **"Плохие парни"**. Худ.фильм.
00.05 "Журналистское расследование".
01.25 "День спорта".

Беларусь 2
07.00 "Утро".
09.00, 21.20 "Телебарометр".
09.05, 17.55 **"Двое из ларца"**. Сериал.
10.10 "Стиль-бюро".
10.45 **"Я — телохранитель"**. Сериал.
11.45 **"Украсть у..."**. Сериал.
13.40 "Под грифом "Известные".
14.15 "Реальные пацаны". Сериал.
15.20 **"Универ. Новая общага"**. Сериал.
16.25 "Империя песни".
17.30 "Клуб Винкс. Школа волшебниц".
18.55 **"Сумерки. Сага. Рассвет: часть 2"**. Худ.фильм.
21.25 "КЕНО".
21.30 "Битва экстрасенсов".
22.40 "Репортер".
23.25 Comedy Woman".
00.20 **"Жестокие игры"**. Худ.ф.

Беларусь 3
07.20 "Дабранакі".
07.50 "Хачу ўсё ведаць!".
08.00, 12.30, 15.00, 17.00, 21.05, 00.20 "Калейдаскоп".
08.05, 12.35, 15.05, 17.10, 00.30 "Энцыклапедыя беларускага спорту".
08.15 **"Залатое цяля"**. Серыял.
09.00, 21.55 "Сіла веры".
09.30, 21.10 **"Мегрэ"**. Серыял.
10.20, 23.55 "Свята далёкай зоркі".
10.45, 15.45, 17.45, 19.00 "Размаўляем па-беларуску".
10.50 "Жанічцьба".
12.45 "Звоняць, адчыніце дзверы. Аляксандр Міта".
13.05 "Скарбніца Мінушчыны".
13.35 "Сямейны альбом".
13.45 "Плошча мастацтваў".
14.15 "Краіна лясоў і азёраў".
14.30 "Я чуў, як зямля стагнала...".
15.15 "Падарожжа са смакам".
15.50 "Настальжы".
16.15 "Наша спадчына".
16.30 "Брэсцкая унія".
17.15 "Карані".
17.50 "Адлюстраванні".
18.10 "Музеум".
18.25 **"Кола"**. Маст.фільм.
18.50 "Палескі пачастунак".
19.05 "Цуды прыроды".
19.35 **"За двума зайцамі"**. Маст.ф.
20.45 "Калыханка".
22.20 "Залатыя песні Якава Навуменкі".
23.30 "АРТиШОК".
23.20 "Время футбола". Превью к чемпионату Беларуси.
00.00 Европейский покерный тур.

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Жить здорово!".
10.25 "Контрольная закупка".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 "Новости спорта".
11.10 "В наше время".
12.05 "Они и мы".
13.10 "Доброго здоровьица!".
13.55 "Модный приговор".
15.00 "Обратный отсчет".
15.30 "Учиться жить".
16.15 **"Раба любви"**. Худ.фильм.
18.20 "Жди меня". Беларусь".
18.55 "Поле чудес".
20.00 "Время".
21.05 "Вечерний Минск".
22.20 "Что? Где? Когда? в Беларуси".
23.35 **"Послезавтра"**. Худ.фильм.
01.50 "Ночные новости".

Беларусь 5
08.10, 13.00 Биатлон. Кубок мира.
09.05 Теннис. Турнир ВТА. Майами.
11.10 Хоккей. КХЛ. Плей-офф.
14.00 Олимпийские игры. Сочи-2014. Шорт-трек.
16.25 Олимпийские игры. Сочи-2014. Горнолыжный спорт.
17.25 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
18.00 "Фактор силы".
18.30 Хоккей. Чемпионат Беларуси. Финал.
21.00 Хоккей. КХЛ. Плей-офф. 1/2 финала.

РТР-Беларусь
07.00 "Утро России".
10.00 "Особый случай".
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "Вести".
11.30 "Прямой эфир".
12.45 **"Зоннентау"**. Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.50 "Новости — Беларусь".
14.30 "Другие берега Анастасии Вертинской".
15.35 "О самом главном".
16.35 "Вся Россия".
17.10 **"Хозяйка моей судьбы"**. Сериал.
18.05 **"Пока станица спит"**. Сериал.
18.55 **"Блудные дети"**. Сериал.
20.55 **"Ласточкино гнездо"**. Сериал.
21.55 "Поединок".
00.00 "Живой звук".

НТВ-Беларусь
06.00 "НТВ утром".
08.45, 10.20 **"Возвращение Мухтара"**. Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 "Сегодня".
11.00 "До суда".
11.55 "Суд присяжных".
13.25 "Суд присяжных. Окончательный вердикт".
14.25 "Дело врачей".
15.15 "Дело вкуса".
15.40, 18.35 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
16.25 "Прокурорская проверка".
17.35 "Говорим и показываем".
19.35 **"Морские дьяволы. Смерч. Судьбы"**. Сериал.
23.15 **"Под прицелом"**. Сериал.
01.00 "Авиаторы".

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
09.00 "Вам и не снилось".
10.05 "Автопанорама".
10.40, 17.30 "Званый ужин".
11.35 **"Вовочка-3"**. Сериал.
12.05 "Семейные драмы".
13.00 "Здравствуйте, доктор!".
13.50 **"Смертельная битва"**. Худ.фильм.
15.45 "Не ври мне!".
16.50 **"Следаки"**. Сериал.
18.30 "Такова судьба".
20.00 "Столичные подробности".
20.15 **"Полицейская академия-5. Задание — Майами-Бич"**. Худ.фильм.
22.00, 23.00 "На том же месте в тот же час".
23.50 "Большая игра".
00.35 **"Украденные поцелуи"**. Худ.фильм.

Мир
05.00 "180 минут".
08.15 **"Сто грамм для храбрости"**. Худ.фильм.
10.00, 00.15 **"Раз на раз не приходится"**. Худ.фильм.
11.30 "Добро пожаловать".
12.00, 15.00, 18.00 "Новости Содружества".
12.20 **"Чужие ошибки"**. Сериал.
14.00 "Эпоха. События и люди".
14.30 **"Полосатый рейс"**. Док.фильм.
15.20 "Еще не вместе".
16.00, 01.50 **"Монтекристо"**. Сериал.
18.20 **"Медовая любовь"**. Худ.фильм.
21.40 "МосГорСмех".
22.35 **"Тайна "Черных дроздов"**. Худ.фильм.
01.40 "Приключения Македонской".
03.40 **"Подкидыш"**. Худ.фильм.

Белсат
07.00, 09.20, 12.25, 14.50, 00.15, 02.40 "Інфармацыйна-публіцыстычны блок".
08.30, 13.55 "Рэпартэр".
08.55, 14.25, 21.00, 02.15 "Аб'ектыў".
09.40, 15.10 "Два на два".
10.10, 15.40 "Маю права".
10.30, 16.00 **"Фальшывамаметчыкі. Вяртанне "Згаі"**. Серыял.
11.20, 16.45 "Цвітанка". Дак.фільм.
17.55 **"Ранча"**. Серыял.
18.45 "Калыханка для самых маленькіх".
19.00, 19.30 "Навіны".
19.10 "Агляд медыяў".
19.20, 20.15 "Гарачы каментарый".
19.50 "Дэвайс".
20.10 "Агляд падзей культуры".
20.30, 00.45 "ПраСвет".
21.25 "Размова дня".
21.45, 03.00 "Зоры не спяць".
22.20 **"Уніз каляровым узгоркам"**. Маст.фільм.

СУББОТА, 29 МАРТА

Беларусь 1
07.20 "Існасць".
07.45, 00.55 **"Корона Российской империи, или Снова неуловимые"**. Худ.фильм.
09.00, 12.00, 15.00 "Новости".
09.10 "Врачебные тайны".
09.35, 23.40 **"Сваты"**. Сериал.
11.00 "О еде".
11, 30, 18.35 "Доверяй и проверяй".
12.10 "Клуб редакторов".
12.55 "Здоровье".
13.45 "Журналистское расследование".
14.15 "Вокруг планеты".
15.15 "Новости региона".
15.30 "Наши".
15.45 "История "Славянского базара".
17.20 "Большая разница".
19.10, 21.45 **"Черная метка"**. Сериал.
21.00 "Панорама".
23.30 "День спорта".

Беларусь 2
07.50 **"Ласточкино гнездо"**. Сериал.
08.50, 21.10 "Телебарометр".
08.55 "Клуб Винкс. Школа волшебниц".
10.10 "Белорусская кухня".
10.55, 21.45 **"Интерны"**. Сериал.
12.45 "Битва экстрасенсов".
13.55 **"Башня ужаса"**. Худ.фильм.
15.40 "Выше крыши".
16.15 **"Свидание вслепую"**. Худ.фильм.
18.00 "Империя песни".
19.15 "Ваше лото".
19.55 "Пятерочка".
20.05 "Суперинтуиция. Любовь".
21.05 "КЕНО".
21.15 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Видеожурнал.
23.35 **"Веселые каникулы"**. Худ.фильм.
01.20 "Хоккей для всех".

Беларусь 3
08.00, 10.45, 12.30, 15.00, 17.40, 21.05, 23.50 "Калейдаскоп".
08.05 "Таямніца душы".
08.35 "АРТиШОК".
09.00, 11.30, 13.45, 16.30 "Размаўляем па-беларуску".
09.05 **"За двума зайцамі"**. Маст.ф.
10.15 "Наперад у мінулае".
10.50 "Цуды прыроды".
11.15 "Палескі пачастунак".
11.35 "Камертон".
12.05 "Скарбніца Гомельшчыны".
12.35 **"Незнаёмая песня"**. Маст.фільм.
13.05 "Карані".
13.30 "Музеум".
13.50 "Падарожжа са смакам".
14.20 "Росчырк часу".
14.35 "Роднае слова".
15.10 "Ваенна-палявая пошта".
15.35 "Наша спадчына".
15.50 "Паясы Вялікага княза Вітаўта".
16.35 "Залатыя песні Якава Навуменкі".
17.50 **"Першыя выпрабаванні"**. Маст.фільм.
20.45 "Калыханка".
21.10 **"Кармен"**. Маст.фільм.
23.00 "Эпоха".

Беларусь 5
07.50 Хоккей. КХЛ. Плей-офф. 1/2 финала.
09.40, 17.55 Хоккей. Чемпионат Беларуси. Финал.
11.25 Олимпийские игры. Сочи-2014. Фигурное катание.
13.25 Футбол. "Шахтер" (Солигорск) — БАТЭ (Борисов).
15.40 Футбол. "Манчестер Юнайтед"—"Астон Вилла".
20.25 Футбол. Чемпионат Англии. "Арсенал"—"Манчестер Сити".
22.30 Теннис. Турнир ВТА. Майами. Финал.
00.30 Европейский покерный тур.

ОНТ
07.00 "Субботнее утро".
08.00, 09.00, 16.00, 20.30 "Наши новости".
09.05 "Смешарики".
09.20 "Здоровье".
10.25 "Смак".
11.05 "Идеальный ремонт".
12.05 "Умницы и умники".
12.50 "Дон Кихот в волшебной стране". Мультфильм.
14.10 **"Дума"**. Худ.фильм.
16.15, 21.00 "Новости спорта".
16.20 "Ералаш".
16.40 "Жизнь — не сказка".
17.40 "Один против всех".
18.30 "Академия талантов".
21.05 "Точь-в-точь!".
23.55 "Что? Где? Когда?".
01.10 **"Обезьяна на плече"**. Худ.ф.

РТР-Беларусь
07.00 **"Предсказание"**. Худ.фильм.
08.45 **"Платье от кутюр"**. Худ.фильм.
10.20 "Утренняя почта".
11.00, 14.00, 20.00 "Вести".
11.10 "Субботник".
11.50 "Планета собак".
12.25 **"Уроки французского"**. Худ.ф.
14.15 "Честный детектив".
14.50 "Кривое зеркало".
16.50 "Субботний вечер".
19.00 "Картина мира".
19.55 "Погода на неделю".
20.45 **"Если ты не со мной"**. Худ.фильм.

НТВ-Беларусь
06.30 **"Завещание Ленина"**. Сериал.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00 "Сегодня".
08.20 "Смотр".
08.50 "Их нравы".
09.25 "Дело вкуса".
10.20 "Главная дорога".
10.50 "Кулинарный поединок".
11.55 "Квартирный вопрос".
13.20 "Я худею".
14.20 **"Второй убойный"**. Сериал.
16.15 "Спасатели".
16.45 "Следствие вели...".
17.35 "Очная ставка".
18.30 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
19.00 "Центральное телевидение".
19.55 "Новые русские сенсации".
20.55 "Ты не поверишь!".
21.55 **"Просто Джексон"**. Худ.фильм.
23.40 **"Кориолан"**. Худ.фильм.

СТВ
06.10 **"Студенты"**. Сериал.
07.50 **"Полицейская академия-5. Задание — Майами-Бич"**. Худ.фильм.
09.35 "Чистая работа".
10.30 "Секретные территории".
11.30 "Минск и минчане".
12.05 "Приключения дилетанта".
12.40 **"Зайчик"**. Худ.фильм.
14.20 "Военная тайна".
16.30, 19.30 "24 часа".
16.45 "Наше дело".
17.00 "Большой город".
17.40 "Странное дело".
18.35 "Нам и не придумаешь".
20.00 "СТВ-спорт".
20.10 **"Одинадцать друзей Оушена"**. Худ.фильм.
22.20 "Звездный ринг".
23.25 **"Шагреневая кожа"**. Худ.фильм.
01.10 "Смотреть всем!".

Мир
05.00 Мультфильмы.
06.50 **"Посейдон" спешит на помощь"**. Худ.фильм.
08.00 "Миллион вопросов о природе".
08.15 "Экспериментаторы".
08.30 "Мечтай! Действуй! Будь!".
09.00, 15.00 "Новости Содружества".
09.10 "Любимые актеры".
09.40 **"Тайна "Черных дроздов"**. Худ.фильм.
11.25 **"Медовая любовь"**. Сериал.
15.10, 00.00 **"Загадочные убийства Агаты Кристи"**. Сериал.
18.25 **"Зависть богов"**. Худ.фильм.
20.45 "Новости культуры".
21.25 **"Другая жизнь женщины"**. Худ.фильм.
23.10 "МосГорСмех".
03.15 **"Свинарка и пастух"**. Худ.фильм.

Белсат
07.00, 09.25 Інфармацыйна-публіцыстычны блок.
08.30, 18.10 "ПраСвет".
09.00, 21.00, 00.40 "Аб'ектыў".
09.45 "Зоры не спяць".
10.15 "Казкі для дзетак".
10.40 **"Ажыятаж вакол Басі"**. Серыял.
11.10 "Два на два".
11.40 "Асабісты капітал".
12.05 "Відзьмо-невідзьмо".
12.30 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
12.55 **"Лонданцы"**. Серыял.
13.45 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
13.55 "Цвітанка". Дак.фільм.
15.05 **"Час гонару"**. Серыял.
15.55 **"Уніз каляровым узгоркам"**. Маст.фільм.
17.50 "Беларусы ў Польшчы".
18.35 "Фітнес-шмітнес".
18.55 "Калыханка для самых маленькіх".
19.10 "Моўнік".
19.20 "Назад у будучыню".
19.30 **"Mad Men. Утрапёныя"**. Серыял.
20.20 "Зона "Свабоды".
21.15 "Невядомая Беларусь": "Праклятыя і забытыя". Дак.фільм.
22.15 **"Выкрадальнік рай"**. Маст.фільм.
23.45 "Дэмакратыя. Год нулявы". Дак.фільм.

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 30 МАРТА

Беларусь 1
07.45, 01.35 **"Корона Российской империи, или Снова неуловимые"**. Худ.фильм.
09.00, 12.00, 15.00 "Новости".
09.10 "Арсенал".
09.40, 20.25 **"Сваты"**. Сериал.
11.00 "О еде".
11.30 "XXL WOMAN TV".
12.10 "Новости. Центральный регион".
12.35 "Зона Х".
13.15 "Коробка передач".
13.50 "БеларусьLIFE".
14.20 "Тайны следствия".
15.15 "Твой город".
15.30 "Eurovision. Итоги недели".
15.50 "Звездная жизнь".
17.20 **"Нелюбимый"**. Сериал.
21.00 "Главный эфир".
21.55 "Навіны надвор'я".
22.15 **"Петля времени"**. Худ.фильм.

Беларусь 2
07.40 **"Ласточкино гнездо"**. Сериал.
08.40, 20.25 "Телебарометр".
08.45 "Клуб Винкс. Школа волшебниц". Мультсериал.
10.00 "Завтра — это мы!".
10.30, 21.40 **"Интерны"**. Сериал.
12.30 "Автобаттл".
13.05 "Стиль-бюро".
13.40 "Суперинтуиция. Любовь".
14.45 "Женская лига. Парни. Деньги. Любовь".
15.15 **"Сумерки. Сага. Рассвет: часть 2"**. Худ.фильм.
17.25 "Под грифом "Известные".
18.05 "Comedy Woman".
19.15 "Суперлото".
21.00 "Спортлото 5 из 36".
21.05 "КЕНО".
21.10 "Тело человека".
23.35 Гандбол. Отборочный матч чемпионата Европы. Женщины. Беларусь—Норвегия.

Беларусь 3
08.00, 11.55, 13.30, 15.00, 21.05, 23.40 "Калейдаскоп".
08.05 **"Першыя выпрабаванні"**. Маст.фільм.
11.00 "Эпоха".
12.00 "Скарбніца Мінушчыны".
12.25, 16.15, 20.40 "Размаўляем па-беларуску".
12.30 "Полета вольное упорство...".
13.05 "Падарожжа са смакам".
13.35 "У рэху імені твайго...".
13.50 "Любоў і жыццё маё...".
14.20 "Наша спадчына".
14.35 "Лабірынты".
15.10 "Карані".
15.35 "Музеум".
15.50 "Наперад у мінулае".
16.20 **"Фантазії Вяснухіна"**. Маст.ф.
18.25, 23.15 "Культпрасвет".
18.55 **"Кармен"**. Маст.фільм.
20.45 "Калыханка".
21.10 "Чалавек на сваім месцы".
22.10 **"Час для роздуму"**. Маст.ф.

Беларусь 5
08.10 Футбол. "Саутгемптон"—"Ньюкасл".
10.05 Футбол. "Суонси"—"Норвич".
12.00 Футбол. "Кристал Пэлас"—"Челси".
13.55 Футбол. "Днепр" (Могилев) — "Динамо" (Минск).
15.55 Гандбол. Отборочный матч чемпионата Европы. Беларусь—Норвегия. Женщины.
17.55 Футбол. "Ливерпуль"—"Тоттенхем".
20.00 Хоккей. КХЛ. Плей-офф. 1/2 финала.
21.50 Футбол. "Фулхэм"—"Эвертон".

ОНТ
07.00 "Воскресное утро".
08.00, 09.00, 16.00 "Наши новости".
09.05 "Воскресная проповедь".
09.20 "Смешарики. ПИН-код".
09.35 "Непутевые заметки".
09.55 "Пока все дома".
10.45 "Фазенда".
11.20 "Свадебный переполох".
12.15 "Брэйн-ринг".
13.10 **"12 стульев"**. Худ.фильм.
16.15 "Новости спорта".
16.20 **"На крючке"**. Худ.фильм.
18.00 "Рассмеши комика".
18.50 "Я люблю Беларусь!".
20.00 "Контуры".
21.05 "Клуб веселых и находчивых". Высшая лига.
23.30 **"8 первых свиданий"**. Худ.фильм.

РТР-Беларусь
07.00 **"Если ты не со мной"**. Худ.фильм.
10.10 "Сам себе режиссер".
11.00, 14.00, 20.00 "Вести".
11.15 "Смехопанорама".
11.45 "В мире животных".
12.20 Мультфильм.
12.25 **"Он, она и дети"**. Худ.фильм.
14.15 **"ХА!"**. Маленькие комедии.
14.35 "Мосфильм". 90 шагов".
14.50 **"Каминный гость"**. Худ.фильм.
16.40 **"Пять лет и один день"**. Худ.фильм.
18.40 "Смеяться разрешается".
21.25 **"Ты будешь моей"**. Худ.фильм.
23.20 "Воскресный вечер".

НТВ-Беларусь
06.30 **"Завещание Ленина"**. Сериал.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 "Сегодня".
08.20 "Медицинские тайны".
08.50 "Их нравы".
09.25 "Едим дома!".
10.20 "Первая передача".
10.50 "Чудо техники".
11.20 "Поедем, поедим!".
11.55 "Дачный ответ".
13.20 "Таинственная Россия".
14.10 **"Второй убойный"**. Сериал.
16.15 "И снова здравствуйте!".
16.40 "Следствие вели...".
17.35 "Очная ставка".
18.25 "Чрезвычайное происшествие. Обзор за неделю".
19.50 "Темная сторона".
20.45 **"Чиста вода у истока"**. Худ.фильм.
00.20 "Школа злословия".

СТВ
06.10 **"Студенты"**. Сериал.
07.50 **"Одинадцать друзей Оушена"**. Худ.фильм.
10.00, 17.50 "Автопанорама".
10.30 "Тайны мира".
11.30 "Большой завтрак".
12.10 "Здравствуйте, доктор!".
12.45 **"Деревенский детектив"**. Худ.фильм.
14.25 "Территория заблуждений".
15.25 "Представьте себе".
16.00 "Центральный регион".
16.30 "24 часа".
16.50 "Человек-неформат, или 6:5 в пользу Задорнова".
18.20 "На том же месте в тот же час".
19.30 "Неделя".
20.40 **"Мосты округа Мэдисон"**. Худ.фильм.
23.10 "Организация Определенных Наций".
00.30 **"Барабанщик"**. Худ.фильм.

Мир
05.00 Мультфильмы.
06.50 "Безбилетная пассажирка".
08.05 "Знаем русский".
09.00, 15.00 "Новости Содружества".
09.10 "Приключения Македонской".
09.20 "Сармат".
09.35 "С миру по нитке".
10.00, 00.20 **"Трезубец бога Шивы"**. Худ.фильм.
13.00 "Еще не вместе".
13.40 **"Сто грамм для храбрости"**. Худ.фильм.
15.10, 21.30 **"Голоса"**. Сериал.
20.00 "Вместе".
03.15 **"Моя любовь"**. Худ.фильм.

Белсат
07.00 "Аб'ектыў".
07.15, 11.25 "Казкі для дзетак".
07.50, 12.25 **"Тры шалёных нулі"**. Серыял.
08.15 "Зона "Свабоды".
08.50 "Беларусы ў Польшчы".
09.05 "Рэмарка".
09.35 "54%".
09.55 "Рэпартэр".
10.20 "Невядомая Беларусь": "Праклятыя і забытыя". Дак.фільм.
12.00 **"Ажыятаж вакол Басі"**. Серыял.
12.55 "Дэмакратыя. Год нулявы". Дак фільм.
13.45 "Фітнес-шмітнес".
14.05 **"Парадокс"**. Серыял.
14.50 **"Выкрадальнік рай"**. Маст.фільм.
16.20 **"Mad Men. Утрапёныя"**. Серыял.
17.05 "Сага страдацкая пушчы". Дак.фільм.
18.00 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
18.30 "Калыханка для самых маленькіх".
18.40 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
18.55, 23.40 "Форум".
19.40 "Эксперт".
20.15 "Шахматная вайна". Дак.фільм.
21.10 **"Песня-прызнанне Бобі Лонгу"**. Маст.фільм.
23.05 "Зоры не спяць".

ШТО? ДЗЕ? КАЛІ?

22—30 сакавіка

МІНСК
Тэатры

Нацыянальны акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы
22, 23, 25 — **ПРЭМ'ЕРА!** "Дон Жуан".
26 — "Паўлінка".
27 — "Выкраданне Еўропы, альбо Тэатр Уршулі Радзівіл".
28 — "Вечар".
29, 30 — "Ноч на Каляды".

Рэспубліканскі тэатр беларускай драматургіі
22 — "А мне не соромна!..", "Адаль".
23 — "Воўк-марапалавец", "Нязваны госць".
25 — "А мне не соромна!..", "Белы анёл з чорнымі крыламі".
26, 28, 29 — "Гісторыя двух сабак".
27 — *Міжнародны дзень тэатра ў РТБД.* Тэатральны капуснік.
28 — "Купала. Кругі раю".
29 — "Адамавы жарты".
30 — "Два чароўныя парасоны". **ПРЭМ'ЕРА!** ***"Кантракт"***.

Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета
22 — "Евгений Онегин".
23 — "Терем-теремок", "Баядерка".
25 — "Летучий голландец".
26 — "Бахчисарайский фонтан". Проект "История оперы".
27 — "Волшебная музыка", "Волшебная флейта".
28 — "Три поросенка", "Ромео и Джульетта".
29 — "Кощей Бессмертный".
30 — "Терем-теремок", "Сотворение мира".

Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя М.Горкага
22 — "Поймавный сетью".
23 — "Звезды седьмого неба", "Уходил супруг от супруги".
28, 29 — "Проделки Ханумы".
30 — "Волшебные кольца Альманзора", "Идеальный муж".

Тэатр-студыя кінаакцёра
22, 23 — "Средство Макропулоса".
25, 26 — "Хто смяецца апошнім".
27, 28 — "Механический человек".
29 — "Заноза".
30 — "Поле битвы".

Новы тэатр
22 — "Персидская сирень".
25 — "Счастье мое...".
29 — "Бешеные деньги".
30 — "Зацюканы апостал".

Беларускі дзяржаўны акадэмічны музычны тэатр
22 — "Волшебная лампа Аладдина", "Граф Люксембург".
23 — "Щелкунчик", "Сильва".
29, 30 — "Цыганский барон".

Сучасны мастацкі тэатр
22 — "Айболит@Бармалей", "С тобой".
23 — "Золушка", "Американская комедия".
24 — "Женюсь на обеих".
27 — "Пора По Парам".
28 — "Плачу за удовольствие".
29 — "Американская комедия".
30 — "Золушка", "Фигаро.tut".

Тэатр юнага гледача
22 — "Вясёлы Роджар".
23 — "Приключения Бибигона".
24 — "Кот у ботах".
25, 26 — "Сакрэт сапраўднага сяброўства".
27 — "Брык і Шуся шукаюць лета".
28 — "Казка чароўнага леса".
29 — "Белоснежка і сем гномаў".
30 — "Тры парсючкі".

Беларускі дзяржаўны тэатр лялек
22 — "Кот в сапогах".
23 — "Марынка-крапіўніца".
24 — "Чароўныя падарункі".
26 — "Синяя птица".
27 — "Чаму старэюць людзі?".
28, 29 — "Малыш и Карлсон, который живет на крыше".
30 — "Веселый цирк".

Беларускі дзяржаўны маладзёжны тэатр
25 — "Веселый кирмаш".
26 — "Веер".
28 — "Тойбеле и ее демон".
29 — "Волшебное кольцо", "Любовь втроем".

Мінск
Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя М.Горкага
30 сакавіка— "Ідэальны муж".

Маладзёжны тэатр эстрады
22, 23 — "Двое из ларца — одинаковы с лица".
26 — **ПРЭМ'ЕРА!** "Мікітаў лапаць — "руками не лапать!".
27 — Сольны канцэрт **Гюнеш** "Что в этом сердце...".

Драматычны тэатр Беларускай арміі
22 — "Ромео и Джульетта".
25, 26 — "Принцесса и солдат".
28, 29 — "Собака на сене".

Беларускі паэтычны тэатр аднаго акцёра "Зніч"
24 — "Красенцы жыцця".
28 — "Прыпадаю да нябёс...".

БРЭСТ

Брэсцкі акадэмічны тэатр драмы
22 — "Карлик Нос", "Мужчина в подарок".
25 - Канцэрт сімфанічнага аркестра.
26 — "Барские причуды".
28 — "Двое".
29, 30 — "Мой бедный Марат".

Брэсцкі абласны тэатр лялек
22 — "Питэр Пэн".
23 — "Чебурашка".
27 — "Али-Баба и сорок разбойников".
29 — "Доктор Айболит".
30 — "Маленькая фея".

ВІЦЕБСК

Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя Якуба Коласа
23 — "Жарты".
25 — "Дом Бернарды Альбы".
26 — "Я свободен!".
27 — "Псіхааналітык для псіхааналітыка".
28 — "Похороните меня за плинтусом".
29 — "Дилижанс".

"Лялька"
22 — "Сунічкі для Велікачкі".
23, 25 — "Тук-тук! Хто там?".
26 — "Хлопчык-зорка".
27 — "Дзкамерон".
28, 29 — "Цудоўная скрыня з зялёным гарошкам".
30 — "Ямелева шчасце".

ГОМЕЛЬ

Гомельскі гарадскі маладзёжны тэатр
27 — "Ромео и Джульетта P.S.".
28 — "Букет для внука".
29 — "Рождение".
30 — "Ужин с дураком".

Гомельскі абласны драматычны тэатр
22, 23 — "Безумный день, или Женитьба Фигаро".
23 — "Суперзаяц".
26 — "Палата бизнес-класса".
27 — "Кулисы нараспашку".
28, 29 — "Любовь под вязами".
30 — Музычны тэатр "Петербургская оперетта": "Мистер Икс".

Гомельскі тэатр лялек
22 — "Кот в сапогах".
23 — "Я — цыпленок, ты — цыпленок".
28 — "Вишневый сад".
30 — "Дюймовочка".

ГРОДНА

Гродзенскі абласны драматычны тэатр
22 — "Свободная пара".
23 — "Винни Пух и все, все, все...".
25, 27 — "За двума зайцамі".
26 — "Рождение".
28 — Рускі драматычны тэатр Літвы: "Сволочная любовь".
29 — Рускі драматычны тэатр Літвы: "Метод Гренхольма".
30 — "Тряпичная кукла", "Полет над гнездом кукушки".

Гродзенскі тэатр лялек
22 — "Кариус и Бактус".
23 — "Кошкин дом".
Антологія гарадскога рамонса "Крутится, вертится шар голубой".
25 — "ОнОнаЖизнь".
27 — "Тэатральны капуснік да Міжнароднага дня тэатра".
28, 29, 30 — "История одного дома".

МАГІЛЁЎ

Магілёўскі абласны драматычны тэатр
22 — "Король Лир".
23 — "Фауст. Первый опыт".
Фестываль "M@rt контакт 2014"
24 — "Фрекен Жюли".
25 — "Мистрас".
26 — "В баре "У крокодила".
27 — "Преступление и наказание".
29 — "Все мыши любят сыр", "Одноклассники".
30 — "Морозко", "Последний".

Магілёўскі тэатр лялек
22, 23 — "Медведь наоборот".
"M@rt контакт 2014"
24 — "Паук".
25 — "Медведь наоборот", "До завтра!".
26 — "Медведь наоборот", "The beautiful".
27 — "Каникулы вверх тормашками", "Пойзон".
28 — "Белоснежка и гномы".
29 — "Снежный цветок", "Каникулы вверх тормашками".
30 — "Снежный цветок", "Веселые медвежата".

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл. (017) 3286871.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: (017) 3286904, 3286906, 80297753871
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info
ISSN 2071-9647
Падпісныя індэксы: 63222 — для індывідуальных падпісчыкаў, 632222 — для прадпрыемстваў і арганізацый
Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП №02330/0494179 ад 03.04.2009. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 20.03.2014 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 27030 экз. Заказ №991.